3. melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program

TISZAÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

„A Helyi Esélyegyenlőségi Program 2026. évi felülvizsgálata során a beépített és a módosított részeket ezzel a betűformával és színnel jelöljük.”

2022-2027.
Felülvizsgált – 2026.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 4
Bevezetés 4
A település bemutatása 4
Értékeink, küldetésünk 11
Célok 11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 13
1. Jogszabályi háttér bemutatása 13
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása 13
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás bemutatása 13
2. Stratégiai környezet bemutatása 19
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal 20
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása . 22
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása 22
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 23
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet 23
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció 25
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások és igénybevételükre vonatkozó adatok bemutatása 33
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció 35
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete 43
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés 43
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása 50
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal 52
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 52
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 54
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek 54
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége 63
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése 63
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége 73
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 81
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 82

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége 82
5.2 A munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.) 84
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe 85
5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak 86
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona) 86
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben 86
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések 87
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 87
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 88
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.) 88
6.2 Idősek munkaerőpiaci helyzete 90
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés 91
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen 97
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása. 98
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 99
7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái 99
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei 101
7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés 102
7.4 Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen 108
7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések 108
7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása 109
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 110
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 115
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 116
1. A HEP IT részletei 116
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 119
3. Megvalósítás 158
4. Elfogadás módja és dátuma 165

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, 2021.07.01-jével módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium ***„Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához”*** című dokumentumban foglaltak szerint **Tiszaújváros Város Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programjában rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tiszaújváros az Észak-magyarországi régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében, ezen belül is a dél-borsodi térségben található, a fővárostól kb. 170 km-re. A 46 km^2 területen elhelyezkedő település kiemelkedően fontos vegyi-, kőolaj- és villamos energiaipari, valamint gépipari szempontból.
A település már a honfoglalás idején is létezett, az Árpád-korban pedig valószínűleg folyamatosan lakott volt, hiszen nemcsak erre a korszakra jellemző ékszerek kerültek elő, hanem Tiszaszederkény első említése is ekkor történt. Az 1268-ban született dokumentum szerint a települést Villa Scederkynnek nevezték. Az ősi települést az időjárás és a történelem viharai egyaránt megtépázták, a török hódoltság alatt teljesen elnéptelenedett. Lorántffy Zsuzsanna volt az, aki 1651-ben 32 hajdú családdal újratelepítette a falut. A város címerében ezért jelenik meg a hajdúk vitézségére utaló kardot tartó kar és a fejedelemasszony jelképe, a szőlőlevél. Lorántffy Zsuzsanna emlékét a Tiszaszederkény városrész központjában felállított egészalakos szobor őrzi.
A mai várost a II. világháború utáni szocialista ipartelepítési program hívta életre, melynek keretében az 1950-es évek elején Tiszaszederkény határában új ipari létesítmények, gyárak építését határozták el a döntéshozók. Az ipari bázis megteremtése egy 200 MW-os, hazai barnaszénre telepített hőerőmű építésével kezdődött. A hőerőmű kivitelezése 1953-tól 1959-ig tartott, az első gyáregysége azonban már 1957. augusztus 18-án energiát szolgáltatott.
1961. június 1-jén a Tiszaszederkényi Tanács a faluból az új városrészbe költözött és ezzel a nappal csatolták hivatalosan is Tiszaszederkényhez a Tiszapalkonyai Hőerőművet és a közvetlenül mellé épült lakótelepet.
Az Elnöki Tanács 1966. április 1-jével az ország 66. városává nyilvánította Tiszaszederkényt, amely mérföldkő volt a település életében. 1970. április 22-én, Lenin születésének 100. évfordulóján a város felvette a Leninváros nevet.
A rendszerváltást követően ez az elnevezés nemkívánatos lett, ezért a Képviselő-testület döntését követően 1991. február 1-jétől a település neve Tiszaújvárosra változott.

A város az M3 autópálya mellett fekszik, ennek köszönhetően Budapest, Miskolc, Debrecen és Eger is könnyen elérhető a településről.

Taktaharkány
ALSÓZSOLCA
Tiszalúc
TISZALÖK
Tiszadob
TISZAVASVÁRI
NYÉKLÁDHÁZA
EMŐD
TISZAÚJVÁROS
POLGÁR
MEZŐCSÁT
Mezőnagymihály
Borsodi
Üszentmárgita
Görbeháza
Tiszapalkonya
Tiszaörs
Tiszaeszlár
Tiszaeszlár
Tiszaeszlár

ségе is csökken. A csökkenés indokai összetettek: pl. idősek halála, az alacsony születésszám, kiköltözés a környező településekre. 2019 és 2024 között is folyamatos népességcsökkenés figyelhető meg. A lakosság lélekszámának legnagyobb apadása 2022 és 2023 között történt.

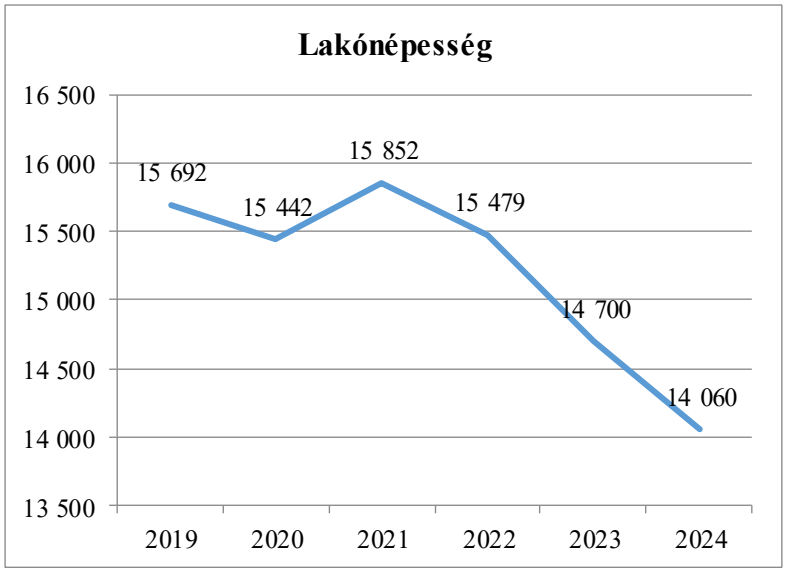

2. ábra Lakónépesség száma az év végén
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	7 423	8 427	15 850	46,83 %	53,17 %
0-2 évesek			388	2,45 %	
0-14 éves	1 058	1 004	2 062	6,68 %	6,33 %
15-17 éves	200	198	398	1,26 %	1,25 %
18-59 éves	4 452	4 568	9 020	28,09 %	28,82 %
60-64 éves	473	671	1 144	2,98 %	4,23 %
65 év feletti	1 240	1 986	3 226	7,82 %	12,53 %

2. táblázat Az állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint a 2020. évben
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2. táblázat alapján elmondható, hogy az állandó népesség[2] legnagyobb részét az aktív korú lakosság teszi ki, őket a pedig a nyugdíjas korosztály követi. Az állandó népesség 53,17 %-a nő, számuk ezerrel több a férfiakénál. Különösen a 60 év felettiek tekintetében látható szignifikáns eltérés a nemek között – a férfiak alacsonyabb átlagéletkora miatt -, jelezve az idősebb generációk speciális problémáit, helyzetét.

[2] **Állandó népességnek** az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyeket hívjuk, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Ebbe a csoportba tartoznak azok a személyek is, akik valamely okból (munkavállalás, tanulás, diplomáciai, kereskedelmi, tudományos megbízás teljesítése stb.) az eszmei időpontban átmenetileg külföldön tartózkodtak, de bejelentett lakóhelyük (lakásuk) az adott területen volt.

A 2020. évi adatok nemenkénti és korcsoportonkénti bontásában megállapítható, hogy a 65 év feletti korosztály kivételével a férfiak aránya minden korcsoportban magasabb, mint a nőké. A 15 év alattiak száma közel nyolcszáz fővel kevesebb a 65 év felettiek számánál, amely azt jelenti, hogy kevesebb gyermek születik, illetve az életkor kitolódásával a társadalom egyre inkább el-öregszik.

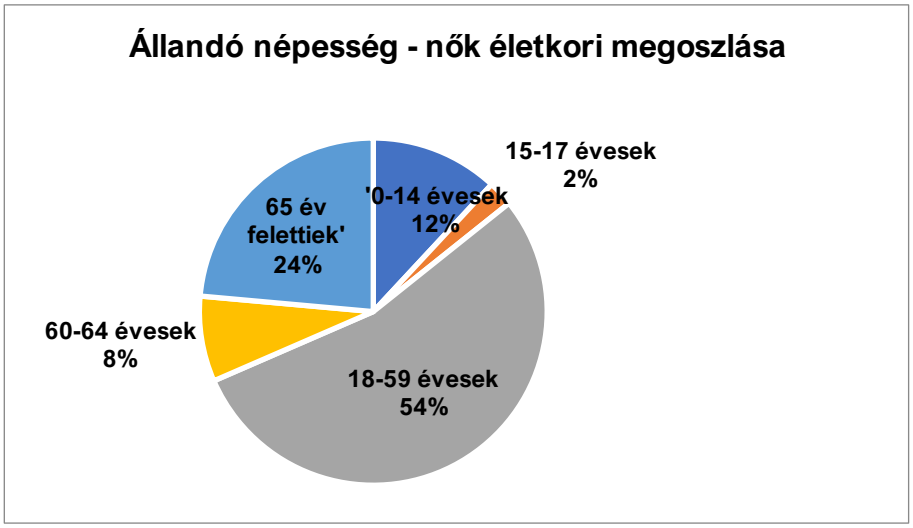

3. ábra Az állandó népességen belül a nők aránya korcsoportok szerint a 2020. évben
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

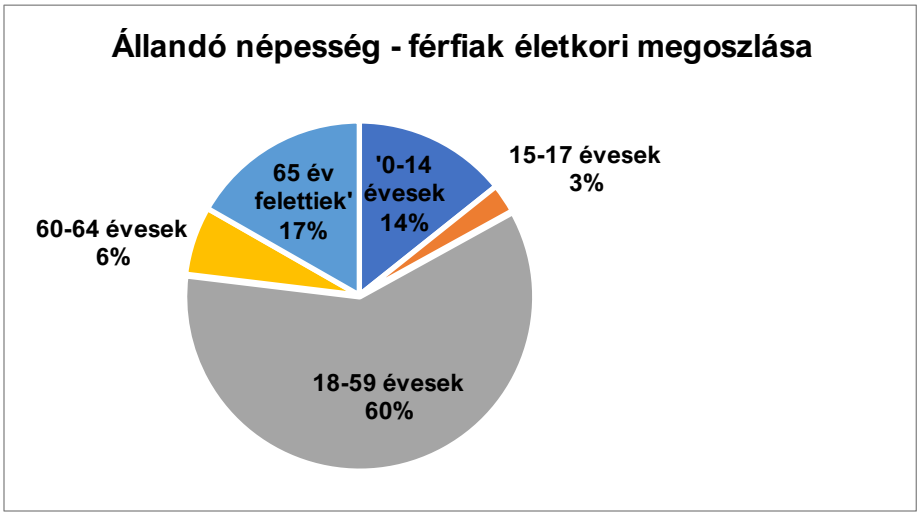

4. ábra Az állandó népességen belül a férfiak aránya korcsoportok szerint a 2020. évben
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megállapítható, hogy az elmúlt időszakban Tiszaújváros lakosságának száma csökkent és ezzel párhuzamosan egyre gyorsuló ütemben öregedett is (3. táblázat). Tiszaújvárosban az időskorúak száma folyamatosan növekszik, míg a gyermekkorú népesség száma folyamatosan csökken. A 2020. évre az öregedési index[3] már 156.45 % volt. Aggodalomra ad okot, hogy 2015-ről 2020-ra ez az arányszám 51,12 %-kal nőtt. Városunkban tehát nő az egy fő fiatalkorúra jutó, „eltartandó" időskorúak száma. A gyermekekre továbbra is nagy figyelmet kell fordítani, de az idősek segítése, az idősekről történő fokozottabb gondoskodást sem szabad elfelejteni. ***2015 és 2024 között az öregedési index több, mint 110 százalékpontos növekedése az elöregedési folyamat felgyorsulására***

[3] Az **öregedési index** a népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó 65 évesek és annál idősebbekhez viszonyított arányát mutatja.

utal. A mutató megduplázódása arra enged következtetni, hogy a város korstruktúrája kedvezőtlen irányba tolódott el, amely mögött elsősorban az alacsony születésszám, a fiatalabb korosztály elvándorlása, valamint a várható élettartam növekedése állhat.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma	0-14 éves korú állandó lakosok száma	Öregedési index
	fő	fő	%
2015	2 627	2 494	105,33%
2016	2 708	2 400	112,83%
2017	2 836	2 349	120,73%
2018	2 993	2 265	132,14%
2019	3 100	2 197	141,10%
2020	3 226	2 062	156,45%
2021	***3 301***	***1 882***	***175,4%***
2022	***3 365***	***1 750***	***192,29%***
2023	***3 455***	***1 691***	***204,32%***
2024	***3 514***	***1 631***	***215,45%***

3. táblázat Öregedési index
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
	fő
2015	-12,89
2016	-19,60
2017	-12,93
2018	-26,66
2019	***-19,76***
2020	***-27,62***
2021	***- 30,17***
2022	***- 15,83***
2023	***- 9,68***
2024	***- 6,19***

4. táblázat Belföldi vándorlások
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	Belföldi állandó odavándorlások száma	Belföldi állandó elvándorlások száma
	eset	eset
2015	496	625
2016	438	663
2017	522	658
2018	506	892
2019	470	788
2020	387	727
2021	***370***	***878***
2022	***434***	***706***
2023	***370***	***451***
2024	***411***	***471***

5. táblázat Belföldi állandó odavándorlások és elvándorlások száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlás[4] jelentős mutató a település vonzereje tekintetében. Tiszaújváros kifejezetten jó helyzetben van régiós szinten a munkahelyek tekintetében, ennek egyik bizonyítéka a folyamatosan jelenlévő bevándorlás. Az elvándorlások számának növekedésében jelentős szerepe van, hogy a megfelelő egzisztenciával rendelkező, főleg fiatal lakosság előszeretettel választja a környező településeket letelepülésük helyszínéül. A városból elvándorlók száma 2015-től folyamatosan meghaladta a városba betelepülők számát, 2018-ban volt a legmagasabb, 2019-ben és 2020-ban a korábbi évhez képest csökkent a mértéke (4.; 5. táblázat). A város vezetése a lakhatási támogatásokkal, a családtámogatásokkal és munkahelyteremtő intézkedésekkel igyekszik az elvándorlás problémáját megoldani. Az önkormányzat évek óta törekszik a településen élők helyben tartásáért, ennek ellenére az elvándorlások száma a jelentősebb a bevándorlással szemben. ***Tiszaújvárosban 2019 és 2021 között jelentős volt az elvándorlás, ami elsősorban az iparra erősen támaszkodó gazdaságszerkezetből, a járványidőszak okozta bizonytalanságból, valamint a fiatal, képzett korosztály nagyvárosokba történő elköltözéséből fakadt. Bár a vándorlási egyenleg továbbra is negatív, a tendencia javulása a város népességmegtartó képességének erősödésére utal.***

[4] A **belföldi vándorlási különbözet** egy adott közigazgatási egység esetében az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is. Egy adott földrajzi terület népesség vonzó hatását, illetve annak hiányát fejezi ki.

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma
	fő
2015	-1,25
2016	-4,57
2017	-3,56
2018	-0,98
2019	-3,79

6. táblázat Természetes szaporodás[5]
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értéke negatív előjelű, azaz az élveszületések száma alacsonyabb a halálozások számánál (6. táblázat).

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma
	fő	fő
2015	154	174
2016	128	200
2017	118	173
2018	141	156
2019	130	187
2020	108	214

7. táblázat Élveszületések és halálozások száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tiszaújvárosban nem természetes reprodukció megy végbe, hanem csökken a népesség. Az élveszületések száma alacsonyabb a halálozások számánál (7. táblázat).

[5] **Természetes szaporodás, illetve fogyás** : az adott területen az élveszületések és a halálozások egyenlege.

Értékeink, küldetésünk

Tiszaújváros Város Önkormányzata minden polgára számára biztostani kívánja az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére.
Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, intézményfenntartóként, közvetlen szolgáltatásai során is érvényesíti.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tiszaújváros Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- –az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- –a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- –a diszkriminációmentességet,
- –szegregációmentességet,
- –a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerületekkel, szakképzési centrummal).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény,
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás bemutatása

Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének helyi rendeletei, melyek kapcsolódnak az Esélyegyenlőségi Program célcsoportjaihoz:

Rendelet megnevezése	Esélyegyenlőségi Programhoz kapcsolódó részek
Tiszaújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2021. (VIII.27.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és a természetbeni szociális ellátásokról	4. § A rendkívüli települési támogatás iránti kérelem elbírálása során méltánylást érdemlő körülmények különösen: a) elemi kár, b) kórházi kezelés, c) táppénzes állomány, d) krónikus betegség, e) hiteltartozás törlesztése, f) kiskorú gyermek nevelése, g) haláleset, h) munkanélküliség, i) rokkantság, vagy súlyos fogyatékosság, j) közszolgáltatók, társasházak, lakásszövetkezetek felé fennálló díjtartozás, k) lakáshasználat jogának veszélybe kerülése, vagy elvesztése, hajléktalanná válás, l) alkalmanként jelentkező, nem várt eseményekhez kapcsolódó

	többletkiadások. II. Fejezet Szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások 3. Rendkívüli települési támogatás 4. Települési támogatás 5. A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési lakhatási támogatás 6. A lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott adósságcsökkentési települési támogatás 7. A 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott települési támogatás 8. Köztemetés 9. Egyszeri év végi támogatás 10. Gyermekes családok év végi támogatása III. Fejezet Szociális rászorultságtól nem függő pénzbeli és természetbeni ellátások 11. Hulladékszállítási díjtámogatás 12. Kábel TV előfizetési díjtámogatás
Tiszaújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2021. (VIII.27.) önkormányzati rendelete önkormányzati tulajdonú lakótelkek megvásárlásának, valamint lakóépülettel történő beépítésének támogatásáról	1. § (1) A támogatás célja a Tiszaújvárosban élő, illetve a városban letelepedni kívánó személyek, családok részére lakótelek megvásárlásának, valamint lakóépülettel történő beépítésének elősegítése. (2) A támogatás egyszeri kamatmentes visszatérítendő, valamint egyszeri vissza nem térítendő támogatás formájában kerül biztosításra. A visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatás együttesen kerül megállapításra. A támogatás önkormányzati tulajdonú lakótelek megvásárlásához, és annak lakóépülettel történő beépítéséhez használható fel.
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2016. (I.28.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelmi és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról	II. Fejezet Pénzbeli és természetbeni ellátások 4. Táboroztatási támogatás 5. Intézményi gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény 6. Szünidei gyermekétkeztetés 7. Térítési díj 8. Térítési díj befizetése és ellenőrzése 9/A. Iskolakezdési támogatás 10. Személyes gondoskodást nyújtó ellátás 11. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 12. Család- és Gyermekjóléti Központ 13. Gyermekek napközbeni ellátása
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2016. (III.31.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról	2. § Tiszaújváros Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybevevők számára a következő szociális alapszolgáltatásokat biztosítja: a) étkeztetés, b) házi segítségnyújtás, c) családsegítés, d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, e) idősek nappali ellátása, f) fogyatékossággal élők nappali ellátása, g) hajléktalanok nappali melegedője, mely a téli időszakban az időszakos férőhelyeken hajléktalan személyek számára krízis helyzetben éjszakai szállást biztosít.

	3. § (1) Tiszaújváros Város Önkormányzata a 2. § szerinti szociális alapszolgáltatásokat a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretén belül biztosítja. 5 §. (1) Tiszaújváros Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybevevők számára szakosított ellátások keretén belül átmeneti elhelyezést és tartós bentlakást biztosít. Az átmeneti és tartós elhelyezést nyújtó intézmények típusai: a) időskorúak gondozóháza, b) hajléktalan személyek átmeneti szállása, c) idősek otthona demens részleggel. 5. Szociálpolitikai kerekasztal 11. § (4) A szociálpolitikai kerekasztal feladata: a) a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának értékelése, b) a feladatok végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése, c) vizsgálja az intézményi ellátás hatását a szociális ellátórendszer vonatkozásában, d) véleményezi az éves szociális költségvetést.
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2016. (IX.30.) önkormányzati rendelete a fiatalok életkezdési támogatásáról	1. § A fiatalok életkezdési támogatásának célja, hogy a fiatal felnőtt önálló élete indulásakor biztonságosabb anyagi háttérrel kezdhesse meg a továbbtanulást, a pályakezdést, az otthonteremtést és a családalapítást. 2. § E rendelet alkalmazásában 1. életkezdési támogatás: a gyermeket 18. életévének betöltése napján e rendelet alapján Magyarország törvényes fizetőeszközében megillető összeg. 7/A. § (1) Születési támogatásra az a 2017. január 1-jén, vagy azt követően született tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkező gyermek jogosult, akinek legalább egyik törvényes képviselője a gyermek születését megelőző egy évben már folyamatos tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkezett, és a gyermek és legalább az egyik törvényes képviselője életvitelszerűen tiszaújvárosi lakcímükön élnek.
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a Tiszaújváros Város Önkormányzata tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítéséről	Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások bérbeadásának jogcímei a rendelet 3. § (4) bekezdése alapján: a) szociális helyzet, b) szolgálati jelleg, c) költség elv, d) lakáscsere, e) lakásbérleti jog folytatása.
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2022. (IV.29.) önkormányzati rendelete a fiatalok lakás, valamint lakóház vásárlásának támogatásáról	1. § (1)-(3) A támogatás célja a Tiszaújvárosban élő, illetve a városban letelepedni kívánó személyek, családok lakás, valamint lakóház vásárlásának elősegítése. A támogatás egyszeri kamatmentes visszatérítendő, és egyszeri vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtható. A támogatás Tiszaújváros közigazgatási területén lévő lakás, vagy lakóház vásárlásához használható fel. ***4. § (1) A támogatásra jogosult:*** ***a)az egyedülálló, vagy egyedülélő kérelmező, aki tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik,*** ***b)a házastársával, élettársával együtt élő kérelmező, ha egyikük tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik,***

	c) az a kérelmező, akinek lakó-, vagy tartózkodási helye nem Tiszaújváros közigazgatási területén van, de Tiszaújváros közigazgatási területén kíván lakást, vagy lakóházat vásárolni, ***és a kérelem benyújtásának időpontjában – házastársak, élettársak esetén legalább az egyik fél – a 40. életévét még nem töltötte be, valamint az ingatlan vételárának legalább 15%-át önerőből finanszírozza.*** 5. § (1) A támogatás összege azon kérelmező esetében, aki, vagy akinek a) a kérelem benyújtását megelőzően legalább 2 év folyamatos tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, 2.000.000 Ft kamatmentes visszatérítendő és 2.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatás, b) a kérelem benyújtását megelőzően legalább 5 év folyamatos tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, 4.000.000 Ft kamatmentes visszatérítendő és 2.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatás, c) lakó-, vagy tartózkodási helye nem Tiszaújváros közigazgatási területén van, vagy a kérelem benyújtását megelőzően legalább 2 év folyamatos tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, de Tiszaújváros közigazgatási területén kíván lakást, vagy lakóházat vásárolni, 4.000.000 Ft kamatmentes visszatérítendő támogatás.
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2024. (IX.27.) önkormányzati rendelete-az Önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól	***5. § (1) Az Önkormányzat az Nvtv. 9. § (1) bekezdésének megfelelően a (2) bekezdés szerinti közép- és hosszútávú vagyongazdálkodási tervet (a továbbiakban: Vgt.) készít, amelynek elfogadásáról és felülvizsgálatáról a Képviselő-testület dönt.***
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2026. (II.20.) önkormányzati rendelete az „Érezd magad otthon!” program keretében biztosított kedvezményekről	***1. §. A rendelet célja, hogy az „Érezd magad otthon!” program keretében kedvezményt biztosítson meghatározott szolgáltatások igénybevételéhez, valamint egyes kulturális és sportrendezvényeken való részvételhez.***
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2020. (VI.30.) önkormányzati rendelete a város közművelődési feladatairól és ellátásának feltételeiről	3. § (1) Az Önkormányzat a település minden lakosa számára biztosítja a kultúrához való hozzáférés jogát és lehetőségét. (3) Az Önkormányzat a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása érdekében feladatának tekinti az alábbiakat: a) a különböző közösségi művelődés, közművelődési lehetőségek magas színvonalon történő biztosítása, hivatásos és amatőr művészek közreműködésével rendezett műsorok, felnőtt és gyermek-színházi előadások, könnyű- és komolyzenei koncertek, film-színházi előadások, egyéb szórakoztató rendezvények, időszaki kiállítások szervezésének támogatása, b) önkéntes tevékenység támogatása, az önkéntességgel kapcsolatos programok szervezésének elősegítése,

	c) a gyermek, az ifjúsági, az idősek művelődését segítő, családbarát, generációk közötti kapcsolatokat elősegítő programok szervezésének támogatása, d) testvérvárosi és nemzetközi kapcsolatok bővítése, különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítése, ápolása, e) a városban működő köznevelési intézmények, önkormányzati intézmények, önkormányzati gazdasági társaságok, kulturális tevékenységet végző civil szervezetek, cégek, vállalatok közművelődési tevékenységének partnerként történő segítése, f) iskolarendszeren kívüli öntevékeny, önképző szakkörök, klubok megalakulásának, tevékenységének, valamint ismeretterjesztő alkalmak megvalósításának támogatása, g) a helytörténettel, népművészettel és Tiszaújváros szellemi kulturális örökségével kapcsolatos szakkörök működésének, a művelődő közösségek munkájának támogatása, h) Tiszaújváros Települési Értéktár létrehozásával és annak gondozásával kapcsolatos feladatok ellátása, a helyi értékeket bemutató és népszerűsítő programok szervezésének, megvalósításának támogatása, i) a nemzeti, az európai, az egyetemes, valamint a külhoni nemzetrészek, továbbá a nemzetiségi kulturális értékek megismertetésének érdekében programok létrehozásának támogatása, j) a helyi szokások figyelembevételével, a művelődő közösségek bevonásával az állami, a nemzeti, a társadalmi és a településhez kötődő ünnepek megvalósítása, k) a zeneművészet, a táncművészet és a színházművészet területén tevékenységet folytató amatőr művészeti csoportok működtetésének támogatása. 5. § (1) Az Önkormányzat elismeri és támogatja a városban működő, törvényszék által be jegyzett, közművelődési célú tevékenységet is folytató civil szervezetek, közösségek munkáját az alábbi feladatok megvalósítása során: a) a város hagyományainak, természeti, művészeti értékeinek, jeles személyiségeinek, speciális közösségeinek, új kezdeményezéseiknek bemutatása, értékelése, a lokálpatriotizmus erősítése, b) a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló kezdeményezések területén, melyek a fizikai erőnlét fejlesztésére, a mentális egészség kondicionálására, a sport és kultúra kapcsolatának gondozására irányulnak, c) az amatőr művészeti alkotókedvet, tehetséget gondozó tevékenységek területén. (2) Az Önkormányzat a települési szintű közművelődési feladatellátása során együttműködik a városban működő civil szervezetekkel, közösségekkel, egyházi szervezetekkel, települési nemzetiségi ön kormányzatokkal, köznevelési intézményekkel, vállalkozókkal, gazdálkodó szervezetekkel.
Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2016. (X.28.) önkormányzati rendelete a sportról	1. § (1) A rendelet célja, hogy megalapozza és létrehozza Tiszaújváros Város Önkormányzatának a sporttal kapcsolatos feladatai ellátásához szükséges feltételrendszert, és szerkezeti keretet adjon a sport támogatására rendelt pénzforrások felhasználásához. (2) Az Önkormányzat a sport fejlesztésének és támogatásának hatékonysága és koordinációja érdekében figyelembe veszi a közne-

	velési, a szociális, az egészségügyi, a városfejlesztési, a környezetvédelmi, a közművelődési és turisztikai ágazatok feladatait és biztosítja, hogy a sport értékei a lakosság valamennyi korosztályánál minél szélesebb körben érvényesüljenek, hozzájárulva a város lakossága fizikai és szellemi, egészségi állapotának javításához, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. (3) Az Önkormányzat sportrendszerét úgy működteti, hogy lehetőségeihez mérten támogatja a sport és a testnevelés részterületeit, a gyermek- és ifjúsági sportot, a szabadidősportot, a fogyatékosok sportját, az utánpótlás-nevelést és a versenysportot.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns társadalmi csoportok együttélésére vonatkozó stratégiák:

„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia 2007-2032
A magyar kormány számára is fontos prioritás, hogy megszüntesse a jelentős kisebbséget képező romák szegregációját és társadalmi kirekesztettségét, akiknek a gyermekeit kiváltképp veszélyezteti a szegénység. A Parlament által 2007-ben elfogadott „Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia célja, hogy egy 25 éves időszak (2007–2032) során jelentősen csökkentse a gyerekek és családjuk szegénységi arányát, valamint javítsa a gyerekek továbbtanulási esélyeit, és ezáltal életkilátásaikat; felszámolja a gyermeki kirekesztés szélsőséges formáit, a szegregációt; átalakítsa azokat a meglévő mechanizmusokat és intézményeket, amelyek hozzájárulnak a szegénység és társadalmi kirekesztés újratermelődéséhez.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
A Kormány az 1605/2021. (VIII.18.) számú határozatával fogadta el Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 című dokumentumot. A stratégia Magyarország legátfogóbb, a szegénység elleni küzdelmet és a roma népesség felzárkózását szolgáló stratégiája. Célja, hogy a társadalomtudományos kutatásokra és a szakstatisztikákra is tekintettel bemutassa a szegénységgel összefüggő társadalmi problémákat, és a következő évtizedre kijelölje a szegénységből fakadó, a roma népességet fokozottan érintő társadalmi hátrányok csökkentésének főbb irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
A Kormány az 1426/2019. (VII.26.) számú, az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról szóló határozata alapján megállapította, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat.

Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009
Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégia című programot. A stratégia célkitűzései – tekintettel arra, hogy igen sokrétű és átfogó változásokra van szükség – 2034-ig kerültek megfogalmazásra. A stratégia felvázolja azt a legszélesebb értelemben vett jövőképet (célállapotot), amely felé a korszerű időspolitika halad, nagy hangsúlyt helyezve az idősödési folyamat menedzsmentjére.

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024-2034)
A Stratégia a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet, valamint a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról szóló 1087/2011. (IV. 12.) Korm. határozat rendelkezéseinek figyelembevételével készült. Célja, hogy szinergiát teremtsen a bűnmegelőzési tevékenységek megvalósítását szolgáló intézkedések között, ezáltal biztosítva a bűnmegelőzési munka hatékonyságát és eredményességét. A dokumentum egyúttal keretrendszert nyújt a bűnmegelőzésben érintett állami, önkormányzati és egyéb szereplők eszközeinek minél szélesebb körű összehangolásához, valamint a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásához. A Stratégia megalkotásakor a 2023 év végén lezárult Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023) által kijelölt irányok és az elmúlt évek tapasztalatai egyaránt felhasználásra kerültek.

Országos Fogyatékosságügyi Program (2026–2036.)
Az Országgyűlés által elfogadott 2026-2036-ra szóló Országos Fogyatékosságügyi Program egy 10 éves átfogó stratégiai dokumentum, amely a fogyatékossággal élő emberek életminőségének javítását, jogainak érvényesítését és társadalmi részvételük növelését célozza.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
Az Országgyűlés a 88/2009. (X.29.) OGY határozatában fogadta el Nemzeti Ifjúsági Stratégia című dokumentumot, melynek célja, hogy a felnövekvő korosztályok ismerjék és elfogadják azokat a társadalmi normákat, amelyekben élünk, s hogy maguk is képesek legyenek azok átörökítésére. Az érintett korosztályok élete a felnőtté válás folyamatában egységes és oszthatatlan, azaz nem kezelhető szakterületenként, ezért a politikumnak szektorokat átívelő koncepcióval kell rendelkeznie a felnövekvő nemzedékekkel kapcsolatos teendőiről. A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása, megtestesülése.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021 dokumentum célja a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele; a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása; a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén; az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele; a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása; a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés).

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában foglaltak értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős. A gazdasági program a 2024-2029-es ciklusra a 18/2025. (III.27.) számú határozattal elfogadásra került. A program helyi szinten határozza meg mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.
A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociális rászoruló személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályokban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szociális szolgáltatástervezési koncepció egy olyan alapvető keretrendszer, amely egyrészről megalapozza a szociális szolgáltatások helyi rendszerét, másrészt segít orientálni a szociális intézkedéseket annak érdekében, hogy hatékonyan és hatásosan reagáljanak a közösségi és egyéni szükségletekre.

Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (2015)
Tiszaújváros Integrált Településfejlesztési Stratégiája a város középtávú, stratégiai szemléletű, megvalósítás orientált fejlesztésének legfontosabb irányait és beavatkozásait kívánja kijelölni. A stratégia tartalmazza mindazon célokat, melyek Tiszaújváros Város Önkormányzata ágazati programjaiban részenként szerepelnek, azoknak szintézisét jelenti és összefüggéseiben látja azokat. Anti-szegregációs programot tartalmaz.

Tiszaújváros Települési Környezetvédelmi Programja 2021-2026.
A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a értelmében a települési önkormányzatoknak a környezet védelme érdekében önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a helyi képviselő-testületek hagyja jóvá. A program célkitűzései vezérfonalat jelentenek az önkormányzat számára a környezeti állapot fenntartására és az élhető városi környezetnek a városlakók számára történő biztosítására.

Tiszaújváros Kulturális Stratégiája 2026-2030.
A dokumentum célja a város kulturális életének 2026–2030 közötti fejlesztési kereteinek meghatározása. Általános célja a város kulturális szolgáltatásainak magas színvonalú fenntartása, fejlesztése és hozzáférhetőségének javítása annak érdekében, hogy az a településen lakó állampolgárok életminőségének javulását eredményezze. A stratégia kiemelt célja továbbá a helyi identitás erősítése, valamint annak elősegítése, hogy a város fenntartásában működő kulturális intézmény egyértelműen meghatározott és aktívan működő helyi tudásközpontként töltse be szerepét.

Tiszaújváros Egészségterve (2024)
Tiszaújváros Egészségtervének elkészítését az indokolta, hogy értékelje a 2014–2023 közötti időszakban bekövetkezett változásokat, valamint áttekintse a korábbi tervezési ciklus projektjeinek hatékonyságát. A dokumentum bemutatja a jelenlegi helyzetből adódó problémákat is, ezáltal támogatást nyújt a jövőbeni stratégiai irányok és fejlesztések meghatározásához. Az Egészségterv a fennálló állapot részletes elemzésére építve teremti meg a 2025–2034 közötti időszakra vonatkozó új egészségügyi stratégia megalapozását.

Sportfejlesztési Koncepció 2021-2030.
A sportról szóló 2004. évi I. törvény 55. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a települési önkormányzat meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót és gondoskodik annak megvalósításáról. A testi egészség minél tovább történő megőrzése, a diáksport támogatása és a verseny és szabadidős sportrendezvények népszerűsítése fogalmazódott meg célként.

Tiszaújváros Drogellenes Stratégiája 2014-2020.
A Tiszaújvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum az országgyűlés 80/2013. (X.16.) OGY határozata alapján, - amely a Nemzeti Drogellenes Stratégiát tartalmazza a 2013-2020 közötti időszakban – elkészítette a helyi drogstartégiát, ami a fenti jogszabályt és a helyi sajátosságokat veszi figyelembe.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027.
A megye konkrét elemekre építő, az adottságokat figyelembe vevő hosszú távú jövőképe világosan kijelöli, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye milyenné szeretne válni 2030-ra. Cél a megye gazdaságának újrapozicionálása, a lakosság életkörülményeinek javítása és identitástudatának erősítése. A fejlesztéseknek hozzá kell járulniuk a társadalmi és területi kohézió erősítéséhez, a szegénység – így a gyermekszegénység – és a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, a közösségek összetartozó erejének előmozdításához, a diszkrimináció minden formája elleni küzdelemhez, különös tekintettel a roma népességre.

Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
A koncepció jövőképe és célrendszere 2030-ig szól. A négy hosszútávú, fejlesztési cél az értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés, a népesedési fordulat, az egészséges és megújuló társadalom, a természeti erőforrásaink fenntartható használata, az értékeink megőrzése és környezetünk védelme, valamint a térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tiszaújváros, mint a járás székhely város az egészségügyi szakellátást, a középfokú oktatást, a közigazgatási, a hatósági, a kereskedelmi, a szociális és egyéb szolgáltatásokat biztosít a járás települései számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése a KSH (Központi Statisztikai Hivatal) adatbázisán, a TeIR (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer) adatbázisán, valamint az Önkormányzat és intézményei, gazdasági társaságai által nyújtott adatok elemzésén, az intézmények és a Tiszaújvárosi Járási Hivatal által készített beszámolók másodelemzésén, információin alapul. A program elkészítéséhez adatok szolgáltatásával a Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a Tiszaújvárosi Széchenyi István Általános Iskola, a Tiszaújvárosi Szent István Katolikus Általános Iskola, a Tiszaújvárosi Eötvös József Gimnázium és Kollégium, a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye és a Szerencsi Szakképzési Centrum Tiszaújvárosi Brassai Sámuel Technikum és Szakképző Iskola nyújtott segítséget. Az adat és információgyűjtés másik forrása a településen rendelkezésre álló koncepciók, stratégiák, valamint az önkormányzati rendeletek és szabályozások voltak. 2021. évi adatok az országos adatbázisokban a program készítésekor nem minden esetben álltak rendelkezésre. Az eredetileg 2021 tavaszára tervezett népszámlálás a koronavírus járvány miatt 2022 őszén kerül megtartásra, ezért több esetben csak a 2011. évi népszámlálási adatokra lehetett támaszkodni a helyzetelemzés során.
A dokumentumban felhasznált adatok az elérhetőségük és statisztikai feldolgozottságuk függvényében kerültek bemutatásra.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a **mélyszegénység**. Nem csak egy tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. A mélyszegénység azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.[6] A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kirekesztés pedig súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket sújtják. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát a cigánysággal azonosítják. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az Szt. 4. § a) pontja értelmében a **jövedelem** alatt az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni értéket (bevételt), ideértve a Szjatv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és azon bevételt értjük, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Cst.) 4. § i) pontja értelmében a jövedelem az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott – belföldről vagy külföldről származó – vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét.

Az Szt. 4. § b) pontja értelmében a vagyon az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett –

[6] A tartós szegénység csökkentésének lehetséges eszközei Magyarországon | Budapest Intézet, 2012 www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf

összeg, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege a szociális vetítési alap összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke, illetve összege a szociális vetítési alap összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető. A lakosság jövedelmi viszonyait alapvetően az adózással kapcsolatos adatok segítségével lehet leírni. Az alábbi ábrán (5. ábra) látható, hogy a száz lakosra jutó adófizetők száma a városban 2019-ben 54,14%, míg ez a mutató járási viszonylatban 51,39%, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyére vonatkozóan 48,68%, magyarországi viszonylatban pedig 49,65%.

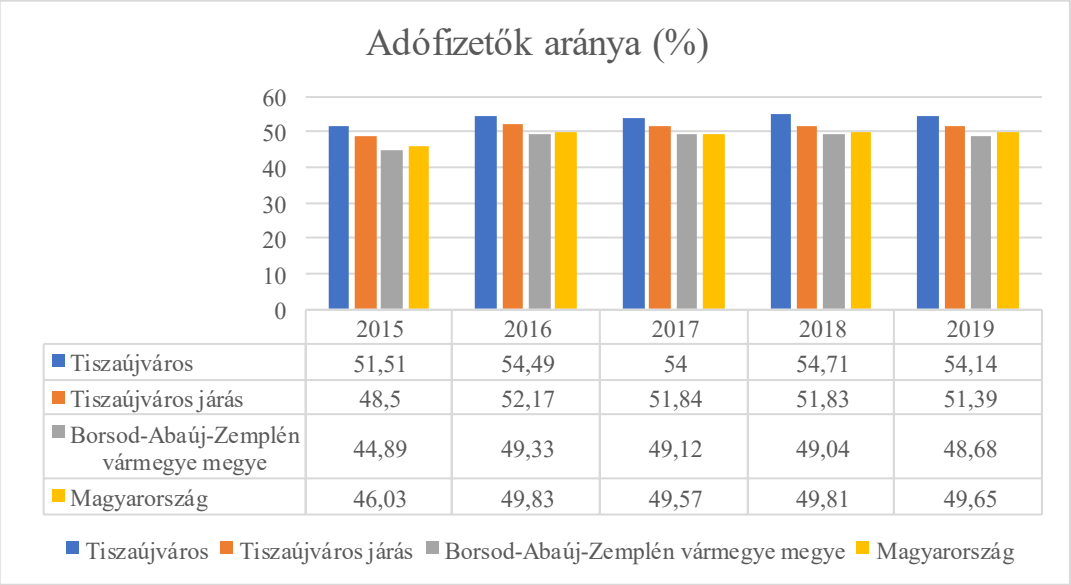

	2015	2016	2017	2018	2019
Tiszaújváros	51,51	54,49	54	54,71	54,14
Tiszaújváros járás	48,5	52,17	51,84	51,83	51,39
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye megye	44,89	49,33	49,12	49,04	48,68
Magyarország	46,03	49,83	49,57	49,81	49,65

5. ábra SZJA alapot képező jövedelemmel rendelkezők száz állandó lakosra vetített száma
Forrás: TeIR

Az SZJA adófizetők száma kismértékben csökkent az elmúlt években, ami a népesség korösszetételével is összefüggésben állhat (8. táblázat).

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2015	51,51	27,30
2016	54,49	28,24
2017	54,00	25,33
2018	54,71	23,23
2019	54,14	22,08

8. táblázat Jövedelmi helyzet
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

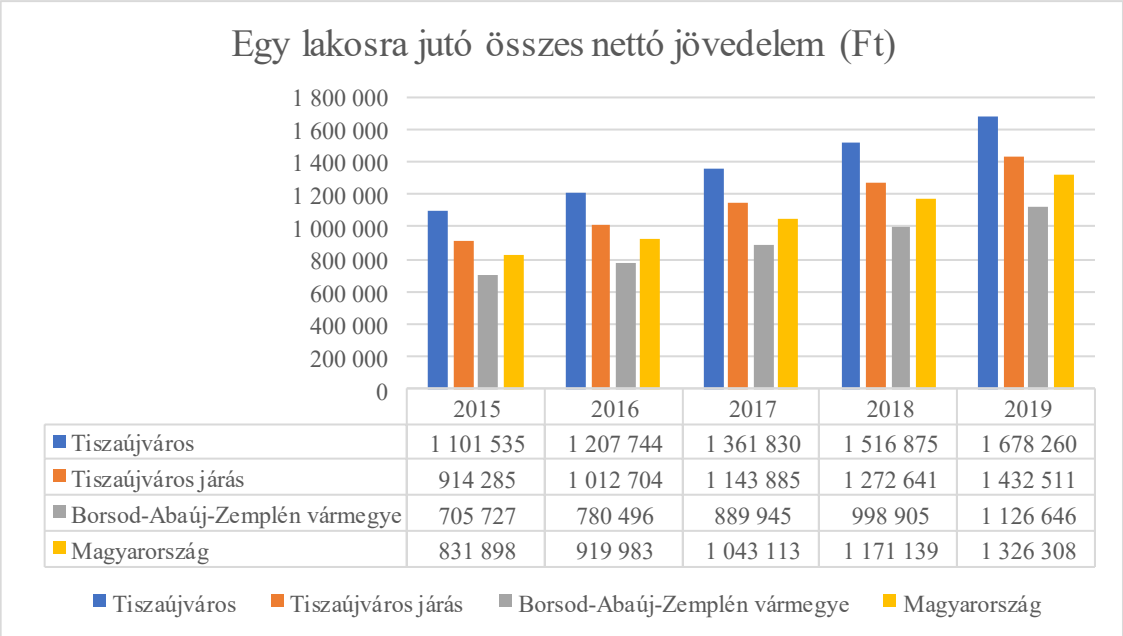

	2015	2016	2017	2018	2019
Tiszaújváros	1 101 535	1 207 744	1 361 830	1 516 875	1 678 260
Tiszaújváros járás	914 285	1 012 704	1 143 885	1 272 641	1 432 511
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	705 727	780 496	889 945	998 905	1 126 646
Magyarország	831 898	919 983	1 043 113	1 171 139	1 326 308

6. ábra SZJA alapot képező nettó jövedelem egy állandó lakosra vetített összege
Forrás: TeIR

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem tekintetében a mutatók hasonlóan kedvező képet mutatnak, hiszen a járási, a vármegyei és az országos értékekhez viszonyítva Tiszaújváros kedvezőbb helyzetben van. Míg magyarországi viszonylatban 2019-ben az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem 1.326.308 Ft, addig ez az érték Tiszaújvárosban 1.678.260 Ft volt. (6. ábra).

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Egy település munkaerő-piaci helyzetét döntően meghatározza a helyi önkormányzat ezzel kapcsolatos szemléletmódja, tevékenysége, valamint a település társadalmi és gazdasági adottságai. A munkanélküliség csökkentéséhez nagyban hozzájárult a városvezetés gazdaság- és adópolitikája, amelynek értelmében minden intézkedés célja a termelékenység növekedése, valamint a foglalkoztatási szint emelése. A város vezetése elkötelezettséget vállalt egy vállalkozóbarát helyi adópolitika kialakítására, melynek célja új vállalkozások létrehozásának ösztönzése, a meglévők bővítése és ezáltal a foglalkoztatottak számának növekedése. A beruházásokat ösztönző vállalkozásbarát helyi adópolitika folytatása továbbra is preferált cél az Önkormányzat számára, természetesen nem veszélyeztetve ezzel az önkormányzati feladatok ellátásának eddigi színvonalát. Az utóbbi években több jelentős méretű fejlesztés valósult meg és folyik jelenleg is Tiszaújvárosban, melyek több ezer ember számára biztosítanak munkalehetőséget hosszabb-rövidebb időre.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A munkanélküliség szempontjából Tiszaújváros a kedvezőbb helyzetű települések és térségek közé tartozik. A 9. táblázat bemutatja, hogy Tiszaújvárosban milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen arányú az álláskereső férfiak és nők aránya a vizsgált területen. A táblázatból leolvasható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatos csökkenést mutat, valamint a nyilvántartott álláskeresők közül a nők aránya folyamatosan magasabb a férfiakénál.

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	4,74%	5,62%	5,18%
2016	4,01%	4,99%	4,50%
2017	3,45%	4,75%	4,10%
2018	3,45%	4,36%	3,91%
2019	3,40%	4,34%	3,87%
2020	4,08%	5,68%	4,88%

9. táblázat Munkanélküliségi ráta[7] nemek szerint
Forrás: TeIR

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	*Év*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
	Fő összesen	*425*	*518*	*427*	*381*	*416*	*376*
20 éves, vagy az alatti	*Fő*	*18*	*26*	*14*	*12*	*6*	*8*
	%	*4,24%*	*5,02%*	*3,28%*	*3,15%*	*1,44%*	*2,13%*
21-25 év	*Fő*	*45*	*47*	*34*	*41*	*42*	*19*
	%	*10,59%*	*9,07%*	*7,96%*	*10,76%*	*10,10%*	*5,05%*
26-30 év	*Fő*	*38*	*53*	*39*	*25*	*34*	*33*
	%	*8,94%*	*10,23%*	*9,13%*	*6,56%*	*8,17%*	*8,78%*
31-35 év	*Fő*	*36*	*46*	*38*	*38*	*43*	*35*
	%	*8,47%*	*8,88%*	*8,90%*	*9,97%*	*10,34%*	*9,31%*
36-40 év	*Fő*	*42*	*69*	*37*	*34*	*35*	*37*
	%	*9,88%*	*13,32%*	*8,67%*	*8,92%*	*8,41%*	*9,84%*
41-45 év	*Fő*	*52*	*49*	*45*	*36*	*46*	*47*
	%	*12,24%*	*9,46%*	*10,54%*	*9,45%*	*11,06%*	*12,50%*
46-50 év	*Fő*	*50*	*51*	*46*	*42*	*60*	*46*
	%	*11,76%*	*9,85%*	*10,77%*	*11,02%*	*14,42%*	*12,23%*
51-55 év	*Fő*	*49*	*47*	*49*	*44*	*43*	*40*
	%	*11,53%*	*9,07%*	*11,48%*	*11,55%*	*10,34%*	*10,64%*
56-60 év	*Fő*	*50*	*66*	*47*	*45*	*38*	*42*
	%	*11,76%*	*12,74%*	*11,01%*	*11,81%*	*9,13%*	*11,17%*
61 éves, vagy afeletti	*Fő*	*45*	*64*	*78*	*64*	*69*	*69*
	%	*10,59%*	*12,36%*	*18,27%*	*16,80%*	*16,59%*	*18,35%*

10. táblázat Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint
Forrás: TeIR

A nyilvántartott álláskeresők számát vizsgálva megállapítható, hogy számuk 2015-2019. között 642 főről 425 főre csökkent, majd 2020-ban 518 főre emelkedett. (10. táblázat). A regisztrált munkanélküliek több, mint 50 %-át a 40 év feletti korosztály teszik ki. Az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés és munkahelyszerzés szempontjából a pályakezdő és az idősebb korosztály van nehezebb helyzetben, az újbóli elhelyezkedésre 31-40 éves korig van a legnagyobb esély. A 30 és 45 év közöttiek három korcsoportjában növekedés figyelhető meg a nyilvántartott

[7] **Munkanélküliségi ráta:** a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktívakhoz viszonyított aránya.

álláskeresők számában. Ezen korcsoportok a munkavállalás szempontjából a legkedvezőbb korosztályba tartoznak, ugyanakkor a családjuk, meglévő házuk vagy lakásuk miatt már kevésbé mobilisak. 2020 márciusában az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó koronavírus járvány Magyarországon is megjelent, amely a gazdaságra és ezáltal a munkanélküliség alakulására is jelentős hatással volt. ***A felülvizsgálat eredményeként megállapítást nyert - nem számítva a 2023-as évet -, hogy tovább csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A csökkenés a statisztikai mérés módszertani sajátossága mellett a munkaképes korú lakosság csökkenésével indokolható.***

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	54,21%	58,05%
2016	49,54%	59,26%
2017	52,16%	62,99%
2018	50,23%	56,50%
2019	56,94%	65,70%
2020	63,13%	60,86%

11. táblázat A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya
Forrás: TeIR

Növekedést mutat a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya, a tartós elhelyezkedési problémákkal küzdők munkaerőpiacra történő visszavezetése pedig továbbra is jelentős problémát jelent. A számokat tekintve megállapítható, hogy 2019-től emelkedik a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya, valamint megfigyelhető, hogy a tartós álláskeresők között is a nők aránya magasabb a férfiakénál (11. táblázat). A tapasztalatok azt mutatják, hogy nehéz az embereknek a hosszantartó munkanélküliségből kitörni és a visszatérni a munkaerőpiacra. Minél magasabb a tartós munkanélküliek aránya, annál inkább szükséges beavatkozások tervezése.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség a munkaerőpiaci helyzet egyik fő meghatározó része, mivel alacsony iskolai végzettséggel, képzettség és tapasztalat hiányában nehéz megfelelni a munkaerőpiaci elvárásoknak. Manapság a középfokú vagy az annál magasabb végzettségűek is munkanélküliekké válhatnak, ha a folyamatosan változó munkaerőpiaci igényeihez nem képesek alkalmazkodni. Egyes végzettségek tekintetében túlképzésről beszélünk, de számos más állás betöltetlen a szakképzetlen munkaerő hiányában.

A munkanélküliség esetében az alacsony iskolai végzettségűek helyzete a legnehezebb, nekik inkább a másodlagos, illetve a szezonális munkaerő-piacon vannak nagyobb esélyeik. A középfokú végzettségűek közül a szakmunkás végzettségűek, illetve a szakismerettel rendelkezők találnak hamarabb munkát. A 8 általánosnál vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők esetében fontos, hogy elvégezzék az általános iskolát és szakképzéshez jussanak. A 8 általánosnál magasabb végzettségűek részére a munkaerőpiaci szükségletekhez igazodó át- és továbbképzések szervezése szükséges.

Év	Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2015	642	8	1,25%	150	23,36%	484	75,39%
2016	545	8	1,47%	125	22,94%	412	75,60%
2017	487	6	1,23%	141	28,95%	340	69,82%
2018	444	6	1,35%	117	26,35%	321	72,30%
2019	425	7	1,65%	112	26,35%	306	72,00%
2020	518	4	0,77%	128	24,71%	386	74,52%

12. táblázat Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint
Forrás: TeIR

A fenti táblázatnál (12. táblázat) megfigyelhető, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek aránya a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők között. Ennek egyik oka az lehet, hogy ők rendelkeznek ismeretekkel a munkanélkülivé válás után igénybe vehető szolgáltatásokról, így nagyobb a valószínűsége annak, hogy bekerülnek a rendszerbe.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatási program célja, hogy a tartós munkanélkülieknek foglalkoztatási lehetőséget nyújtson, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítson a rászorulóknak addig is, amíg vissza nem tudnak térni az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás csak az átmeneti munkavállalási nehézségek kezelésére alkalmas, hosszabb távon az érintettek akár „be is ragadhatnak" a rendszerbe.

Tiszaújváros Város Önkormányzata fontosnak tartja a hátrányos társadalmi csoportok előtérbe helyezését, az egyedi igények figyelembevételét, a város gazdasági életének szereplőivel együttműködve pedig új munkahely-teremtési programok kidolgozására törekszik. Az Önkormányzat alapvető célja a foglalkoztatáshoz kapcsolódó uniós források feltárása és hatékony felhasználása, melyhez kapcsolódóan folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati kiírásokat.
2021. március 1-jétől a Belügyminisztérium döntése alapján az adóerő-képesség miatt korábban kizárt települések számára is lehetőség nyílt hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási támogatás igénybevételére. A Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft.-nél 5 fő foglalkoztatására nyílik lehetőség (2022).

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	fő	éves átlag - fő
2015	188	106
2016	188	128
2017	217	102
2018	164	76
2019	118	13
2020	187	7

13. táblázat Foglalkoztatáspolitika
Forrás: TeIR

A teljes foglalkoztatottság érdekében a Kormány bevezette **„Közfoglalkoztatás a versenyszférában" elnevezésű központi programot (EHT),** mely a közfoglalkoztatottat ösztönzi a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedés esetén elhelyezkedési juttatásban részesül. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal által bonyolított program keretében azok a közfoglalkoztatottak, akik közfoglalkoztatási szerződés lejárta előtt munkát vállalnak az elsődleges munkaerőpiacon, kérelem alapján elhelyezkedési juttatásban, mentori segítségben részesülhetnek, továbbá a fogadó munkahelyen is van lehetőség szakmai segítő igénybevételére. Az országos program az elért eredményeire tekintettel 2022. évben is folytatódik.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

Tiszaújváros gazdasági versenyképesség szempontjából kedvező helyzetben van. A jelentős ipari hagyományok, az évtizedek alatt kialakult ipari struktúra már önmagában is fontos vonzerőként szolgál. A város közlekedés-földrajzi elhelyezkedése különösen előnyös, az M3-as és az M35-ös autópályák megépülésével az ország gazdasági pólusai közelebb kerültek és a keleti piacokba való hálózati bekapcsolódás lehetősége is óriási mértékben megnőtt. Az elmúlt időszakban több ingatlan értékesítésére is sor került az Ipari Parkban, melyhez nagyban hozzájárult a helyi gazdaság ösztönzése tárgyában tett, befektetőbarát vállalkozási környezet kialakítását célzó adócsökkentés. A csökkenő adóterhelés, az adott infrastruktúra, a kedvező logisztikai elhelyezkedés és a rendezett területi szabályozás további új vállalkozások betelepülését és beruházások megvalósulását segítheti elő.

Helyezés	Vállalat neve	Átlagos statisztikai, állományi létszám (fő)
2.	Jabil Circuit Magyarország Kft.	3 576
11.	MOL Petrolkémia Zrt.	1 142
26.	AD Plastik Tisza Kft.	352
38.	TiszaTextil Műanyagfeldolgozó és Értékesítő Kft.	262
47.	Taghleef Industries Kft.	204
75.	ReMat Hulladékhasznosító Zrt.	144
94.	INNO-COMP Ipari és Kereskedelmi Kft.	108
99.	Tiszaújvárosi Városgazda Közhasznú Foglalkoztatási Nonprofit Kft.	101
100.	Birla Carbon Hungary Kft.	100

14. táblázat A megyei TOP 100 – a foglalkoztatottak száma alapján, 2021.
Forrás: Észak-Magyarország, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, BOKIK (2021). A 100 legjelentősebb Borsod-Abaúj-Zemplén megyei székhelyű vállalkozás (TOP 100 2021) 13. oldal

Térségi szinten továbbra is a Jabil Circuit Magyarország Kft. biztosítja a legtöbb ember számára a munkalehetőséget és a megélhetést, közel 3.600 főt megközelítő munkavállalót alkalmaz. Az alkalmazotti létszám a megrendelések nagyságától függően változik, a munkaerő jelentős része határozott idejű munkaszerződéssel kerül foglalkoztatásra. A MOL Petrolkémia Zrt. a második legnagyobb foglalkoztató, több, mint 1.000 fő foglalkoztatását valósítja meg (14. táblázat).

A nettó árbevétel alapján – vármegyei szinten - Mol Petrolkémia Zrt., valamint a Jabil Circiut Magyarország Kft. a 3. és 5. helyen helyezkednek el. A TOP 100-as listába olyan nagy foglalkoztatók is bekerültek, mint a Birla Carbon Hungary Kft., a Taghleef Industries Kft., az Inno-Comp Ipari és Kereskedelmi Kft. vagy az Ad Plastik Tisza Kft (15. táblázat).

Helyezés	Vállalat neve	Értékesítés nettó árbevétele millió Ft
3.	MOL Petrolkémia Zrt.	356 346
5.	Jabil Circuit Magyarország Kft.	228 427
8.	Jabil Hungary LP Kft.	80 367
16.	Birla Carbon Hungary Kft.	42 667
20.	Taghleef Industries Kft.	30 278
23.	INNO-COMP Ipari és Kereskedelmi Kft.	20 475
40.	TVK-ERŐMŰ Termelő és Szolgáltató Kft.	9 888
57.	ALBIS Plastic Kereskedelmi Kft,	6 879
70.	AD Plastik Tisza Kft.	5 158

15. táblázat A megyei TOP 100 - a nettó árbevétel alapján, 2021.
Forrás: Észak-Magyarország, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, BOKIK (2021). A 100 legjelentősebb Borsod-Abaúj-Zemplén megyei székhelyű vállalkozás (TOP 100 2021) 12. oldal

Munkahely teremtés szempontjából a MOL Petrolkémia Zrt. több jelentős beruházást és fejlesztést valósított és valósít meg jelenleg is Tiszaújvárosban. 2015-ben átadták a butadién gyárat, 2018-ban a szintetikus gumigyárat, lassan a végéhez közeledik a poliol komplexum megépítése, 2022-ben pedig lerakták egy új propilén üzem alapkövét is Tiszaújvárosban. A fejlesztések hosszú távon is versenyképes munkahelyeket teremtenek.

A településen magas a vállalkozások száma, melyek egy része az ipari területekre koncentrálódik, de a szolgáltató szektor (LIDL, TESCO, SPAR, PENNY, COOP) is jelentős számban alkalmaz munkavállalókat. A helyi vállalatok az ipari parkban leginkább több szakos munkarendben tudják foglalkoztatni a munkavállalókat.

A város jól megközelíthető közúton, buszjáratok az egész megyéből szállítják a tiszaújvárosi munkahelyekre a munkavállalókat.

Infrastrukturális beruházások tekintetében több nagy beruházás is tervbe van véve. A belterületi csapadékvíz-elvezetés megoldása jelenleg több utcában is problémát okoz, valamint több körforgalmi csomópont kiépítésére lenne szükség a városban a gépjármű terheltség csökkentése és a balesetek megelőzése érdekében. Az infrastrukturális fejlesztések nem csak a lakosság mindennapi életét könnyítenék meg, hanem a vállalkozói szféra számára is kedvezőbb környezetet teremtenének.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Tiszaújváros foglalkoztatáspolitikájában elsődleges célként fogalmazódik meg a munkahelymegtartás és a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése, valamint a magasan kvalifikált munkavállalók hosszútávra szóló, illetve a városba újból visszatelepülő fiatalok letelepedésének megkönnyítése. A „Tiszaújváros visszavár" program kidolgozásával a város célja, hogy a városhoz bármilyen módon kötődő és ide visszatelepülni kívánó középkorúak és a városból elszármazott, képzett fiatalokat a városba való visszatérésre ösztönözze. A program elemei között szerepelnek a visszatéréshez szükséges munkalehetőségek, lakáshoz jutás feltételei és egyéb szabadidős lehetőségek is.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	fő
2015	642	58
2016	545	45
2017	487	34
2018	444	28
2019	425	25
2020	518	28

16. táblázat Pályakezdő álláskeresők száma
Forrás: TeIR

Megfigyelhető, hogy folyamatosan csökken a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma, valamint a többi álláskereső csoporthoz képest – a nyilvántartott álláskeresők számát megvizsgálva - nem képeznek markáns esélyegyenlőségi csoportot (16. táblázat). A 2020-ban mutat némi emelkedést a pályakezdő álláskeresők száma, amely valószínűleg a koronavírus járvány okozta munkahely bezárások következménye.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának illetékessége Tiszaújváros területén a munkaerőközvetítés, a foglalkoztatási és a munkaerőpiaci információk nyújtása. A fiatalok nyílt munkaerőpiacra történő elhelyezkedésének elősegítésére az Ifjúsági Garancia Rendszer (IGR) és a GINOP keretében van lehetőség.

A GINOP Plusz-4.1.1-23 „Ifjúsági Garancia Plusz" program célja azoknak a 15-29 év közötti fiataloknak a munkához, munkatapasztalathoz vagy piacképes tudáshoz jutásának segítése, akik nem tanulnak, nem dolgoznak és emellett álláskeresőként vagy szolgáltatást kérőként kérték a nyilvántartásba vételüket a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerint illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán. A programba belépő fiatalok személyre szabott segítséget kapnak a munkaerőpiaci helyzetük javításához. A segítségnyújtás első szakaszában foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások, egyéni/csoportos tanácsadások formájában történik a fiatalok segítése, amelyek során ifjúsági tanácsadó munkatársak segítenek a fiataloknak saját, egyéni tervet kialakítani a továbblépésük irányára.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályon keresztül zajlik a **nyári diákmunka program szervezése** is, melynek célja a fiatalkori inaktivitás csökkentése, a korai munkatapasztalat és munkajövedelem-szerzés segítése. A programban azok a nappali tagozatos tanulók vehetnek részt, akik a program kezdetén már betöltötték a 16. életévüket, annak befejezésekor pedig még nem múltak el 25 évesek. A Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal az önkormányzat intézményeivel és gazdasági társaságaival együttműködve minden nyáron részt vesz a „Nyári diákmunka" programban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya feladata, hogy elősegítse a foglalkoztatási helyzet javítását és az álláskeresők megfelelő munkához jutását. Céljuk, hogy az álláskeresők megfelelő munkahelyet, a munkaadók pedig a számukra legmegfelelőbb dolgozókat találják meg. A foglalkoztatottak számának növekedése, a munkába helyezés elősegítése, a munkanélküliség megelőzése, a munkahelyek megtartása és az esélyegyenlőség megteremtése érdekében különféle támogatásokat és szolgáltatásokat nyújtanak az ügyfeleknek. A mentori szolgáltatás keretében egyénre szabott mentori és humán szolgáltatásokat vesznek igénybe a bevonásra került személyek, a pályakezdők pedig pályaorientációs, illetve álláskeresési tanácsadásban részesülhetnek. A helyi foglalkoztatási programok szervezése a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül történik.

A Tiszaújvárosban élők foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében az Önkormányzat aktívan részt vesz a Tiszaújvárosi Térségi Foglalkoztatási Tanács ülésein, ezzel is szem előtt tartva a munkaerőpiac és a foglalkoztatás aktuális helyzetét, esetleges nehézségeit.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Tiszaújváros Város Önkormányzata saját fenntartású intézményeiben és gazdasági társaságaiban nem vizsgálja a felvett dolgozók vagyoni, lakhatási és nemzeti hovatartozási helyzetét. Az álláshirdetések megfogalmazásakor az önkormányzat a kor, a nem, a nemzetiség, a családi- és egészségügyi állapot szempontjából nem tesz különbséget. A dolgozók felvételénél elsődleges szempont a munkához szükséges készségek, képességek megléte és a szakmai tapasztalat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén adatokkal nem rendelkezik az Önkormányzat. Annak érdekében, hogy hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén ne is jelenjen meg, folyamatosan szükséges a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése és szükség esetén az Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság bevonása.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei

Évről évre növekszik az online ügyintézés jelentősége, azaz egyre több ügyben egyre nagyobb mértékben szükséges használni a különböző online felületeket. Az Ügyfélkapun keresztül például már számos ügytípus elindítható, ám sokan vannak, akik ezzel kapcsolatban nem elég tájékozottak, vagy nem is mernek hozzákezdeni az interneten keresztül ügyeik elintézéséhez. Azok az emberek, akik az ezirányú ismereteiket nem fejlesztik, azok könnyen leszakadhatnak a digitális világ egyre gyorsabb fejlődése miatt.

A Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Hamvas Béla Városi Könyvtár egyik alapfeladata a digitális kompetencia fejlesztése és a digitális műveltség terjesztése a lakosság körében. Az intézmény a Digitális Jólét Programhoz való csatlakozással magasabb színvonalú szolgáltatásokat és segítséget nyújt mentorai közreműködésével a lakosság online ügyeinek intézésében, okos eszközök használatával kapcsolatban, valamint a digitális kompetenciafejlesztő ismeretek elsajátításában csoportos foglalkoztatások keretében. A hátránnyal indulók felzárkóztatására új tematikájú, több modulos képzéseket indított az intézmény. A helyi iskolák diákjai digitális road show-n vehettek részt az Utazó Digitális Élményközpont meghívásával. A Digitális Jólét Program keretében valósult meg a Hamvas Béla Városi Könyvtár szervezésében a PC Klub, melynek témái között szerepelt az álláskereső honlapok megismertetése, az önéletrajz készítésének menete és az okostelefon használata is.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások és igénybevételükre vonatkozó adatok bemutatása

A szociális ágazatot érintő legjelentősebb változásokra 2013-ban, majd 2015-ben került sor, mely változások eredményeként a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult, az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai is különváltak. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 24. §-a értelmében az álláskereső részére **álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély**, valamint **költségtérítés** jár. A támogatásokat a járási hivatal foglalkoztatási osztálya állapítja meg. Az Szt. értelmében **aktív korúak ellátását** (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás); **időskorúak járadékát; ápolási díjat** (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj); a **közgyógyellátást** (alanyi és normatív alapú); **egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot** a vármegyei kormányhivatal járási hivatala állapítja meg.

A 17. táblázat adataiban megfigyelhető a nyilvántartott álláskeresők számának csökkenése. A nyilvántartott álláskeresők számát, ha összevetjük az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők számával látható, hogy nagyobb a nyilvántartott álláskeresők száma, tehát nem jogosult mindenki álláskeresési ellátásra.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	fő	15-64 év közötti népesség %-ában	fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	642	5,93%	89	13,86%
2016	545	5,21%	116	21,28%
2017	487	4,78%	95	19,51%
2018	444	4,49%	95	21,40%
2019	425	4,42%	96	22,59%
2020	518	5,53%	116	22,39%

17. táblázat Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.
Forrás: TeIR

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya az alábbi foglalkoztatáspolitikai eszközök és munkaerőpiaci programokat működtette és működteti:

- ***A GINOP Plusz-3.1.1-23-2024-00001 „A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése" program célja azoknak a 30-64 év közötti személyeknek a munkához, munkatapasztalathoz vagy piacképes tudáshoz jutásának támogatása, akik jelenleg nem dolgoznak és álláskeresőként vagy szolgáltatást kérőként nyilvántartásba vételüket kérték a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerint illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán.***
- ***Vállalkozás indítását elősegítő támogatás: A program célja, hogy egy vállalkozás indításához szükséges jogi, pénzügyi készségek megszerzése érdekében szolgáltatást nyújtson. Az egy hónap időtartamú szolgáltatás keretében indított tanácsadás és képzés végén az álláskereső részletesen bemutatja a szolgáltatás keretében elkészített üzleti tervét és vállalkozási ötleteit.***

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	206	32,09%	229	35,67%	295	45,95%
2016	134	24,59%	157	28,81%	250	45,87%
2017	124	25,46%	140	28,75%	219	44,97%
2018	124	27,93%	125	28,05%	219	49,32%
2019	123	28,94%	138	32,51%	219	51,53%
2020	129	24,90%	137	26,45%	245	47,30%

18. táblázat Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.
Forrás: TeIR

A szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2017-től növekvő tendenciát mutatott, 2020-ra viszont visszaesett. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek aránya a 2019-ben a nyilvántartott álláskeresők közel egyharmadát tette ki, 2020-ra viszont visszaesett. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás továbbra is jelentős szereppel bír az álláskeresők támogatási formái között (18. táblázat).

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2015	11
2016	17
2017	17
2018	15
2019	15
2020	14

19. táblázat Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az egészségkárosodás és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma kismértékben csökkent az elmúlt években (19. táblázat). A támogatásra azon személy jogosult, aki egészségkároso-

dott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudja biztosítani.

Az önkormányzatok a lakossági szükségletekhez igazodva alakítják ki saját pénzbeli és természetbeni támogatási formáikat. Az állam által nyújtott támogatások mellett továbbra is jelentős szerepet töltenek be az önkormányzat által nyújtott támogatások. Tiszaújváros Város Önkormányzata az alábbi pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat nyújtja:

- ***rendkívüli települési támogatás,***
- ***gyermekvédelmi támogatás***
- ***köztemetés,***
- ***rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.***
- ***települési lakhatási támogatás,***
- ***adósságcsökkentési települési támogatás (a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére),***
- ***adósságkezelési tanácsadás,***
- ***18. életévet betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott települési támogatás,***
- ***egyszeri év végi támogatás,***
- ***gyermekes családok év végi támogatása,***
- ***táboroztatási támogatás,***
- ***szociális alapon nyújtott gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény,***
- ***hulladékszállítási díjtámogatás,***
- ***kábel TV előfizetési díjtámogatás,***
- ***iskolakezdési támogatás,***
- ***életkezdési támogatás,***
- ***fiatalok lakás, valamint lakóház vásárlásának támogatásában részesülők száma,***
- ***születési támogatás,***
- ***BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat,***
- ***önkormányzati tulajdonú lakótelkek megvásárlásának, valamint lakóépülettel történő beépítésének támogatása,***
- ***„Érezd magad otthon!” program***

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakások száma 2020-ban a KSH nyilvántartása alapján 7.388 db volt, mely évről évre növekedést mutat (20. táblázat). A magyar állam számos családtámogatási programja szintén hozzájárult a lakásállomány számának növekedéséhez, azonban Tiszaújváros helyett sokan a környező településeket, Sajóörös vagy Sajószögedet választják letelepedésük helyszínéül. A családi házak mellett több új társasházi lakás építése történt meg vagy van jelenleg is folyamatban.

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2015	7 329	n.a.	n.a.	60,88%	100,00%	100,00%
2016	7 333	4	1	60,86%	99,96%	100,00%
2017	7 345	12	2	60,87%	100,00%	99,86%
2018	7 349	4	1	60,85%	99,22%	99,22%
2019	7 384	37	5	60,62%	98,89%	99,01%
2020	7 388	4	n.a.	-	-	-

20. táblázat Lakásállomány
Forrás: TeIR, KSH TSTAR

A 2011. évi KSH adatok alapján Tiszaújváros lakásállományának 98,9 %-a összkomfortos és mindössze 1,1%-a volt alacsony komfort fokozatú. A lakások közművel való ellátottsága is jónak mondható. A városban társasházak és családi típusú házak egyaránt megtalálhatóak. Az utóbbi években több társasház korszerűsítése is megtörtént.
A lakásállomány adataiból következtetve elmondható, hogy szükség lenne még lakóingatlanokra, mivel a nagyvállalatok sok munkavállalót vonzanak, akiknek albérletre vagy saját tulajdonú ingatlanra lenne szükségük.

a) bérlakás-állomány – b) szociális lakhatás

Tiszaújváros Város Önkormányzata bérlakás-állománya az összlakás számhoz képest alacsony mértékű. Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete tartalmazza a Tiszaújváros Város Önkormányzata tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítéséről szóló szabályozást. Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek hasznosításáról a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lakás tv.) és az önkormányzati rendelet rendelkezései alapján a képviselő-testület, a polgármester vagy az önkormányzati intézmény vezetője dönt. Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az önkormányzati lakásokra és helyiségekre vonatkozó bérbeadói jogok és kötelezettségek folyamatos gyakorlásával, a bérbeadói jogok képviseletével, a szolgálati jelleggel nem hasznosított szolgálati lakások ideiglenes bérbeadásával, a rendkívüli élethelyzetbe került tiszaújvárosi lakosok átmeneti elhelyezésével, a helyiségek 3 évet meg nem haladó idejű bérbeadásával – kivéve a 30. § (2) bekezdés a) és b) pontját, – az értékesítés során a tulajdonjog átruházással és birtokba adással kapcsolatos feladatok ellátásával a polgármestert bízza meg.
A lakások bérbeadásának jogcímei:
a) szociális helyzet,
b) szolgálati jelleg,
c) költség elv,
d) lakáscsere,
e) lakásbérleti jog folytatása

Szociális bérlakásra az jogosult akinek vagy házastársának (élettársának), illetve vele együtt költöző hozzátartozójának a tulajdonában, haszonélvezetében nincs másik beköltözhető lakása, a bérlő és az együtt költöző hozzátartozók egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a mindenkori mi-

nimálbért, akinek vagy házastársának (élettársának), illetve vele együtt költöző hozzátartozójának tulajdonában nincs és a kérelem benyújtását megelőző 3 éven belül sem volt a minimálbér ötvenszeresét elérő vagy azt meghaladó értékű lakó- vagy egyéb ingatlana.

Lakás szolgálati jelleggel annak adható bérbe, aki a Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatallal közszolgálati jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll, vagy Tiszaújváros Város Önkormányzata intézményeinél, gazdasági társaságainál közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban van, vagy a város érdekeit szolgáló munkavégzést folytat, vagy a város érdekeit szolgáló munkavégzést folytatott és jelenleg nyugdíjas. A szolgálati lakások üzemeltetését 2015. július 1-jétől a Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ végezi.

Lakások bérbeadása költség elven: a megüresedett szolgálati lakások ideiglenes bérbeadásáról – amennyiben a megüresedéskor nincs beérkezett, szolgálati lakás iránti kérelem – a bérbeadó dönt. A bérleti jogviszony határozott idejű, maximum 1 év időtartamú lehet, melyet a bérbeadó az általános bérbeadási feltételek fennállása esetén évente meghosszabbíthat.

Lakáscsere jogcímén történő bérbeadás: A bérbeadó a lakáscseréhez kért hozzájárulást köteles megtagadni, ha az elcserélni kívánt önkormányzati lakás bérleti szerződése meghatározott időre, vagy valamely feltétel bekövetkezéséig szól és az új bérlő határozatlan időtartamú szerződést kíván kötni, ha felek szándéka ténylegesen nem a cserére, hanem az önkormányzati lakás bérleti jogának jogellenes átruházására irányul, a bérlőnek lakáshasználati díj tartozása, lakbér tartozása vagy egyéb önkormányzati intézmény vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság felé tartozása, illetve közüzemi díj hátraléka van, annak kiegyenlítéséig, a lakás feletti rendelkezési jog hatóság vagy bíróság előtti eljárásban vitatott, az eljárás jogerős befejezéséig, ha a lakás elcseréléséhez a bérlőtárs írásban nem járult hozzá.

A **lakásbérleti jog folytatására** az jogosult, akit a Lakás tv. értelmében a bérlő a bérbeadó írásbeli hozzájárulása nélkül fogadhat be a lakásba és aki a bérlő halálakor életvitelszerűen a lakásban lakott.

Az önkormányzat tulajdonában jelenleg 11 db szociális bérlakás és 16 db szolgálati lakás van. Az összes szociális alapon, szolgálati jelleggel, illetve költségelven bérbe adható önkormányzati lakás összkomfortos.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlanok számáról és elhelyezkedéséről pontos adattal nem rendelkezik az Önkormányzat, ám feltehetőleg vannak, akik kénytelenek egyéb nem lakás céljára szolgáló ingatlanokat otthonuknak tekinteni.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

2020-as adatok alapján 7.388 lakásból áll Tiszaújváros lakásállománya, azonban azzal kapcsolatban, hogy ezek közül hány lakás biztosít elégtelen lakhatási körülményeket, nincs adata az Önkormányzatnak.

Az Szt. szerint a **hajléktalan** az, aki bejelentett lakóhellyel nem rendelkezik, kivéve az, akinek bejelentett lakóhelye hajléktalanszállás, aki éjszakáit közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti. A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulónak rendkívüli települési támogatást, étkezést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulónak az életét, testi épségét veszélyezteti.

Tiszaújvárosban 1989 óta gondoskodnak valamilyen formában a hajléktalanok ellátásáról. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ először a **Hajléktalanok Átmeneti Szállását** kezdte el működtetni, mely átmenetileg kezelte csupán a lakhatási nehézségeket. A hajléktalanok száma azonban folyamatosan emelkedett, 2016-ban már a 30 főt is meghaladta. A kötelező feladatok ellátása érdekében 2016-ban kezdte meg működését a 25 férőhelyes **Hajléktalanok Nappali Melegedője**, mely a téli krízis időszakban biztosít lehetőséget az éjszakai pihenésre is. Az Önkormányzat önként vállalt feladatként látja el a Hajléktalanok Átmeneti Szállásának működtetését, míg a Hajléktalanok Nappali Melegedőjének működtetése kötelező önkormányzati feladat.

Az elmúlt évek tapasztalata az, hogy a hajléktalanok más lakhatási formát keresni több okból nem szeretnének, valamint az önálló lakhatás a térségben jellemző magas albérlet és lakásárak miatt számukra szinte megvalósíthatatlan.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

Az átmeneti szállást többnyire rendezettebb életvitelű, munkavégzésre és együttélési szabályok betartására jobban motiválható ellátottak veszik igénybe. Az intézmény olyan Tiszaújváros közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan személyek részére nyújt segítséget, akik a szálláshasználat és szociális munka segítségével képesek az önellátásra. A szolgáltatás ideiglenes jelleggel átmeneti elhelyezést nyújt az igénybe vevők számára.
Az intézmény az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás keretében biztosítja:

- a napi 20 órában történő nyitva tartást,
- az életvitelszerű szálláshasználat helyiségeit,
- ágyneműt, annak tisztasági cseréjét,
- szükség szerint tisztálkodáshoz textíliát, eszközöket,
- személyes ruházat tisztántartásához szükséges feltételeket,
- személyes használati tárgyak biztonságos megőrzését zárható szekrényekben,
- elsősegélyhez szükséges felszerelést,
- valamint szociális és mentális gondozást.

A szociális és mentálhigiénés ellátás biztosítása napi szintű. A gondozási tevékenység keretében nagy hangsúlyt kap a fizikai ellátás, a személyi és szűkebb környezeti higiénia megteremtése és szinten tartása. Az átmeneti szálláson a csoportfoglalkozások a közös főzés, sütés, kreatív foglalkozás, egészségügyi szűrés, kertészkedés formájában történnek. A programmal egybekötött segítő beszélgetés témái a káros szenvedélyek és az anyagi helyzet összefüggései, a betegségek kezelése és a szűrés fontossága, higiénés szokások, rendszeres havi jövedelem ügyintézése és a munkalehetőség keresési technikák voltak. Sor került az alkohol és a tudatmódosító szerek által okozott függőség leküzdését segítő beszélgetésekre egyéni és csoportos megbeszélések keretében is. A szállás igénybevétele csökkent a nappali melegedő megnyitásával, mivel az térítésmentesen vehető igénybe.

Hajléktalanok Nappali Melegedője és Időszakos férőhelye

A Hajléktalanok Nappali Melegedője a Tiszaújváros közigazgatási területén életvitelszerűen élő hajléktalan személyek számára biztosít szolgáltatásokat. A **nappali melegedő** elsődleges célja, hogy lehetőséget nyújtson napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok és alapszintű higiénés szolgáltatások elérésére. Működésének további célja a hajléktalan emberek kirekesztődésének megszüntetése, a közvetlen életveszély elhárítása, az életminőség javítása, valamint olyan sokrétű szolgáltatás nyújtása, amely az egészséges életvitel kialakítását és a periférikus élethelyzetből való kikerülést segíti elő. A melegedő 25 fő részére ad lehetőséget egyidejű tartózkodásra. Az intézmény biztosította:

- a közösségi együttlét lehetőségét,
- a személyi tisztálkodás- és a személyes ruházat tisztításának lehetővé tételét,

- az éjszakai pihenést,
- az ételmelegítés, az étel fogyasztás feltételeit,
- az életvitelre vonatkozó tanácsadást, az életvezetés segítését,
- a szociális információnyújtást, a szociális ellátások igénybevételének és elérésének elősegítését, az ügyintézést,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezését, a szakellátáshoz való hozzájutás segítését,
- a személyes használati tárgyak biztonságos megőrzését,
- a szabadidő hasznos eltöltését és a postacímet.

Az **időszakos férőhelyek** működésének célja, hogy menedéket biztosítson a hajléktalan személyek számára az éjszaka biztonságos eltöltéséhez. A szolgáltatás legfontosabb feladata az életmentés és az egészségkárosodás elkerülése. A szolgáltatásnyújtás a téli krízisidőszakban és azon kívül is működött a 2020. évben. Az éjjeli menedék befogadó képessége 12 fő, mely további 5 fővel bővíthető. Az utóbbi két évben a jogszabályok lehetőséget nyújtottak arra, hogy az éjjeli menedék a téli krízis időszakán kívül is egész évben működjön.

A szolgáltatást igénybe vevők hetente több alkalommal kenyeret, péksüteményt, zöldséget és gyümölcsöt vehettek át, valamint a pénteki adomány mennyiségét többnyire a szállás és nappali melegedő igénybe vevői kapták meg a hétvégi étkezés biztosítása céljából. A napi egyszeri meleg étkezést az intézmény pályázati forrásból térítésmentesen természetbeni juttatásként biztosítja a hajléktalanellátást intézményeit felkereső hajléktalanok számára.

A szolgáltatások közül a tisztálkodást, az ingyenes étkezést, ételmelegítést, a személyes ruházat tisztítását, valamint a csomagmegőrzést igényelték leggyakrabban a szolgáltatást igénybe vevők. A szociális szolgáltatások elérhetővé vételével kapcsolatos ügyintézés, a rendszeres információnyújtás, a tanácsadás és a segítő beszélgetés a mentális gondozás legfontosabb feladatai voltak.

A Nappali Melegedő kihasználtsága a megnyitás óta folyamatosan növekedett, lehetőséget nyújtva a város közterületén tartózkodó összes hajléktalan személynek a szolgáltatás igénybevételére. A nyilvántartásba vett hajléktalan személyek száma a koronavírus járvány elleni védekezés miatt a 2020-as évben csekély mértékben csökkent. A koronavírus járvány terjedésének megelőzése céljából az intézmény törekedett arra, hogy a nappali ellátást és az éjjeli menedékhely szolgáltatásait az állandó ellátotti kör vegye igénybe, azonban a járvány elleni védekezés szabályainak betartása és a belső utasítás szigorú követése mellett a szolgáltatásnak szükségszerűen a segítséget kérők krízishelyzetét is kezelnie kellett.

A közterületen élő, jellemzően 1-5 fő hajléktalan személyek a hajléktalan ellátás intézményeinek igénybevételére sajnos nem motiváltak, a segítségnyújtást pedig nem igénylik. A nappali melegedő szolgáltatásainak igénybevételére történő rendszeres motiválás érdekében a segítők és a szociális munkatársak naponta közterület-látogatást végeznek. A látogatás célja annak elkerülése, hogy a hajléktalan személyek akár nyáron, akár télen közterületen passzívan töltsék a szabadidejüket, illetve a hajléktalanok körének teljes egésze bekerüljön az intézményi ellátásba. A látogatások során rendőri intézkedésre nem került sor, ellenben több alkalommal kellett a mentőszolgálat segítségét kellett igénybe venni.

e) lakhatást segítő támogatások

Tiszaújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és a természetbeni szociális ellátásokról szóló 14/2021. (VIII.27.) önkormányzati rendelete alapján a rászorulók részére többféle, lakhatással összefüggő támogatást nyújt.

A rendkívüli települési támogatásban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak).

Formái:

- pénzbeli rendkívüli települési támogatás
  - –eseti jelleggel megállapított
  - –havi rendszerességgel nyújtott
- természetbeni rendkívüli települési támogatás
  - –eseti jelleggel megállapított
  - –havi rendszerességgel nyújtott

Rendkívüli települési támogatásra való jogosultság feltételeit az önkormányzati rendelet szabályozza.

Természetbeni ellátás formájában tüzelősegély, a közszolgálati díjak, illetve az intézmények térítési díjának kifizetéséhez rendkívüli települési támogatás nyújtható.

A gyógyszerkiadások viseléséhez, valamint gyógyászati segédeszköz beszerzéséhez, gyermekvédelmi támogatásként, villamos energia díjtámogatásként, földgázenergia díjtámogatásként, tűzifa megvásárlását segítő támogatásként, továbbá elhunyt személy eltemettetésének költségéhez való hozzájárulás céljából pedig eseti jelleggel megállapított rendkívüli települési támogatás nyújtható.

Települési támogatás a *lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez*, a *18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére* és a *lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére* nyújtható. Havi rendszerességgel nyújtott pénzbeli települési támogatás a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez és a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtható. Természetbeni települési támogatás eseti jelleggel a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható és havi rendszerességgel a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

Lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy lakóház fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A *lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére* eseti jelleggel természetbeni települési támogatás nyújtható. A kérelmezőnek vállalnia kell, hogy a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adósságkezelési tanácsadójával együttműködik.

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	fő	fő
2015	1 629	5 755
2016	1 970	5 707
2017	2 600	5 590
2018	2 192	5 781
2019	1 932	5 580
2020	1 690	5 682

21. táblázat Lakhatást segítő támogatások

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Mind a települési támogatásban, mind a rendkívüli települési támogatásban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat (21. táblázat, 22. táblázat), azonban még mindig nagy igény mutatkozik a lakhatással és lakásfenntartással kapcsolatos támogatásokra.

Megnevezés	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)
települési lakhatási támogatásban részesülők száma	362 háztartás	14.252	278 háztartás	11.543	214 háztartás	8.793	170 háztartás	7.110	145 háztartás	6.151
rendkívüli települési támogatásban részesülők száma	1.302 fő	72.897	1.211 fő	72.621	1.132 fő	65.908	1.025 fő	66.361	989 fő	62.607
első lakáshoz jutók pénzügyi támogatásában részesülők száma	12 fő	9.250	5 fő	4.150	4 fő	3.200	18 fő	20.225	9 fő	8.675
önkormányzati tulajdonú lakótelkek megvásárlásának, valamint lakóépülettel történő beépítésének támogatásában részesülők száma	-	-	-	-	-	-	-	-	11 fő	44.000

22. táblázat Pénzbeli és természetbeni ellátások
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A Képviselő-testület 2022-ben fogadta el a fiatalok lakás, valamint lakóház vásárlásának támogatásáról szóló önkormányzati rendeletet. Annak érdekében, hogy a tiszaújvárosi fiatalok, illetve a Tiszaújvárosban lakást vásárolni szándékozók minél szélesebb körben támogatásban részesülhessenek, a vonatkozó szabályozás átalakítására volt szükség. A cél továbbra is a városlakók, illetve a városban letelepedni kívánó fiatalok életkörülményeinek javítása, önálló életük indulásának elősegítése, ezáltal Tiszaújváros lakosságszámának, valamint népességmegtartó képességének növelése. A támogatás a Tiszaújvárosban élő, illetve a városban letelepedni kívánó személyek, családok lakás, valamint lakóház vásárlását segíti elő. A támogatás egyszeri kamatmentes visszatérítendő és egyszeri vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtható és Tiszaújváros közigazgatási területén lévő lakás vagy lakóház vásárlására használható fel. A támogatásra jogosult az egyedülálló vagy egyedülélő kérelmező, aki tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, házastársával, élettársával együtt élő kérelmező, ha egyikük tiszaújvárosi lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, az a kérelmező, akinek lakó-, vagy tartózkodási helye nem Tiszaújváros közigazgatási területén van, de Tiszaújváros közigazgatási területén kíván lakást vagy lakóházat vásárolni és a kérelem benyújtásának időpontjában – házastársak, élettársak esetén legalább az egyik fél – a 40. életévét még nem töltötte be, valamint az ingatlan vételárának legalább 15%-át önerőből finanszírozza.

A lakhatási lehetőségek bővítése érdekében, a fiatalok minél nagyobb számban történő letelepedésének reményében, sor kerül építési telkek kialakítására és értékesítésére, illetve az Önkormányzat hozzájárul a fiatalok lakás, valamint lakóház vásárlásának támogatásához.

f) eladósodottság

Magyarországon a rendszerváltás utáni munkanélküliség megjelenése mellett a magas közüzemi díjak, a hitelfelvételi lehetőségek és az áruvásárlási szokások megváltozása mind hozzájárultak a lakosság eladósodásához. Az Szt. 2003. óta ad lehetőséget az önkormányzatoknak, hogy a rászoruló lakosság adósságkezelésében részt vegyenek.

Tiszaújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és a természetbeni szociális ellátásokról szóló 14/2021. (VIII.27.) önkormányzati rendeletének 19-21. §-a szabályozza a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott adósságcsökkentési települési támogatásra vonatkozó rendelkezéseket. Az adósságkezelésbe bevonható adósságok típusai a távhőszolgáltatási, valamint melegvíz- és csatornahasználati díjtartozás, a víz- és csatornahasználati díjtartozás, a vezetékes gázszolgáltatási díjtartozás, az áramszolgáltatási díjtartozás, a közös költség hátralék, valamint az épület- és fűtéskorszerűsítéssel járó külön költség hátralék és a lakbérhátralék. Az adós köteles az adósságkezelésbe bevont tartozásainak 25%-át (önrész) a követelés jogosultja részére egy összegben megfizetni.

A Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal természetbeni támogatás formájában, a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata pedig adósságkezelési tanácsadás keretében foglalkozik a családok adósságkezelésével. A tanácsadó tájékoztatja az adóst az adósságkezelés formáiról, feltételeiről, megvizsgálja az adós háztartásának gazdálkodását, fizetési kapacitását, készségét, és ezek alapján a Polgármesteri Hivatal megkeresésére véleményt ad az adós lakás- és életkörülményeiről. Az intézmény egyénre szabott adósságkezelési megállapodást köt az adóssal, mely tartalmazza az adós hozzájárulását az adósságával kapcsolatos adatainak az adósságkezelés folyamatában való felhasználásra, előírja a bevételek és a kiadások nyomon követését szolgáló háztartási napló vezetését. A tanácsadó az adósságkezelés időtartama alatt az adóssal kapcsolatot tart és legalább havonta egy személyes találkozó útján folyamatosan figyelemmel kíséri az adósságkezelési megállapodásban foglaltak betartását.

Az adósságkezelési tanácsadást igénybe vevők száma a 2020-as évig folyamatos csökkenést mutat, majd 2021-ben megemelkedett (23. táblázat). A csökkenést jogszabályi változások okozták és okozzák továbbra is, valamint az, hogy az ügyfelek a nehéz anyagi helyzetük következtében sokszor a tartozás 25%-át (önerő) is képtelenek megfizetni. Az emelkedés a koronavírus járvány okozta gazdasági hatásokra is visszavezethető. A támogatás kérelmezésére a jogszabály már csak két évente teremt lehetőséget.

Megnevezés	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)
adósságcsökkentési települési támogatásban részesülők száma	33 háztartás	5.917	16 háztartás	3.208	15 háztartás	2.205	9 háztartás	1.684	13 háztartás	2.313
adósságkezelési tanácsadásban részesülők száma	45 háztartás	-	29 háztartás	-	19 háztartás	-	11 háztartás	-	16 háztartás	-

23. táblázat Adóságcsökkentési települési támogatásban és adósságkezelési tanácsadásban részesülők száma
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája értelmében a város szerkezetileg hat városrészre osztható fel, ezek közül Tiszaszederkény és a Tisza-parti városrész különül el területileg a város központi részétől. Tiszaszederkény városrész a Sajó partján fekszik, a tervezett városfejlesztést megelőzően kialakult településrész, családiházas beépítéssel. A Tisza-parti városrész részben családi házas, részben lakótelepi beépítésű. A településrészek városközponttól való távolságával csökken az igénybe vehető szolgáltatások száma, amely egyre inkább problémát okoz az elidősödött lakosság számára.

A személyek közúti szállítását a Volánbusz Közlekedési Zrt. végzi, amely a 2020. évben 2 db midi autóbuszt biztosított, ezeken kívül több szóló és egy csuklós jármű használatára volt szükség a feladatok elvárható színvonalú, és költséghatékony végzéséhez. A nettó vonalhálózat hossza 13,8 km. A közlekedtetett járatok száma munkanapokon 70 db, szabadnapokon 32 db, munkaszüneti napokon 30 db. A helyi autóbuszmegállók száma a városban 19 db, az átlagos utazási távolság 3,4 km. A helyi járatokon túlmenően, a városban az önkormányzattal megkötött Sajószöged, temető - Tiszaújváros, autóbuszállomás - Bocskai I. u. általános iskola/Tiszai Erőmű autóbuszvonalon külön szerződés alapján úgynevezett temetői járatok, a diákok részére Tiszaújváros belterületén sportcélú, valamint este a Tisza-part városrész kiszolgálására szerződéses járatok közlekednek. A 2021. szeptemberében – a lakossági igények hatására - indult, nagyobb áruházakat érintő bevásárló járatot bárki térítésmentesen veheti igénybe.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői) – b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya - c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A 2022. évi népszámlálást követően nem került lehatárolásra szegregált és szegregációval veszélyeztetett terület Tiszaújvárosban.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Tiszaújvárosban kórház nem működik, azonban az egészségügyi alapellátás és a szakellátás kiemelkedőnek mondható. Tiszaújváros Város Önkormányzata a település lakosságának színvonalas egészségügyi ellátását, valamint az egészséggel összefüggő életfeltételeinek javítását az elkövetkezendő években is komplex és kiemelt feladatként kívánja kezelni, mely elsősorban a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet keretei között valósulhat meg. Az intézmény meghatározó szerepet tölt be Tiszaújváros és vonzáskörzetének egészségügyi ellátásában. Az egészségügyi alapellátások Tiszaújváros lakosai számára biztosítottak, míg a járóbeteg szakellátások többségénél 40 000 fő körül mozog az ellátandó betegszám, mely a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet Tiszaújváros és vonzáskörzetében betöltött központi szerepét bizonyítja.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §. (1) bekezdésében foglaltak szerint

- ***a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,***
- ***a fogorvosi alapellátás,***
- ***az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátás,***
- ***az iskola-egészségügyi ellátás tartoznak az alapellátási kötelezettségek körébe.***

Az egészségügyi alapellátások keretében az intézmény 8 háziorvosi, 3 házi gyermekorvosi és 7 fogorvosi körzet működését felügyeli.

2023. július 1. napjától a védőnői ellátásról – a települési önkormányzattal együttműködésben – az állam gondoskodik. Az állam a védőnői ellátás biztosításért Tiszaújváros tekintetében a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktató Kórház útján felelős.

Tiszaújváros lakossága részére a **háziorvosi** tevékenység biztosítását nyolc területi ellátási kötelezettséggel rendelkező praxis látja el. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2018-2019-ben volt a legmagasabb, az ápolási díjban részesítettek évi átlagos száma pedig közel megegyezik a 2019-es év adataival (24. táblázat).

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)[8]	Ápolási díj[9], alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	fő	fő
2015	1	7	4	4	450	n.a.
2016	1	7	4	4	408	n.a.
2017	1	7	4	4	445	57
2018	1	7	4	4	604	44
2019	1	7	4	4	619	23
2020	1	7	4	4	564	24
2021	***1***	***8***	***4***	***4***	***578***	***20***
2022	***1***	***8***	***3***	***4***	***536***	***15***
2023	***1***	***8***	***3***	***4***	***523***	***14***
2024	***1***	***8***	***3***	***4***	***477***	***12***

24. táblázat Egészségügyi ellátás
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek (rendelőben ellátott esetek) száma	A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatások (rendelőn kívüli ellátások) száma	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen
	eset	eset	eset
2015	110 250	1 176	111 426
2016	109 149	1 143	110 292
2017	109 346	1 066	110 412
2018	109 715	884	110 599
2019	108 467	621	109 088
2020	102 233	3 339	105 572

25. táblázat A háziorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak száma
Forrás: KSH-TSTAR

A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma 2015 és 2019 között közel azonos szinten mozgott, majd 2020-ban visszaesett és megemelkedett a rendelőn kívüli ellátások száma, amely a

[8] A **közgyógyellátás** a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes gyógyszerekre – ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is – gyógyszerkerete erejéig ; egyes meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére ; továbbá az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.
[9] **ápolási díj**: a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

koronavírus járvány és azzal kapcsolatban bevezetett intézkedések miatt következhetett be (25. táblázat).

Tiszaújváros területén három területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi gyermekorvos látja el a várandósgondozástól a gyermek - maximum - 18 éves koráig terjedő korosztályt. Területi ellátási kötelezettségükön kívül a központi ügyeleti szolgálatban és az iskolaorvosi feladatok ellátásában is aktívan részt vesznek.

Tiszaújváros területén hét **fogorvosi alapellátási** vegyes praxis működik, mindegyik területi ellátási kötelezettséggel. Az önkormányzat alapellátási feladatai közé tartozó iskolaegészségügyi feladatokat is ezek a fogászati praxisok látják el. Az óvodáskorú gyermekek szűrése és a szűréshez kapcsolódó prevenciós tevékenység végzése a nevelési intézményben történik az óvodapedagógusok és iskolavédőnők jelenlétében. Az iskoláskorú gyermekek szűrésére a fogászati rendelőkben kerül sor. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve bemutatót tartanak a helyes szájhigiénés technikákról és az alkalmazandó eszközökről, szórólapokat osztanak, illetve felvilágosító előadásokat is tartanak.

2023. április 1. napjától az állami mentőszolgálat gondoskodik az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról. 2023. április 1-jétől Tiszaújváros azon vármegyei települések közé tartozik, ahol az eddigi helyszínen, a Tiszaújvárosi Rendelőintézet épületében továbbra is működik ügyeleti pont. Tiszaújváros Város Önkormányzata az ügyeletre beérkező telefonhívások diszpécserszolgálaton keresztül történő fogadására az Országos Mentőszolgálattal, a kórházi kezelésre szoruló betegek fogadására pedig a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházzal kötött együttműködési megállapodást.

Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 33/2017. (II.23.) számú határozatával döntött arról, hogy az előző gyakorlattól eltérően a környező településektől függetlenül a Tiszaújvárosi lakosok számára a **fogászat ügyeleti ellátást** önállóan nyújtja. Mivel Tiszaújváros lakosságszáma nem éri el a finanszírozási lakosságszám alsó határát, így jelenleg erre a feladatra nem rendelkezik a Rendelőintézet NEAK finanszírozási szerződéssel. A közreműködővel kizárólag a Tiszaújvárosi lakcímmel rendelkező lakosok ellátására kötött az intézmény szerződést. A betegellátási hely miskolci helyszínen valósul meg.

Az alapellátás mellett a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet **járóbeteg szakellátást, gondozói tevékenységet, egynapos sebészeti tevékenységet, fiziko- és balneoterápiás tevékenységet,** nappali kúraszerű ellátás keretein belül nyújtott **infúziós kezelést, otthoni szakápolást, hospice szakápolást** is biztosít, azaz az egészségügyi szakellátások széles palettáját nyújtja az ellátási területéhez tartozó települések lakosai számára. Sok esetben az ellátás korlátozása vált szükségessé a megnövekedett, sok esetben több hónapos várakozási idő miatt. A hosszú várakozási időket nem a finanszírozási kapacitás hiánya, hanem a megnövekedett ellátási igény és a rendelkezésre álló orvosi kapacitás közti különbség adja. Ennek hátterében orvoshiány áll, mely sajnos egyre több szakterületen jelentkezik.

	Megnevezés
alapellátás	***háziorvosi ellátás (Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által felügyelt ellátás)***
	házi gyermekorvosi ellátás (Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által felügyelt ellátás)
	fogorvosi alapellátás (Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által felügyelt ellátás)
	alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátás (Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által működtetett)
	iskola -egészségügyi ellátás (Tiszaújváros Városi Rendelőintézet

	által működtetett)
járóbeteg szakellátás	***fogászati röntgen***
	orvosi laboratóriumi diagnosztika
	röntgendiagnosztika
	teljeskörű ultrahang diagnosztika
	képalkotó diagnosztika-echokardiográfia
	képalkotó diagnosztika-szülészeti és nőgyógyászati ultrahang diagnosztika
	belgyógyászat
	endokrinológia
	belgyógyászat szakrendelő – diabetológia
	sebészet
	szülészet- nőgyógyászat
	csecsemő és gyermekgyógyászat szakrendelés
	fül-orr-gége gyógyászat
	audiológia
	szemészet
	bőr- és nemibeteg ellátás
	neurológia
	ortopédia
	traumatológia
	urológia
	onkológia
	pszichiátria
	tüdőgyógyászat-pulmonológia allergológia szakellátás
	kardiológia
	gyermekpszichológia
	onkológiai gondozás
	pszichiátria-szakpszichológia
	pszichiátria gondozás
	tüdőgyógyászat-tüdőgondozás
	tüdőgyógyászat-tüdőszűrés szakellátás
	kúraszerű nappali ellátás-belgyógyászat
	kúraszerű nappali ellátás-neurológia
egynapos sebészet	
fiziko- és balneoterápia	

26. táblázat A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által biztosított ellátások
Forrás: Szakmai beszámoló a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet 2018-2019. évi tevékenységéről

Az intézmény folyamatosan törekszik a szakmai paletta bővítésére annak érdekében, hogy a betegek szélesebb körű ellátása biztosított legyen. Az Önkormányzat célja, hogy a megszokott egészségügyi ellátások továbbra is helyi szinten elérhetőek maradjanak Tiszaújváros lakói számára, melyet a szakorvosi háttér stabil feltételeinek biztosításával lehet megvalósítani. Cél – az orvos-diagnosztikai eszközpark folyamatos bővítésével, megújításával – egyfelől a helyben elérhető beavatkozások körének bővítése, másfelől a korszerű műszerekkel a biztonságos és színvonalas betegellátás feltételeinek biztosítása.

A **Fiziko- és Balneoterápiás részleg** 1999-ben került átadásra. A beszerzéskor európai színvonalú és minőségű eszközök kerültek beszerzésre, melyek karbantartása folyamatos. A nem

javítható eszközök cseréje fokozatosan történik. Reumatológiai kezelés, gyógytorna, elektroterápia és hydroterápia valósul meg a részlegen.

Az **egynapos sebészeti ellátás** keretében szemészeti, nőgyógyászati, urológiai, ortopédiai, fül-orr-gége és sebészeti beavatkozások történnek.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Tiszaújvárosban a nyolc praxisban a magas vérnyomás betegség (37 %), a magas koleszterinszint (31%) és a gerincdeformitás (29%) képviselteti magát a megbetegedések közül a legnagyobb számban. Ezt közvetlenül a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos megbetegedések követik. A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet és Tiszaújváros Város Önkormányzata mindig nagy hangsúlyt fordított a lakosság egészségtudatos magatartásának kialakítására. A szakorvosok a betegellátás keretein belül egyénre szabott felvilágosító feladatokat is ellátnak az egészséges életmóddal, a helyes táplálkozással kapcsolatban és felhívják a figyelmet a mozgásszegény életmód kockázati tényezőjére a szív- és érrendszeri megbetegedések és a népbetegségnek számító elhízásra való hajlamosító hatásával kapcsolatban. Médiamegjelenéseik alkalmával a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet kitér a szezonális veszélyhelyzetekre és betegségkockázati tényezőkre is (allergia, bőrvédelem, napozás, bőrdaganatok stb). A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet pszichológusa a függőségekről és a fiatalokat érő internetes bántalmazásokról is többször tartott ismertető előadást. 2024 áprilisában indult a prevenciós szakrendelés, melynek célja az irányított életmódváltás dietetikus, gyógytornász, illetve személyi edző közreműködésével. A rendelésre elsősorban a túlsúlyos, illetve csontritkulásban szenvedő 18. életévüket betöltött tiszaújvárosi lakosokat várják, valamint a változó korú nőket. A prevenciós szakrendeléseken résztvevők száma 2025-re megtriplázódott, közel 300 fő vette igénybe az ellátást.

Jelentős feladat hárul a családok körében kialakítandó szemléletváltás elérésében a területi védőnőkre, a házi gyermekorvosokra és a háziorvosokra is. Az oktatási intézményekben dolgozó iskolavédőnőknek és iskolaorvosoknak a kora serdülőkortól az oktatási intézményben való tanulás végéig lehetősége és egyben feladata is a fiatalok mentális és fizikai egészségének figyelemmel kísérése, szükség esetén segítő beszélgetés vagy szakmai konzílium indikálása.

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy továbbra is minden eszközt megragadjon a helyi lakosság egészségtudatos életvitelének fejlesztésére, ezért Tiszaújváros Egészségtervében megfogalmazottakkal összhangban törekszik a város különböző életkori csoportjait célzó, átfogó egészségfejlesztési programok nagyobb számban és rendszeresen történő megrendezésére széleskörű szakmaközi együttműködéssel, továbbá a civil szervezetek egyre hangsúlyosabb bevonására. A tevékenységükben egészség-betegség központú civil szervezetek kiemelt önkormányzati támogatása fenntartandó, bővítendő.

A demográfiai folyamatok figyelembevételével gondoskodni kell az itt élő idősek önellátó képességének minél hosszabb ideig tartó megőrzéséről, ennek érdekében az idősekre irányuló egészségfejlesztési szolgáltatások, programok fenntartása, bővítése kiemelten fontos feladat. Figyelembe véve Tiszaújváros morbiditási és mortalitási adatait, fontos olyan korspecifikus szűrőprogramok bevezetése, mely a lakosság széles körében előforduló betegségek mielőbbi felismerését hivatottak szolgálni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Rehabilitációs ellátásra a Tiszaújváros városi Rendelőintézet Fiziko- és Balneoterápiás részlegén van lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Tiszaújvárosban a közétkeztetés megszervezését a Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ látja el. Feladatuk a jó minőségű, életkori sajátosságoknak megfelelő, előírt mennyiségű étel megfőzése és tálalása az intézmény főző és tálalókonyháin. A tálaló- és melegítőkonyhák nyári folyamatos működését, a szociális étkeztetést, valamint szünidei étkeztetést is az intézmény biztosítja.

Az étlapok összeállítása havonta történik a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletben – mely korosztályokra lebontva meghatározza a tápanyag és energiaszükségletet – foglaltak szigorú betartása mellett. Az étlapok felülvizsgálata és a diétás étrend összeállítása megbízási jogviszony keretén belül foglalkoztatott dietetikussal történik.

Általános tapasztalat, hogy egyre több gyermeknél és időskorú ellátottnál alakul ki ételallergia. A Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ intézményi ellátottak részére – a megfelelő orvosi igazolások meglétekor – szigorú orvosi előírások alapján nyújt diétás étkeztetést. 2017-ben 33, 2018-ban 52 fő, 2019-ben 66, 2020-ban 65 étkező részére biztosított az intézménydiétás ellátást. A növekedés az „Ezüsthíd" Idősek Otthona 2018. évi indulásából fakad.

A konyhák a jogszabályokban és belső szabályzatokban meghatározott módon működnek, a legfontosabb előírásokat a HACCP rendszer tartalmazza, melynek felülvizsgálata évente egy külső auditáló céggel történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Tiszaújváros fejlett települési infrastruktúrával, sport- és rekreációs létesítményeivel szolgálja ki a település és környék lakosait. Az Önkormányzat definiálta a lehetőségeihez képest támogatni kívánt területeket:
- a sport és a testnevelés részterületeit,
- a gyermek- és ifjúsági sportot,
- a szabadidősportot,
- a fogyatékosok sportját,
- az utánpótlás-nevelést és
- a versenysportot.

Az 1998-ban átadott, Tiszaújvárosi Sport-Park Nonprofit Kft. által működtetett **Tiszaújvárosi Sportcentrum** színvonalas sportolási lehetőségeket nyújt a lakosság, az oktatási intézmények és egyesületek számára is. A létesítmény látogatottsága kiegyenlített, naponta átlagosan 600 fő látogatja. Csapat és egyéni sportolási lehetőségeket is kínál mintegy tizenöt sportágban (pl.: kispályás labdarúgás, streetball, asztalitenisz, tenisz, röplabda, kézilabda, kosárlabda, tollaslabda, strandröplabda, úszás, lovaglás, lövészet, falmászás, extrém sportok: görkorcsolya, gördeszka, bmx, stb.). Az elmúlt években a Sportcentrum legnépszerűbb része az uszoda volt.

1977-ben társadalmi munka keretében épült az **Ifjúsági Park**, mellyel az Önkormányzat a lakosság szabadiősport és amatőr sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez is hozzá kíván járulni. A parkban egy bitumenes és egy újonnan kialakított kosárlabdapálya is található, amely a Magyar Kosárlabdázók Országos szövetsége támogatásával valósult meg. 2014-ben több szabadtéri sporteszköz is kihelyezésre került ide, a futó sport kedvelői részére pedig rekortán és salakos futópálya került kialakításra. A parkot gyalog- és kerékpárutak is behálózzák.

A város több pontján is telepítésre **szabadtéri sporteszközök** kerültek, melyek lehetőséget nyújtanak az ifjúság és a felnőtt korosztály részére a mindennapos testedzés szabad levegőn történő megvalósításához. Az Önkormányzat tovább folytatja a szabadtéri fitnesz eszközök telepítését a város parkjaiban. A költségvetés lehetőségeinek függvényében pedig továbbra is hozzá kíván járulni a Tisza-part városrészben kialakításra kerülő vízi sportközpont teljes körű megvalósításához.

Tiszaújváros Város Önkormányzata kiemelten kezeli és ennek megfelelően támogatja a **diáksportot, a gyermek- és ifjúsági sport** helyi feltételeinek kialakítását, fejlesztését, valamint a sport alapjait nyújtó óvodai, illetve iskolai testnevelés és a sport személyi- és tárgyi feltételeinek biztosítását. A sportot már óvodás korban meg kell szerettetni, ezért az önkormányzat támogatja azokat az alapítványokat, szervezeteket, amelyek a legkisebbek egészséges fejlődésével, rendszeres testedzésével foglalkoznak. Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekek fejlesztéséhez szükséges mozgásfejlesztő eszközök (pl.: szenzoros pallókészlet, trapéz létra, billegő kövek stb.) intézmények részére történő beszerzéséhez is. A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda két feladat ellátási helyén – részben az Ovi-Sport Közhasznú Alapítványhoz benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően – egy-egy Ovi-Foci, Ovi Sport pálya került kialakításra, mely pályák lehetőséget biztosítanak különféle csapat- és ügyességi játékok lebonyolítására az óvodás korosztály részére is. A diáksport egyesületek szakmai munkájuk mellett a diákolimpiai versenyekre való felkészülésre és részvételre, rendezvények lebonyolítására és sporteszközök vásárlására is kapnak támogatást az Önkormányzattól. Az aktív, élénk sportélet, a versenysport a várospolitika fontos színterévé vált az elmúlt időszakban és Tiszaújváros arculatát is formálta. A városban megrendezésre kerülő hazai és nemzetközi versenyek lebonyolítása minden szempontból sikeresnek mondható.

A Képviselő-testület a kiemelt sportágak és sportegyesületek részére működési célú és létesítmény-használati támogatást nyújt. A támogatásnak és a kitartó edzői, sportolói munkának köszönhetően kiemelkedő nemzetközi eredmények születtek. Tiszaújváros Város Önkormányzata a diáksportban és a versenysportban elért eredményeket elismerve minden évben rendezvényt szervez a városi sportszervezetek vezetői, szakemberei és versenyzői részére, ahol értékelik a város sportjának helyzetét és az elért eredményeket, méltatják a kiemelkedő hazai és nemzetközi eredményeket elért sportolókat, sportvezetőket.

Több jelentős országos verseny - Tisza Triatlon, a Kőszegi György Súlyemelő Emlékverseny, Nemzetközi Atlétika verseny - helyszíne volt Tiszaújváros. Minden évben megrendezésre kerül a Tiszaújvárosi Sportfesztivál is, mely program alatt többféle sportágat és sporteszközt próbálhatnak ki a rendezvényre ellátogatók.

Az Önkormányzat továbbra is biztosítani szeretné az iskolák diáksport egyesületei részére nyújtott **úszásoktatás lehetőségét és az óvodás gyermekek számára az alapfokú vízbiztonság** megszerzéséhez szükséges feltételeket.

A lakosság egyre inkább felismeri az egészség védelmének és megőrzésének szerepét, ezért egyre nagyobb aktivitás figyelhető meg a fizikai állóképesség fejlesztése érdekében. A demográfiai mutatók alakulása, az életkor összetételének változása, a lakosság elidősödése a sport irányait és súlypontjait is megváltoztatja. Az idősek esetében fontos, hogy rendszeres és megfelelő egészségfenntartó testedzést végezzenek. A Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete „Miénk a pálya! Sportvetélkedő szépkorúaknak” program és a Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete, TVK Petrolkémiai Nyugdíjas Klub „Szerdai bowling sport délelőttök” program megvalósításához az Önkormányzat is hozzájárult támogatásával. A Sportcentrumban megrendezésre kerülő senior sportesemények szintén lehetőséget biztosítanak a testmozgásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Tiszaújváros Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybevevők számára a szociális alapszolgáltatásokat a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretén belül biztosítja. A törvény felhatalmazást ad a települési önkormányzatok részére, hogy a törvényben szabályozott ellátásokat saját költségvetésük terhére kiegészítsék, ill. új ellátásokat állapítsanak meg.
Tiszaújváros Város Önkormányzata az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

- idősek nappali ellátása
- fogyatékossággal élők nappali ellátása
- hajléktalanok nappali melegedője, mely a téli időszakban az időszakos férőhelyeken hajléktalan személyek számára krízishelyzetben éjszakai szállást biztosít.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Tiszaújvárosban nincs addiktológia, az érintett csoport a pszichiátria keretén belül kapja meg az szükséges ellátást. A betegek a Miskolcon működő Drogambulanciára kerülnek átirányításra.

Tiszaújvárosban 2001-ben alakult meg a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF), amely egy helyi szintű tanácsadó és egyeztető szakmai munkacsoport. Célja, hogy az ifjúságot érintő drogproblémákat megismerje és ezekre hatékonyan reagálhasson a KEF tagintézményeinek bevonásával. Célja továbbá, hogy városi szinten csökkenjen a drogfogyasztók száma, elérhetővé váljon a megfelelő egészségügyi ellátásba kerülés, valamint növekedjen a kínálatcsökkentés területén felderített esetek és elfogások száma. A KEF feladata a tagintézmények közötti koordinálás, a kapcsolattartás és az információ átadás. Intézményi felkérésre a KEF ismeretterjesztő előadásokat is tart. A KEF a Tiszaújvárosi Rendőrkapitánysággal közös éjszakai járőr szolgálatot is ellát, melynek célja a helyi rendőrség feladatellátásának megismerése a drogkínálat csökkentése területén. A koronavírus járvány ideje alatt a KEF szakmai tevékenysége megváltozott, mivel prevenciós rendezvények megtartására nem volt lehetőség.

A KEF szakmai munkáját Tiszaújváros Város Önkormányzata pénzügyi támogatásával végzi. A KEF az országgyűlés 80/2013. (X.16.) OGY határozata alapján készítette el a helyi drogstratégiát, ami a fenti jogszabály és a helyi sajátosságokat veszi figyelembe.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ vezetője tagja a KEF-nek, mely szervezi és koordinálja a város drog-prevenciós tevékenységét. A szakmai együttműködés során az intézmény vezetője rendszeresen részt vesz a KEF tanácskozásain és rendezvényein. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ szakmai munkája során tájékoztatást nyújt a kliensek számára a Drogambulancia alacsony küszöbű szolgáltatásairól és a szolgáltatás elérhetőségének módjáról. Biztosítja a Drogambulancia által készített plakátok, szórólapok elérhetőségét. Tanácsadást nyújt a segítséget önként kérő kábítószer-problémával küzdő kliensek számára. 2020-ban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat aktív együttműködése a koronavírus járvány miatt a Tiszaújvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal és a Drogambulanciával is szünetelt.

A Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság kapitányságvezetője is folyamatosan részt vesz a KEF munkájában, javaslatokat tesz a kábítószer fogyasztás visszaszorítására.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem ismert.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az alacsony jövedelmű személyek, családok számára érhetőek el a városban. Az önkormányzat több, nem kötelezően ellátandó szolgáltatást nyújt, reagálva a valós igényekre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Tiszaújváros Város Önkormányzata törekszik a lakossággal való közvetlen kapcsolat kialakítására. A lakossági kapcsolattartás formái közé a fogadóóra, a lakossági fórum, a közmeghallgatás, valamint a helyi újság- és televízió tartozik. A képviselő-testület évente egyszer közmeghallgatást tart a városközpontban, Tiszaszederkény városrészben és a Tisza-parti városrészben. A közmeghallgatás során a város polgárai és a településen működő szervezetek képviselői közérdekű és önkormányzati ügyekben kérdezhetnek, illetve közérdekű javaslatot tehetnek.

A Tisza Média Kft. 1997. óta készít televíziós műsorokat, ám jogelődje, a Tisza Televízó 1987-ben kezdte meg működését. Alapvető feladata, hogy Tiszaújváros közéletének minden szeletével foglalkozzék, műsoraiban híreket, tudósításokat, stúdióbeszélgetéseket láthatnak Tiszaújváros és közvetlen környékének lakói.

Tiszaújváros lakosai szerencsés helyzetben vannak, ha közterületet kívánnak igénybe venni szabadidő eltöltésére, mivel a város igényesen parkosított közterekkel, véderdősávokkal, sok játszótérrel és sportpályával rendelkezik. Mindezen felül a városban számtalan olyan program és rendezvény valósul meg, mely minden célcsoportba tartozó részére ingyenes szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget biztosít.

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
8	1	49 959	2

27. táblázat Intézményi ellátottság 2020
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A köznevelési intézmények tortateremmel, tornaszobával ellátottak, továbbá a Tiszaújvárosi Sportcentrumban sportcsarnok is található. A könyvtár igényes, modern környezetben várja látogatóit, nyomtatott, képi, hangzó és elektronikus dokumentumok széles skálája közül válogathatnak a könyvtár szolgáltatásait igénybe vevők. Közösségi szintérként működik a Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Hamvas Béla Városi Könyvtár és a Derkovits Kulturális Központ is. A legtöbb rendezvénynek, programnak az intézmény biztosít teret. A számos kulturális és képességfejlesztő tevékenység mellett klubok és csoportok is működnek az intézményben.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A közösségben jelentkező konfliktusról jelenleg nincs információ.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A helyi közösség szolidaritása több formában is megnyilvánul, rendszeresek Tiszaújvárosban a ruhagyűjtések- és élelmiszergyűjtések a rászoruló családok részére.

Minden nevelési évben megszervezésre került az ún. „Szíves doboz” akció, mely felajánlások az óvodapedagógusok javaslata alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében kerültek kiosztásra karácsonyt megelőzően.

Már az oktatási-nevelési intézményekben megjelenik a segítségnyújtásra való ösztönzés, 2019-ben a Tiszaújvárosi Széchenyi István Általános Iskola és a Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda közreműködésével több, mint 300 cipős doboznyi adomány gyűlt össze és került kiosztásra

rászorulók részére. A városba kihelyezett kupakgyűjtő szív kihelyezésével szintén rászorulóknak és súlyos betegségben szenvedőknek nyújtanak segítséget Tiszaújváros lakosai. Önkéntesek segítségével szemétgyűjtési akció is megvalósult Tiszaújvárosban.

A koronavírus járvány ideje alatt a civil és a vállalkozói szektor is - maszk és fertőtlenítőszer adományozásával - példaértékű szerveződést valósított meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A 2022. évi népszámlálás eredményei alapján Tiszaújvárosban legnagyobb számban roma, német, román és az ukrán nemzetiségűek képviseltetik magukat. 2011-ben csak 5 fő vallotta magát ukrán nemzetiségűnek, ez a szám 2022-ben már 196 fő volt. Ennek oka a több éve tartó orosz-ukrán háború, mely miatt közel 4,2 millió ember kapott menedékstátuszt az Európai Unió valamely tagállamában, a Magyarországra érkezett menekültek száma pedig a 36 ezret is meghaladja. A tiszaújvárosi Jabilban több száz ukrán munkavállaló dolgozik, a háború következtében pedig egyre többen hozták magukkal a családjukat, a szülők itt keresnek munkát, a gyerekeket pedig tiszaújvárosi iskolákba íratták be.

A 2024. évi nemzetiségi önkormányzati választásokat követően Tiszaújvárosban egyedül a Tiszaújvárosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat kezdte meg működését, melynek céljai között szerepel a nemzetiség kultúrájának, hagyományának megőrzése és ápolása különböző programok és rendezvények megvalósításán keresztül.

Az Önkormányzat figyelemmel kíséri a nemzetiségek élethelyzetét, szükség szerint segíti a bajban lévőket, fenntartva a korábban kialakított együttműködési formákat.

e) helyi lakossági önszerveződések

A *8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása* pontban részletesen kifejtésre kerül.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tiszaújváros Város Önkormányzata hatékony együttműködést alakított ki a városban működő nemzetiségi önkormányzattal. Az Önkormányzat minden évben működési támogatás odaítélésével támogatja a Roma Nemzetiségi Önkormányzatot, hozzájárulva ezzel a kulturális hagyományaiknak, tárgyi és szellemi kulturális kincseiknek és identitásuknak a megőrzéséhez. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat éves munkaterv alapján tevékenykedik. Az év folyamán szervezésükben számos rendezvény megtartására is sor kerül.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Adathiány a roma nemzetiségűek számáról, iskolázottsági szintjükről.	A romákkal kapcsolatos adatbázis elkészítése becsült adatokkal.
Adathiány a mélyszegénységben élők számáról, az eladósodottság mértékéről.	Mélyszegénységben élőkkel foglalkozó adatbázis létrehozása.
Munkanélküliség.	Új munkahelyek létrejöttéhez szükséges feltételek megteremtése. A munkavállalók képzésének, átképzésének

	segítése. A pályakezdő fiatalok segítése új szakmák elsajátításában, átképzésekben.
A munkaerőpiaci felzárkózást, szolgáltatásokat nyújtó civil szervezetek hiánya.	A munkaerőpiaci szolgáltatásokat nyújtó civil szerveztek felkutatása a térségben. A helyi civil szervezetek által nyújtott szolgáltatások bővítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Tiszaújváros Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a gyermekek helyzetére, fontosnak tartja, hogy a felnövekvő generáció a költségvetés lehetőségeit figyelembe véve megkapja a fejlődéshez szükséges támogatást. A város kötelező feladatain túl önként vállalt tevékenységeket, ellátást is biztosít a településen élő gyermekek számára.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Év	Állandó népességből a				Állandó népesség száma	Kiskorúak aránya
	0-2 évesek száma	0-14 évesek száma	15-17 évesek száma	Összesen		
	fő	fő	fő	fő	fő	%
2015	490	2 494	517	3 501	17 462	20,05
2016	460	2 400	487	3 347	17 162	19,50
2017	437	2 349	478	3 264	16 980	19,22
2018	427	2 265	427	3 119	16 577	18,82
2019	408	2 197	390	2 995	16 213	18,47
2020	388	2 062	398	2 848	15 850	17,97
2021	***330***	***1 882***	***419***	***2 631***	***15 247***	***17,26***
2022	***305***	***1 750***	***437***	***2 492***	***14 878***	***16,75***
2023	***307***	***1 691***	***427***	***2 425***	***14 669***	***16,53***
2024	***271***	***1 631***	***404***	***2 306***	***14 460***	***15,95***

28. táblázat Állandó népességből a kiskorúak aránya
Forrás: KSH-TSTAR

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	7 423	8 427	15 850	46,83%	53,17%
0-2 évesek			388	2,45%	
0-14 éves	1 058	1 004	2 062	6,68%	6,33%
15-17 éves	200	198	398	1,26%	1,25%

29. táblázat Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint a 2020. évben
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Sajnálatos módon a kiskorúak száma és a teljes lakónépességhez viszonyított aránya is folyamatos csökkentést mutat (28. táblázat). Ennek egyik és legfontosabb oka a társadalom elöregedése, valamint az, hogy számos kisgyermekes család a környék kisebb településein telepedik le az olcsóbb lakóház és telekárak miatt. A kiskorú gyermekek között a legmagasabb számú a 0-14 éves korosztály, de még így is csak az állandó népesség 13,01%-át teszik ki. A kiskorúak száma az állandó népességhez viszonyítva csupán 17,97%. Ez az adat 2019-es év után továbbra is csökke-

nő tendenciát mutat, 2015-től, közel tíz év alatt a kiskorúak száma mintegy 1.200 fővel csökkent. Hosszabb távon ez hatással lehet az óvodák, iskolák kihasználtságára is. Nemek szerint a fiúk aránya kicsivel nagyobb arányú a kiskorúak körében, mint a lányoké (29. táblázat).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 5. §-a értelmében a **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A Gyvt. 68. § (1) bekezdése értelmében ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket **védelembe veszi.**

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	fő	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	23	n.a.
2017	26	77
2018	10	59
2019	21	62
2020	19	46
2021	***33***	***49***
2022	***9***	***52***
2023	***7***	***65***
2024	***13***	***97***

30. táblázat Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A veszélyeztetettség elsődleges okai a család közvetlen környezetére vezethető vissza. Nevelési problémák, családban lévő konfliktusok, a családok életvitele, a szülő vagy szülők szenvedélybetegsége állnak a veszélyeztetettség elsődleges okai között. Az egészségügyi okok között a tanulási és magatartászavar, valamint iskolai kirekesztés és az erőszak szerepel.

A védelembe vett gyermekeknél elsődleges veszélyeztetettségi tényező a szülők életvitele volt (szenvedélybetegség, antiszociális viselkedés), második helyen a családi konfliktus szerepelt, amelyet a tankötelezettség elmulasztása követett. A családoknál jelentkező elsődleges probléma legtöbb esetben anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő gond. Továbbra is jelentős a lelkimentális problémával küzdő egyének száma, melynek hátterében a család szerkezetének megbomlása, a negatív társadalmi, szocializációs helyzetek feldolgozásának hiánya, egészségügyi és főleg pszichiátriai betegségek állnak. A családok egy része jó anyagi körülmények között él, viszont a családi konfliktusok hátterében gyermekelhelyezési és kapcsolattartási viták állnak. A veszélyez-

tetett családokkal, illetve gyermekekkel történő kapcsolatfelvételben kiemelt szerepe van a jelzőrendszernek.

Tiszaújvárosban a védelembe vett és a veszélyeztetett gyermekek száma ingadozó. Az adatok mindig az adott év december 31-ei állapotát tükrözik, az év közbeni változásokat az adatsor nem mutatja. A veszélyeztetett gyermekek száma magasabb, mint a védelembe vett gyermekeké, mivel a veszélyeztetettség sok esetben a család- és gyermekjóléti szolgáltatás önkéntes igénybevételével is kezelhető, azonban azokban az esetekben, mikor ez a típusú ellátás már nem elégséges, hatósági intézkedésre, védelembe vételre kerül sor (30. táblázat). ***A veszélyeztetett kiskorúak száma a 2020-as évtől kezdődően ismét emelkedést mutat. A fő veszélyeztetettségi tényező a korábbi évekhez hasonlóan a család közvetlen környezetében található. Elsődleges veszélyeztetettségi okként a szülők életvitele, életvezetési problémák, a családi szerkezet és a rossz bánásmód került megjelölésre.***

A bántalmazás és az elhanyagoltság okait vizsgálva megállapítható, hogy a lelki bántalmazások száma az elmúlt évekhez képest emelkedést mutat (9. ábra). Ez magyarázható azzal is, hogy a családi konfliktusok száma másfélszeresére nőtt, a szülők vagy szülő erőszakos viselkedése miatt pedig sokszor a gyermekek az elszenvedői a családi konfliktusoknak. A fizikai elhanyagolások száma hasonlóan alakul az előző évekhez képest. Ide tartozik a gyermek nem megfelelő fizikai személyi higiénéje, a hanyag lakáskörülmények, vagy ha a szülők az előírt vizsgálatokra nem viszik el a gyermeket. Továbbra is probléma, hogy a szülők nem érdeklődnek a gyermekek iránt az iskolában és sokszor hiányzik a részükről az együttműködésre való hajlandóság az oktatási intézménnyel.

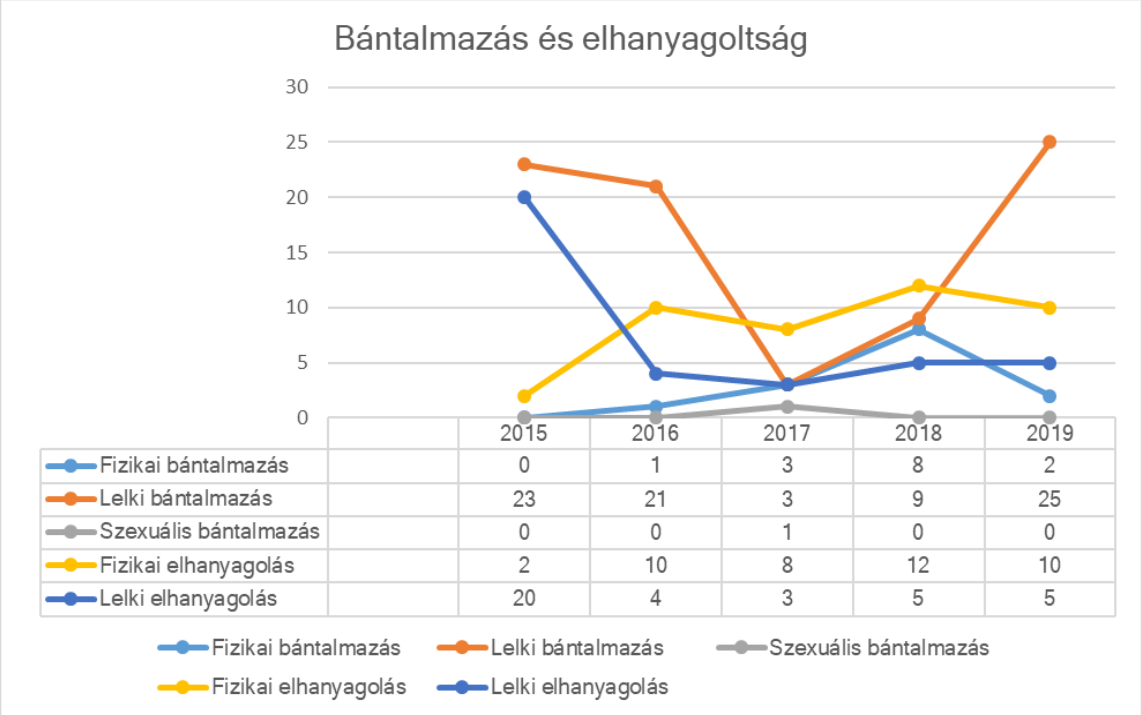

	2015	2016	2017	2018	2019
Fizikai bántalmazás	0	1	3	8	2
Lelki bántalmazás	23	21	3	9	25
Szexuális bántalmazás	0	0	1	0	0
Fizikai elhanyagolás	2	10	8	12	10
Lelki elhanyagolás	20	4	3	5	5

7. ábra Kimutatás a bántalmazás és az elhanyagolás számáról
Forrás: Beszámoló a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ gyermekvédelmi tevékenységéről 2016.; 2017.; 2018.; 2019.

Jogszabályváltozásból adódóan 2016. január 1-jétől a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. A fentiekre tekintettel a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretén belül létrejött a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ. Tiszaújvárosban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ feladata a veszé-

lyeztetett személyek számára nyújtott segítő szolgáltatás. A **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** feladata a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése. Az intézmény szociális, mentálhigiénés, életvezetési, családtervezési és gyermeknevelési tanácsadást nyújt, a gyermek veszélyeztetettségét észlelő jelzőrendszert működtet, amely a prevenciót és a hatékony segítségnyújtást célozza. A **Család- és Gyermekjóléti Központ** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, mint például kezdeményezi a gyermekvédelembe vételét, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét, valamint javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermekvédelembe vételére.

Az érintett családokkal történő kapcsolatfelvétel leggyakrabban a jelzőrendszer értesítése által valósult meg, azonban emelkedett az önkéntes kapcsolatfelvételek száma is. A koronavírus járvány ideje alatt a személyes találkozásokat az online és a telefonos kapcsolattartás váltotta fel. A veszélyeztetett családok körében a telekommunikációs eszközök hiánya nem tette lehetővé a személyes kontaktusok és a családlátogatások teljes kizárását.

Év	Óvodai HH	Általá-nos is-kolai HH	Közép-fokú HH	Összes HH	Óvodai HHH	Általános iskolai HHH	Közép-fokú HHH	Összes HHH
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő
2016	12	46	12	70	17	19	9	45
2017	12	43	8	63	16	28	15	59
2018	8	43	5	56	14	38	3	55
2019	3	27	11	41	12	32	3	47
2020	6	33	9	48	8	29	4	41
2021	6	32	14	52	10	34	8	52
2022	***8***	***20***	***11***	***39***	***6***	***27***	***8***	***41***
2023	***10***	***19***	***9***	***38***	***5***	***25***	***7***	***37***
2024	***5***	***16***	***10***	***31***	***7***	***25***	***9***	***41***
2025	***4***	***26***	***3***	***33***	***6***	***15***	***5***	***26***

31. táblázat Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók kimutatása
Forrás: Oktatási Hivatal, KIR

2016. és 2020. között megfigyelhető a hátrányos helyzetű[10] és a halmozottan hátrányos helyzetű[11] gyermekek számának csökkenése, amely 2021-ben emelkedést mutat. (31. táblázat). A járvány miatt bevezetett karantén felforgatta a családok mindennapjait. A bezártság, a bizonytalanság, a gazdaságban bekövetkező változások (munkahelyek elvesztése, árak növekedése stb.) miatt jelentősen megnőttek a családok problémái. A szülőknek nehézséget okozott a mindennapok megszervezése, többlet feladat hárult rájuk, főleg, ha különböző életkorú gyermekek is voltak családban. A digitális oktatás, az otthoni munkavégzés és gyermeknevelés mellett a házimunkát is szükséges volt elvégezniük. A hátrányos helyzetű családokat sújtotta leginkább a munkanélküliség, sokaknak súlyos anyagi gondokkal kellett megküzdeniük. A hátrányos helyzetű gyermekek különösen megszenvedték ezt az időszakot, hiszen sokkal kevésbé fértek hozzá a digitális oktatáshoz, valamint azokhoz a fejlesztő foglalkozásokhoz, amellyel a hátrányaikat lehetett volna csökkenteni. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása pedig annál sikeresebb, minél korábbi

[10] **Hátrányos helyzetű (HH)** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek vagy fiatal felnőtt, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, alacsony foglalkoztatottságú, vagy a gyermek elégtelen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között élő gyermek vagy fiatal felnőtt.
[11] **Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (szülő alacsony iskolai végzettsége; szülő alacsony foglalkoztatottsága; a gyermek elégtelen lakókörnyezete, lakókörülménye) legalább kettő fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

időpontban kezdődik el. ***A hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek számának csökkenése több tényezővel magyarázható. Egyrészt demográfiai okok állnak a háttérben, országos szinten csökken a gyermeklétszám, ami helyi szinten is érezteti hatását. Másrészt kevesebb család jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ami a HH/HHH státusz egyik alapfeltétele. Mivel e támogatásban egyre kevesebb gyermek részesül, számos rászoruló kikerül a hivatalos nyilvántartásból, így a statisztikai csökkenés nem feltétlenül tükrözi a társadalmi helyzet tényleges javulását.***

Mind az óvodákban, mind az általános iskolákban vannak olyan gyermekek, akik valamilyen speciális igénnyel rendelkeznek (32. táblázat). A tanulásukban akadályoztatott (enyhe értelmi fogyatékos), valamint az értelmében akadályozott (középsúlyos értelmi fogyatékos) tanulók esetében a tanulási képességek fejlesztéséhez hozzájárulnak az egészségügyi, habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, melyek kiegészülnek a speciális gyógypedagógiai feladatokkal is.

	2017	2018	2019	2020	2021
Enyhén értelmi fogyatékos	14	16	21	16	17
Középsúlyos értelmi fogyatékos	9	9	10	14	10
Nagyothalló	2	2	3	0	3
Siket	0	0	0	0	0
Gyengén látó	1	0	0	0	0
Vak	2	0	0	0	0
Mozgásszervi fogyatékos	4	4	6	0	4
Beszédfogyatékos	10	7	7	0	4
Enyhén értelmi fogyatékos és gyengénlátó	0	0	1	1	1
Enyhén értelmi fogyatékos és vak	0	0	0	0	0
Enyhén értelmi fogyatékos és nagyothalló	0	0	1	0	1
Enyhén értelmi fogyatékos és siket	0	0	0	1	0
Enyhén értelmi fogyatékos és mozgásszervi fogyatékos	0	0	0	0	0
Enyhén értelmi fogyatékos és autizmus spektrum zavar	4	4	3	4	5
Középsúlyos értelmi fogyatékos és vak	0	0	0	0	0
Középsúlyos értelmi fogyatékos és siket	0	0	0	0	0
Középsúlyos értelmi fogyatékos és mozgásszervi fogyatékos	0	0	0	0	0
Középsúlyos értelmi fogyatékos és autizmus spektrum zavar	4	3	5	5	5
Siket-vak	0	0	0	0	0
Autizmus spektrum zavar	10	5	11	0	9
Egyéb pszichés fejlődési zavar, ebből súlyos tanulási zavar	62	53	53	0	15
Egyéb pszichés fejlődési zavar, súlyos figyelem zavar	7	6	5	0	4
Egyéb pszichés fejlődési zavar, súlyos magatartás-szabályozás	4	3	2	0	2

32. táblázat Sajátos nevelési igényű gyermekek[12], tanulók száma fogyatékosság szerinti bontásban
Forrás: Oktatási Hivatal, KIR

[12] **Sajátos nevelési igényű gyermek:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – meghatározott feltételeknek való megfelelés esetén – a szünidei gyermekétkeztetésnek, pénzbeli támogatásnak, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A Gyvt. alapján azok a gyermekek részesülhetnek kedvezményben, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 245%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek.

Jogosult továbbá az a gyermek, ahol a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 225%-át a Gyvt. 19. § (2) bekezdés a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt. 19. (7) bekezdésben meghatározott értéket.

Csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (33-34. táblázat). A jelenség valószínűleg azzal magyarázható, hogy az alacsony az a jövedelemhatár, amely alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítható, ezért sok, egyébként rászoruló család esik el a támogatástól.

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma
	fő
2016	457
2017	358
2018	303
2019	268
2020	295
2021	162

33. táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	284
2018	237
2019	183
2020	148
2021	***151***
2022	***129***
2023	***111***
2024	***109***

34. táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma	Árvaellátásban részesülő nők száma	Árvaellátásban[13] részesülők összesen
	fő	fő	fő
2015	44	51	95
2016	36	42	78
2017	32	34	66
2018	30	32	62
2019	31	29	60
2020	34	29	63

35. táblázat Árvaellátás
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tiszaújvárosban az árvaellátásban részesülők száma 2017. óta számottevően nem változott (35. táblázat). Az árvaellátásban részesülők közt a férfiak és nők arányában nincs lényeges különbség.

Az állam által nyújtott támogatások mellett (pl.: családi pótlék, GYES, GYET, GYED, családi adókedvezmény, árvaellátás stb.) Tiszaújváros Város Önkormányzata a kötelezőn túl önként vállalt feladatként az alábbi juttatásokat nyújtja a gyermekes családoknak:

- gyermekes családok év végi támogatása;
- táboroztatási támogatás;
- szociális alapon nyújtott gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény;
- iskolakezdési támogatás;
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére nyújtott szünidei gyermekétkeztetés;

[13] **Árvaellátás**: az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás.

- születési támogatás;
- életkezdési támogatás;
- BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat;
- ajándékkal átadása a tanévnyitón az első osztályosok részére.

Megnevezés	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)
tankönyvtámogatásban részesülők száma	62 fő	499	36 fő	286	35 fő	272	-	-	-	-
táboroztatási támogatásban részesülők száma	15 fő	359	15 fő	333	5 fő	134	0 fő	0 fő	3 fő	90
életkezdési támogatásban részesülők száma	114 fő	5.400	114 fő	5.900	99 fő	4.950	123 fő	6.150	122 fő	6.100
gyermekes családok év végi támogatásában részesülők száma	258 fő	5.084	205 fő	3.895	152 fő	2.937	244 fő	6.963	241 fő	6.952
születési támogatásban részesülők száma	72 fő	1.080	77 fő	1.155	79 fő	1.185	68 fő	1.020	49 fő	735
iskolakezdési támogatásban részesülők száma	-	-	265 fő	2.650	167 fő	2.330	186 fő	1.860	155 fő	1.550

36. táblázat Pénzbeli és természetbeni támogatásban részesülők száma
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A **fiatalok életkezdési támogatásának** célja, hogy a fiatal felnőtt önálló élete indulásakor biztonságosabb anyagi háttérrel kezdhesse meg a továbbtanulást, a pályakezdést, az otthonteremtést és a családalapítást. Az első utalás összegére az a 2005. december 31. napja után született, tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkező gyermek jogosult, akinek valamelyik törvényes képviselője a gyermek születését megelőző évben már folyamatos tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkezett és életvitelszerűen tiszaújvárosi lakcímükön élnek. A második és harmadik utalás összegére az a 2005. december 31. napja után született gyermek jogosult, aki életvitelszerűen tiszaújvárosi lakcímén él, és aki születésétől kezdve, vagy az első utalási összegre történő jogosultság megszerzése óta folyamatos tiszaújvárosi lakóhellyel és Start számlával rendelkezik. A Start-számla követelés – utoljára a gyermek 18. életéve betöltéséig – kiegészíthető. Tiszaújváros Város Önkormányzata a kincstári és természetes személy általi befizetésektől függetlenül a Start-számla összegét az alábbiak szerint egészíti ki:

-a gyermek első életévének betöltéséig (első utalás összege), továbbá
-a gyermek születési évét követő hetedik évben (második utalási összeg) és a gyermek születési évét követő tizennegyedik évben (harmadik utalási összeg).

Évente egyszeri alkalommal iskolakezdési támogatásban részesülhet az a gyermek, illetve 23. életévét be nem töltött nagykorú személy, aki alap- vagy középfokú köznevelési intézmény nappali tagozatán tanul, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 440%-át, egyedülállók, gyám által nevelt gyermek esetén az 500%-át, feltéve, hogy a nagykorú, illetve a gyermek és az egyik törvényes képviselője a kérelem benyújtását megelőzően legalább egy éve folyamatos tiszaújvárosi bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és a nagykorú, illetve a gyermek és törvényes képviselője életvitelszerűen a tiszaújvárosi lakcímükön élnek.

A gyermekes családok év végi támogatása eseti jelleggel nyújtott egyszeri támogatás, amely támogatásra azok a szociálisan rászorult kiskorú gyermeket nevelő személyek jogosultak, akik életvitelszerűen tiszaújvárosi lakó- vagy tartózkodási helyükön élnek, és családjukban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 700%-át.

A fiatalok családalapítási szándékának támogatása érdekében az Önkormányzat folytatja **a „Tiszaújváros babát vár”** programot, melynek keretében az újszülöttek családja ajándékcsomagban részesül.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ feladata a közétkeztetés biztosítása. A fizetendő személyi térítési díj mértékének csökkentésére az étkezést igénybe vevők részére több lehetőség áll rendelkezésre. A kedvezményt törvényi előírás (ingyenes étkezés, kedvezményes étkezés), valamint Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének helyi rendelete biztosítja (szociális kedvezmény). Természetbeni ellátásként a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott kedvezmény, **ingyenes étkezés** biztosított annak a tiszaújvárosi állami vagy intézménnyel, vagy bölcsődével jogviszonyban álló tanulónak, gyermeknek, aki életvitelszerűen lakóhelyén él. A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott **normatív kedvezmény, kedvezményes étkeztetés** biztosított annak a tiszaújvárosi állami köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló tanulónak, aki életvitelszerűen lakóhelyén él. Egyéni rászorultság alapján **gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény** nyújtható annak a tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkező tanulónak, aki életvitelszerűen lakóhelyén él. A **kedvezményes étkeztetést kiegészítve egyéni rászorultság alapján intézményi gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény** nyújtható annak a tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkező tanulónak, aki életvitelszerűen lakóhelyén él, és aki bölcsődében, mini bölcsődében, óvodában, általános és középiskolai kollégiumban és középfokú iskolai menza ellátás keretében ellátást nyújtó állami vagy önkormányzati fenntartású intézményben étkezik.

Megnevezés	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)
szociális alapú gyermekétkeztetési díjkedvezményben részesülők száma	52 fő	1.180	36 fő	674	28 fő	561	21 fő	319	23 fő	490
rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére nyújtott szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma	15 fő	41	24 fő	52	6 fő	45	5 fő	39	1 fő	16

37. táblázat Gyermekétkeztetési kedvezményben részesülők
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Tiszaújváros Város Önkormányzata természetbeni ellátásként az **ingyenes szünidei gyermekétkeztetés** keretében a déli meleg főétkezést azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermek részére biztosítja, aki Tiszaújvárosban lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik és életvitelszerűen bejelentett tartózkodási helyén él. Az étkezés helyben fogyasztással biztosított. A szünidei gyermekétkeztetés a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet időtartama alatti valamennyi munkanapon és a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon kerül megszervezésre.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat minden évben felkeresi a szünidei gyermekétkeztetésre jogosult hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családokat és segítséget nyújt a nyilatkozatok kitöltéséhez és benyújtásához.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma alacsony Tiszaújvárosban. Beilleszkedésük a közösségbe zökkenőmentes.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Nincs adatunk a külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekre vonatozóan.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 2022. évi népszámlálást követően nem került lehatárolásra szegregált és szegregációval veszélyeztetett terület Tiszaújvárosban.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Ha a családok állásvesztés vagy egészségügyi problémák következtében nehezebb helyzetbe kerülnek, a gyerekek is kiszolgáltatottabbá válnak, ilyenkor a nevelési-oktatási intézmények feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő. A mindennapos problémák az iskolákban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedésüket, társaikhoz és a munkához való viszonyukat. Az iskolák a településen lakótelepi környezetben találhatóak.
Tiszaújvárosban a nevelési, oktatási feladatokat az alábbi intézmények biztosítják:

- Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda (4 óvodai telephellyel: Bóbita Óvoda, Szederinda Óvoda, Szivárvány Óvoda, Tündérkert Óvoda),
- Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda (óvodai és iskolai telephely),
- Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (3 feladat-ellátási hellyel: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Vándor Sándor Zeneiskola, Éltes Mátyás Tagiskola),
- Tiszaújvárosi Széchenyi István Általános Iskola és Óvoda,
- ***Tiszaújvárosi Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda***
- Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye,
- Tiszaújvárosi Eötvös József Gimnázium és Kollégium (iskolai és kollégiumi feladat-ellátási hely),
- Szerencsi SZC Tiszaújvárosi Brassai Sámuel Technikum és Szakképző Iskola.

A köznevelés rendszerét érintő államosítás miatt Tiszaújváros Város Önkormányzata a köznevelés közfeladatának ellátásában kizárólag az óvoda fenntartójaként vehet részt. Az iskolákban folyó oktató-nevelő munkára, szakmai feladatellátásra 2013-tól nincs közvetlen ráhatása az önkormányzatnak. Az iskolák fenntartói, majd működtetői jogának átadásakor valamennyi fenntartóval eredményes, a gyermekek javát szolgáló együttműködés kialakítására került sor a településen működő állami és egyházi fenntartású köznevelési intézményekben folyó oktató-nevelő munka sikeressége érdekében, hiszen minden intézményben, fenntartótól függetlenül tiszaújvárosi gyermekek oktatása, nevelése folyik. Az önkormányzat támogatja az intézményi diáksportot, az iskolai diáksport egyesületek keretein belül zajló úszásoktatást, biztosítja a tanulók ingyenes táboroztatását testvérvárosi keretek között és a Derkovits Művelődési Központ színháztermének térítésmentes használatát. Támogatást nyújt az intézmények évfordulós eseményeinek méltó megünnepléséhez, a tanulók részére ingyenes egyszeri strandbelépőt ad, és biztosítja a tanulmányi ösztöndíjrendszerben való részvételüket.

Év	Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Éltes Mátyás Tagiskola tanulói létszáma
	fő
2017	31
2018	32
2019	39
2020	41
2021	39

38. táblázat A Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Éltes Mátyás tagiskola tanulói létszáma

Forrás: Oktatási Hivatal, KIR

A sajátos nevelési igényű tanulásban akadályozott és a sajátos nevelési igényű értelmében akadályozott tanulók nevelése-oktatása a Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Éltes Mátyás Tagiskolában történik (38. táblázat).

a) védőnői ellátás jellemzői, a védőnő által ellátott települések száma, betöltetlen státuszok

A védőnők fontos szerepet töltenek be az ellátórendszerben, mivel szoros kapcsolatot tartanak fenn a gondozottakkal, tanácsot adnak egészségügyi, szociális és mentálhigiénés problémákban, védőoltásokat készítenek elő, továbbá szűrővizsgálatokat szerveznek. Feladataik között fontos a gyermekvédelmi jelzőrendszerben való részvétel is. Az egyik ága a területi ellátási kötelezettséggel működő védőnői rendszer, a másik az iskolai munkában résztvevő iskolavédőnők köre.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnkként
	db	fő	fő
2015	10	663	66
2016	10	615	62
2017	10	590	59
2018	9	590	66
2019	9	547	61
2020	9	506	56

39. táblázat Védőnői álláshelyek száma

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2023. július 1. napjától a védőnői ellátásról – a települési önkormányzattal együttműködésben – az állam gondoskodik. Az állam a védőnői ellátás biztosításért Tiszaújváros tekintetében a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktató Kórház útján felelős. A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet a feladatellátáshoz szükséges helyiségeket és alapfeltételeket biztosítja.

A **területi védőnők** feladatai közé tartozik a nővédelem, a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való célzott felkészítés, valamint az újszülöttkortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermek gondozása, ami magában foglalja a csecsemők és gyermekek testi és lelki fejlődésének figyelemmel kísérését, az anyatejes táplálás ösztönzését és a külön jogszabály szerinti szűrővizsgálatok elvégzését. A védőnő tagja a gyermek veszélyeztetettségét jelző gyermekvédelmi rendszernek is. Felismerve a védőnők munkája során adódó prevenciós lehetőségeket, a szakmai jártasságukra alapozva, a vizsgált időszakban egyre több feladatot róttak rájuk központilag. Ilyen volt a méhnyakrákszűrésbe való bevonás, mely elsősorban a hátrányos helyzetű és

nehezen megközelíthető településeken élő lakosokat ellátó védőnőkre rótt nagyobb terhet. A védőnők bevonására kerültek a koraszülöttség okainak feltárásához szükséges vizsgálatokba is, valamint a roma közösségekben végzett, szociális körülményeiket feltáró adatgyűjtésbe. 2019-ben a járás családvédelmi szolgálata új helyre költözött, így a felszabadult helyiséget a védőnők négyszemközti beszélgetésekre, felvilágosításokra is tudják használni.

Az **iskola-egészségügyi tevékenységet** a házi gyermekorvosok az iskola-, valamint a területi védőnők egymással közösen, a jogszabályi előírásoknak megfelelően végzik (szűrések, felvilágosító előadások, védőoltások stb.)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői, házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	fő	fő
2015	1	9	4	n.a.	n.a.
2016	1	9	4	n.a.	n.a.
2017	1	9	4	n.a.	n.a.
2018	1	9	4	n.a.	n.a.
2019	1	9	4	n.a.	n.a.
2020	1	8	4	n.a.	n.a.
2021	***1***	***8***	***3***	***n.a.***	***n.a.***
2022	***1***	***8***	***3***	***n.a.***	***n.a.***

40. táblázat Gyermekorvosi ellátás
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tiszaújváros területén 2021-től három területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvos látja el a várandósgondozástól a gyermek 18 éves koráig terjedő korosztályt. Területi ellátási kötelezettségükön kívül a központi orvosi ügyeleti szolgálatban és az iskolaorvosi feladatok ellátásában is aktívan részt vesznek (40. táblázat).

Év	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek (rendelőben ellátott esetek) száma	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások (rendelőn kívüli ellátások) száma	A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen
	eset	eset	eset
2015	23 919	2 095	26 014
2016	23 515	2 108	25 623
2017	22 275	2 042	24 317
2018	21 481	1 714	23 195
2019	20 783	1 433	22 216
2020	23 371	396	23 767

41. táblázat A házi gyermekorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak száma
Forrás: KSH-TSTAR

A házigyermekorvosi ellátásban megjelentek és a meglátogatottak számában 2015-2019. között csökkenés figyelhető meg, a 2020-as évtől viszont megemelkedett a rendelésen megjelentek száma és 1.433 esetszámról 396 esetszámra esett a rendelőn kívüli ellátások esetszáma (42. táblázat).

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire, korai fejlesztés, rehabilitáció

Tiszaújvárosban a 0-7 éves korúak korai fejlesztését a „Napsugár" Bölcsőde, a Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda (Bóbita óvoda, Szederinda óvoda, Szivárvány óvoda, Tündérkert óvoda), a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda és a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye látja el.

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket és képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásához. A bölcsődei nevelés további célja a kisgyermekre és a családra is kiterjedő prevenciós tevékenység.

A Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda óvodai tagintézménye kiemelt feladatként kezeli a gyermekek egyéni szükségleteire, képességüknek, érdeklődésüknek megfelelő nevelését, hátránykompenzálásukat és tehetséggondozásukat.

A Szederinda óvodában a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek magas száma miatt elsősorban az óvoda hátránykompenzáló, felzárkóztató tevékenysége kapott nagyobb hangsúlyt, amelyet az óvodapedagógusok a szülök óvodai életbe történő minél aktívabb bevonásával igyekeztek megvalósítani (pl.: családi nap, mézeskalács sütés, Mihály napi vásár, játszóházak). A Bóbita óvodában nagyobb hangsúlyt kapott a néphagyományőrzés minden formája, mint a többi óvodában. Mivel ez az óvodaépület nem rendelkezett tágas tornaszobával, ezért a 2017-ben átadott Ovi-Foci pálya, valamint az azóta kialakított tornaszoba nagy előrelépést jelentett, amely jó idő esetén hozzájárul a gyermekek sokoldalú mozgásfejlesztéséhez.

A Tündérkert óvoda működött a legmagasabb átlagos csoportlétszámmal. Ebben az óvodában volt – a Szederinda óvoda mellett – a legmagasabb a fejlesztőpedagógiai megsegítést igénylő gyermekek száma. Őket a mindennapi nevelőmunka során differenciált megsegítésben részesítették az óvodapedagógusok. 2018-ban ebben az intézmény került átadásra a mozgásfejlesztési lehetőségeket elősegítő Ovi-Foci pálya. A pályához mozgásfejlesztő eszközöket is kapott az épület.

Az épületek egyike sem működött a maximálisan felvehető gyermeklétszámmal, így lehetőség adódott arra, hogy a csoportszobaként nem funkcionáló helyiségek más, a feladatellátás szempontjából fontos helyiségekké alakuljanak. A Szederinda és a Bóbita óvodában felszabaduló

1-1 csoportszoba fejlesztő szobaként, a Tündérkert és a Szivárvány Óvodában pedig tornaszobaként üzemelt. Az intézmény pedagógiai programja alapján minden óvodai épületben ugyanolyan pedagógiai elvek alapján történt a gyermekek nevelése, az ellátást nem befolyásolta az a tény, hogy a gyermek melyik óvodaépületbe nyert felvételt.

Az óvodai ismeretszerzés, tanulás, teljes óvodai életet átölelő, sokrétű folyamat, amely egyrészt tudatosan tervezett és szervezett tevékenységből áll, másrészt épít a spontán ismeretszerzés lehetőségeire is. Egyre gyakrabban alkalmaznak IKT eszközöket (laptop, projektor), amelynek segítségével a gyermekek számára olyan környezetvédelemhez kapcsolódó kisfilmek kerülnek levetítésre, amelyek nyújtotta ismeretek és élmények közvetlen megtapasztalására a hétköznapi életben nincs lehetőségük.

Az intézmény akkreditált kiváló tehetségpontként működik. Cél a gyermekek terhelhetőségének figyelembevétele mellett a differenciált képességfejlesztés megvalósítása, melynek hatására egyaránt fejlődnek gyenge és erős oldalaik is. A tehetségműhelyekben az óvodai nevelésen túl olyan plusz ismeretekhez, képességekhez, élményekhez jutottak, amelyekhez e nélkül nem lett volna lehetőségük. Ennek érdekében a műhelyvezetők 30 órás tehetségprogramot dolgoztak ki és valósítottak meg.

Az intézmény ellátja az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, inkluzív fejlesztését. Az SNI gyermekek közel felét az autista gyermekek teszik ki. A gyermekek fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai, logopédiai ellátását gyógypedagógus biztosította.

Az óvodák személyi ellátottsága biztosított, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel az intézményben alkalmazásban álló fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és pszichológus foglalkozott. Egy telephely kivételével valamennyi épület rendelkezik tornaszobával, a Szederinda Óvodában a testnevelés foglalkozások megtartása a Tiszaújvárosi Sport-Park Nonprofit Kft. által működtetett külön tornateremben biztosított. Az intézmény rendelkezik mindazokkal a személyi feltételekkel, amelyeket az ágazati jogszabályok előírnak.

A koronavírus miatt kialakult helyzet miatt több betervezett programot nem, vagy nem az eredeti tervnek megfelelően sikerült megvalósítani. A koronavírus járvány miatt elrendelt rendkívüli szünet miatt az ismeretnyújtás átkerült az online térbe. Az óvónők online formában meséltek, énekeltek, verseket mondtak, dalokat énekeltek a gyerekeknek.

A kötelező köznevelési feladatellátás biztosítása során – a demográfiai előrejelzésekhez igazodó szemlélet érvényesítése mellett – az intézmény a férőhelyek függvényében a környező településekről Tiszaújvárosba munkába járó szülők gyermekeit is fogadja. A köznevelés területén továbbra is fő szempont az, hogy a feladatellátás a helyi társadalom igényeihez alkalmazkodva, az érintett célcsoport számára jó minőségben legyen elérhető a városban.

Az óvodák és a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye együttműködését szakmai alapokon nyugvó, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó együttműködés jellemzi. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye az alábbi tevékenységeket végzi el:

–logopédiai ellátás,
–gyógytestnevelés,
–nevelési tanácsadás – pedagógiai tevékenység,
–gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás,
–nevelési tanácsadás – pszichológiai tevékenység,
–szakértői bizottsági tevékenység,
–kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye elsősorban a prevencióra helyezi a hangsúlyt. Az óvodákkal való kapcsolata szakmai alapokon nyugvó, gyermekek érdekeit szem előtt tartó együttműködés. A Szakszolgálat minden évben végez az óvodás korú gyermekek körében szűrővizsgálatokat, mely alapján elmondható, hogy igen magas azon gyermekek száma, akik számára logopédiai segítség szükséges. A nevelési év elején a

tanköteles korú gyermekek szűrővizsgálaton vesznek részt, melynek célja, hogy feltérképezzék azokat a képességterületeket, amelyek megsegítést igényelnek. A számukra szükséges fejlesztéseket a Szakszolgálat szakemberi végzik. A fejlesztésre szoruló gyermekek magas számának hátterében atipikus fejlődési zavarok (tanulási zavar, kontroll zavar stb.) állnak, amelyek jelentős részben a környezeti tényezők változásának hatására alakulnak ki. Ezek lehetnek ipari szennyezés, városi környezeti szennyezés, antibiotikumok, gyógyszerek, mozgáshiány, elektronikus média túlsúlya, erős és folyamatos stressz, traumák. Ezeket a környezeti tényezőket fejlesztőpedagógiai, illetve gyógypedagógiai segítséggel, a nevelő környezet tudatos megtervezésével segítik az intézmények.

A városban kiegészítő egészségügyi szolgáltatásként gyógyúszás igénybevételére is lehetőség van. Tiszaújvárosban nincs gyermekrehabilitációs osztály, sem fekvő, sem járóbeteg ellátás.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** keretén belül a Tiszaújváros területén élő szociális és lelki problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok számára családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást nyújt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásainak igénybevétele térítésmentes.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai:

- Figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.
- A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízis helyzetét észlelő és jelző rendszert működtet.
- A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében esetmegbeszélését, esetkonferenciát szervez.
- Támogatja a válsághelyzetben lévő várandós anyát, hozzásegíti különböző alapellátásokhoz, szolgáltatásokhoz, támogatásokhoz.
- Szociális, mentálhigiénés, életvezetési, családtervezési és gyermeknevelési tanácsadást nyújt.
- Mentális gondozást végez.
- Segíti a nehéz anyagi helyzetben élő és anyagi nehézségekkel küzdő családok, egyének pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, továbbá szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásának megszervezését.

Család- és gyermekjóléti Központ

2016. január elsejétől a család- és gyermekjóléti ellátások rendszere kétszintűvé alakult, létrejöttek járási szinten a család- és gyermekjóléti központok.

Család- és gyermekjóléti Központ feladatai:

- A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló és csoportos szolgáltatások nyújtása: utcai szociális munka – ifjúsági járőrszolgálat, gyermekvédelmi jelzőrendszer készenléti szolgálat, pszichológiai tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedéshez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység ellátása: a gyermek védelembe vételének kezdeményezése, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése, nevelésbe vétele; javaslat készítése a gyermek védelembe vételére, együttműködik a pártfogú felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogú felügyelővel a bűnismétlés meg-

előzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását; a kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez; utógondozást végez a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet.

- Járási jelzőrendszeres feladatokat lát el.

A 2018-2019-es nevelési évtől – a jogszabályi előírások következtében – átalakulás történt a gyermekvédelemben. Ettől az időponttól óvodai és iskolai szociális segítők látják el a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok egy részét. A szociális segítők feladatukat ugyan az óvodai épületekben végzik el, de szervezetileg a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ alkalmazásában állnak, ezért együttműködési megállapodás szabályozza a feladataikat, ennek alapját képezi az észlelő- és jelzőrendszeri tagok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, melynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése, felismerése és jelzése a Család- és Gyermekjóléti Központ felé. A szociális segítők hetente 1, illetve 2 alkalommal jelennek meg.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében minden évben megvalósul az **Ifjúsági járőrözés** program. Az esetmenedzserek a helyi családsegítő kollégákkal és a Tiszaújvárosi Rendőrkapitánysággal együttműködve 2019. évben május és október hónapban összesen 11 alkalommal vettek részt közös ifjúsági járőrözésben. A járőrözés Tiszaújváros illetékességi területére terjedt ki, elsősorban a buszpályaudvar környéke, játszóterek, a tiszaszederkényi városrész és egyéb közterületek kerültek felkeresésre. A közös munka célja az iskolaidőben történő csellengés kiszűrése, megelőzése.

Sem Biztos Kezdet Gyerekház, sem Tanoda típusú program nem működik Tiszaújvárosban.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A Gyvt. 41. § értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést meg kell szervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodjon.
A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a bölcsődei ellátás,
- a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek napközbeni ellátását a településen a 108 férőhelyes Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ a „Napsugár” Bölcsődébe keretében biztosítja. A bölcsődei ellátásra tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkező gyermekek jogosultak. Az intézmény 4 pavilonban, 8 gyermekcsoportban szolgáltat és látja el 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni felügyeletét. Az intézmény egész évben nyitva tart, a gyermekek felvételét folyamatosan biztosítja. A csoportszobák kialakítása megfelel a jogszabályban foglaltaknak, az eszközökkel, játékkal való ellátottság biztosított, a pótlásuk folyamatos. A település tervei között szerepel a bölcsőde épületének energetikai és külső-belső korszerűsítése, amely a szolgáltatások magasabb színvonalon történő ellátását vonja maga után.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	108	106
2018	108	102
2019	108	80
2020	108	84

42. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az intézmény kihasználtsága nem teljes, amely részben a gyermeklétszám csökkenésével, részben a városban igénybe vehető egyéb ellátások meglétével is magyarázható (43. táblázat). ***2025. január 1-jétől jogosulttá vált bölcsődei ellátásra az a gyermek is, aki Tiszaújvároson kívül lakcímmel rendelkezik és a vele együtt élő mindkét szülője vagy törvényes képviselője tiszaújvárosi munkahellyel rendelkezik, továbbá a vele egy háztartásban élő testvére otthon gondozott vagy a bölcsőde ellátottja, vagy tiszaújvárosi köznevelési intézménnyel áll jogviszonyban. Továbbá kisgyermekes szülők számára új szolgáltatás, az időszakos gyermekfelügyelet is elérhetővé vált a bölcsőde keretein belül.***

Tiszaújvárosban több családi bölcsőde is működik, melyeknek célja a városban, és a környékbeli településeken alternatív lehetőség biztosítása a gyermekek napközbeni ellátására 20 hetes kortól 3-4 éves korig. Munkahelyi és mini bölcsőde működéséről nem áll adat rendelkezésre.

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe[14] beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe[15] beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe[16] beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	fő	db	fő	db	fő	db	fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	28	26	n.a.	n.a.	108	106
2018	n.a.	n.a.	28	23	n.a.	n.a.	108	102
2019	n.a.	n.a.	28	22	n.a.	n.a.	108	80
2020	n.a.	n.a.	21	12	n.a.	n.a.	108	84

43. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

[14] **munkahelyi bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján a Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei bölcsődei ellátásának biztosítására.
[15] **családi bölcsőde**: olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.
[16] **mini bölcsőde**: olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

f) gyermekvédelem

A gyermekvédelemmel kapcsolatos intézkedések a 4.1. a) pontban találhatóak.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetekben továbbra is nagy szerepe van a jelzőrendszernek. Más intézményektől, szolgáltatóktól vagy a gyámhivatal által küldött tájékoztatás alapján kezdi meg az intézkedést a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ. A Család- és Gyermekjóléti Központ keretén belül működő **készenléti szolgálat** célja, hogy a Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben azonnal segítséget, tanácsadást vagy tájékoztatást tudjon nyújtani. A készenléti szolgálatot az intézményben és a járás településeinek minden család- és gyermekjóléti szolgálatának helyszínén nyilvánosan kifüggesztett telefonszám munkaidőn túli elérésével biztosítja a Család- és Gyermekjóléti Központ. 2020-ban 24, 2019-ben 10 hívás, 2018-ban 14 db érkezett.
Tiszaújvárosban családok átmeneti otthona és gyermekek átmeneti otthona nem működik.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2024-ben fogadta el Tiszaújváros Egészségtervét. Az Egészségterv a fennálló állapot részletes elemzésére építve teremti meg a 2025–2034 közötti időszakra vonatkozó új egészségügyi stratégia megalapozását.

A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda szakmai tevékenysége során nagy hangsúlyt fektet az egészséges életmód megismertetésére vagy a mindennapos testnevelés és testmozgás biztosítására. A nagycsoportosok részt vettek vízhez szoktató programban, ahol heti két órában, 12-14 hét időintervallumban ismerkedtek az úszás alapjaival. Képzett óvodapedagógusok közreműködésével tartásjavító és lábtorna, valamint gerinctorna alkalmazására is sor került. A lelki egészségfejlesztés, az érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése nem tekinthető különálló feladatnak, ennek érdekében az intézmény pedagógiai eszközökkel, olykor óvodapszichológus, ill. külső szakemberek bevonásával segítette az antiszociális viselkedésmódok megelőzését, kezelését. Továbbá relaxációs játékokat, stresszoldó gyakorlatokat építettek be a mindennapi nevelőmunkába, az óvodapszichológus aktív közreműködésével az óvónők körében pedig tréning formájában megvalósult az ún. „nyugi ovi program” első eleme, amely a gyermekek lelki egészségvédelmének biztosításában segítette a pedagógusokat.

A Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétet, egészséget, egészségi állapotot hatékonyan fejlesztő, az iskola mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységben. Az egészséges táplálkozási szokások alakításához kapcsolódó tevékenységek, programok valósultak meg szakértők bevonásával a Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda és a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda részvételével.

A Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nyári táborokkal, a Tiszaújvárosi Szent István Katolikus Általános Iskola, a Tiszaújvárosi Széchenyi István Általános Iskola és a Tiszaújvárosi Eötvös József Gimnázium és Kollégium a Határtalanul program keretében tanulmányi kirándulások szervezésével járultak hozzá a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ, valamint az oktatási-nevelési intézmények együttes közreműködésével az élvezeti szerek (dohányzás, alkohol, drog, energiaital) használatát csökkentő prevenciós programok valósultak meg a helyi általános iskolák felső tagozatain tanulók és a helyi középiskolákban tanulók, valamint a problémában érintett családok számára.

Iskolai testmozgásprogramok (különös tekintettel a mozgásszervi betegségekben szenvedő és túlsúlyos iskolásokra) támogatása gyógyúszás keretén belül a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet közreműködésével valósult meg. A tömegsport, a mindennapos testnevelés feltételeinek meg-

teremtése, a DSE foglalkozásainak és rendezvényeinek népszerűsítése is kiemelt feladata az Önkormányzatnak. Tiszaújváros Város Önkormányzata az éves költségvetési lehetőségeihez mérten továbbra is támogatja a kiemelt sportágakkal foglalkozó sportegyesületek létesítményhasználatát, működését és a diáksportot.

A **„Fiatalok Háza”** programmal az önkormányzat a tizenéves korosztály számára olyan közösségi központot, klubhelyiséget kíván biztosítani, ahol rendszeresen szerveződhetnek rendezvények, foglalkozások, előadások a minőségi, tartalmas szabadidő eltöltése érdekében, illetve születhetnek kreatív ötletek, javaslatok, melyekkel a fiatalok érdekeiket meg tudják jeleníteni. A fentieken túl az önkormányzati fenntartású kulturális intézmény rendezvényeivel olyan programokban való részvételi lehetőséget teremt az Önkormányzat a tiszaújvárosi diákok számára, ahol szintén megmutathatják tehetségüket és hasznosan tölthetik el szabadidejüket.

Az önkormányzat kulturális intézményein túl civil szervezetek, az önkormányzat által alapított közalapítvány, egyházak és nemzetiségi szervezetek is folytatnak kulturális, művelődési és művészeti tevékenységet. Tiszaújváros Város Önkormányzata – az éves költségvetési lehetőségeihez mérten – kiemelten támogatja a városban megvalósításra kerülő programok, rendezvények szervezését.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ feladata a közétkeztetés biztosítása. A fizetendő személyi térítési díj mértékének csökkentésére az étkezést igénybevevők részére több lehetőség áll rendelkezésre. A kedvezményt törvényi előírás (ingyenes étkezés, kedvezményes étkezés), valamint Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének helyi rendelete biztosítja (szociális kedvezmény).

A gyermekétkeztetésen belül legnagyobb arányban, közel 50%-ban az általános iskolák vették igénybe a szolgáltatást. 2020-ban a koronavírus járvány miatt a köznevelési intézményekben digitális oktatás került bevezetésre, melynek következtében csökkent a szolgáltatást igénybe vevők száma. (10. ábra). Az adagszám csökkenést elsősorban a járvány, másodsorban a csökkenő gyerekszám okozta.

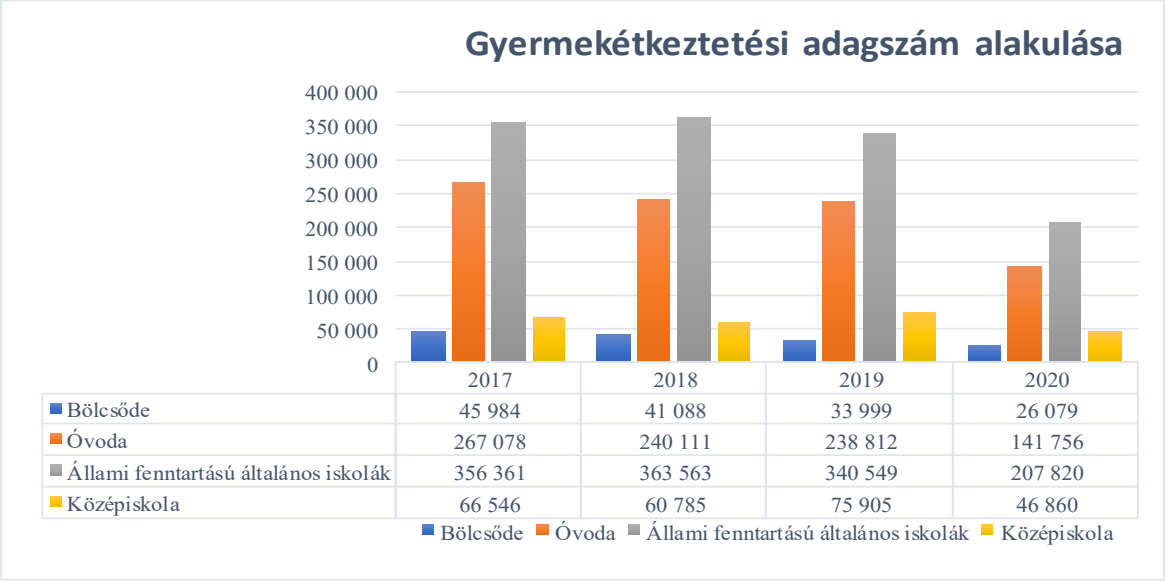

	2017	2018	2019	2020
Bölcsőde	45 984	41 088	33 999	26 079
Óvoda	267 078	240 111	238 812	141 756
Állami fenntartású általános iskolák	356 361	363 563	340 549	207 820
Középiskola	66 546	60 785	75 905	46 860

8. ábra Gyermekétkeztetési adagszám alakulása

Forrás: Beszámoló a Tiszaújvárosi Intézményműködtető Köpont intézményi beszámoló 2017-2018, 2019-2020.

Napjainkban egyre több a súlyos ételallergiával élő gyermek száma, ezért Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete célul tűzte ki, hogy a bölcsőde, az óvodák, az általános iskolák, a középiskolák, valamint a Tiszaújvárosi Gyógy- és Strandfürdő, a Tiszaújvárosi Sport-

centrum és a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft. létesítményeit úgynevezett EpiPen autoinjekcióval szereli fel annak érdekében, hogy a tragikus kimenetelű esetek megelőzhetőek legyenek. A gyógyszer utánpótlásáról évente gondoskodni szükséges, egy 15-20 perces tájékoztató során bárki számára elsajátítható a használata.

Az ingyenes és a kedvezményes étkezésben részesülők jellemzői a 4.1. d) pontban került kifejtésre.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A városi programok szervezése során minden esetben az a cél, hogy a lehetőséget minden társadalmi rétegből érkező fiatal, gyermek ki tudja használni.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzathoz eddig nem érkezett semmilyen jelzés azzal kapcsolatban, hogy hátrányos megkülönböztetés, vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése történt volna.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A pozitív diszkrimináció elve ezen a területen is érvényesül Tiszaújvárosban, mivel az Önkormányzat és az intézményei is törekednek a problémák megoldására, a szociálisan rászoruló gyermekek és családok segítésére.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata által megvalósított **„Hétszínvirág" nyári napközi** elnevezésű programsorozat célja a nyári szünidő alatt szülői felügyelet nélkül töltött hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek részére programok biztosítása, élmény és ismeretszerzés, szabadidős tevékenységek szervezése és irányítása. A szervezést, a programok lebonyolítását, a gyermekek felügyeletét a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai biztosították. A napközbeni felügyelet biztosítása mellett a gyermekek a program keretében láthattak a táncbemutatót, részt vettek karaoke partyn, fürdőzésen és kirándultak is. A megvalósult programok a szabadidő hasznos eltöltése mellett hozzájárultak a gyerekek szociális készségeinek, képességeinek, magatartásának formálásához.

A Család- és Gyermekjóléti Központ kidolgozta és megajánlotta a járás területén működő 38 köznevelési intézmény számára a digitális oktatásba történő bekapcsolódás segítését a nehézségekkel küzdő diákok számára, azonban a kisebb települések nem éltek ennek a lehetőségével. A Központ 2 iskolai szociális segítője rendszeres jelleggel biztosított közös tanulási, felzárkóztatási lehetőséget.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A köznevelés-fejlesztés sarkalatos pontja az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosítása. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különös figyelmet kell fordítani a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésére, oktatására.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók[17] óvodai, is-

[17] **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási,

kolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Tiszaújváros Város Önkormányzatának kötelező feladataként a Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda látja el hároméves kortól a tankötelezettség kezdetéig a gyermekek óvodai nevelését, iskolai életmódra felkészítő szakszerű, csoportos foglalkoztatását. Napközi otthon jellegű ellátást biztosít, elvégzi a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézség (BTMN) miatt terápiás kezelésben vett gyermekek felzárkóztató nevelését és az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, inkluzív fejlesztését. Ellátja továbbá a tehetségpotenciállal rendelkező gyermekek csoportban történő megsegítését, tehetségműhelyekben való komplex személyiségfejlesztését.

Az óvoda pedagógiai programjában kiemelt feladatként jelenik meg az anyanyelvi nevelés. A nyelvi problémák mielőbbi korrigálása érdekében folyamatos a harmadik és ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének szűrése. Az SNI gyermekek logopédiai ellátását az intézmény főállású, logopédiai végzettséggel rendelkező gyógypedagógusa biztosította.
Az intézmény ellátja az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, inkluzív fejlesztését is. A fejlesztő terápiák 1-3 fős csoportokban folytak. Az intézmény Akkreditált Kiváló Tehetségpontként működik.

A fejlesztő eszközök tekintetében az intézmény jól ellátott. Minden épület rendelkezik jól felszerelt fejlesztő szobával. A vírushelyzet miatt sajnos e területen is akadozott a gyermekek fejlesztése. A gyógypedagógusok online/telefonos úton tartották a kapcsolatot a gyermekek szüleivel és szóbeli tanácsokkal, elektronikus felületeken küldött feladatlapokkal, játékötletekkel segítették a gyerekek fejlődését.

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül
	fő	fő	%
2015	581	28	4,82%
2016	573	31	5,41%
2017	551	0	0,00%
2018	572	23	4,02%
2019	571	4	0,70%
2020	512	6	1,17%

44. táblázat Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda óvodai tagintézménye kiemelt feladatának tekinti a különleges bánásmódot igénylő, a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges gyermekek és a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek nevelését, fejlesztését. Az intézmény a Református Pedagógiai Intézettel együttműködve segíti a tanulási nehézségek és zavarok megelőzését és korrekcióját. A gyermekvédelmi intézményekkel együttműködve segítő támogatásban részesítik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekeket, ill. szüleiket. Ellátják az integráltan nevelhető sajátos

magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, valamint a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva lehetőséget biztosítanak délutáni foglalkozások keretében különböző képességfejlesztő programok szervezésére is (tánc, kézműves tevékenységek, nyelvoktatás stb.).

A Tiszaújvárosban működő Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a Tiszaújvárosi Széchenyi István Általános Iskola fenntartója a Mezőkövesdi Tankerületi Központ, a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda tekintetében a Tiszaújvárosi Református Egyházközség, a ***Tiszaújvárosi Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda*** esetében pedig az Egri Főegyházmegye.

A köznevelési intézmények esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, cél a minél teljesebb önállóság elérése és társadalomba való mind teljesebb beilleszkedés.

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	fő	fő	%
2015	1 625	96	5,91%
2016	1 668	113	6,77%
2017	1 659	124	7,47%
2018	1 699	124	7,30%
2019	1 686	50	2,97%
2020	1 688	53	3,14%

45. táblázat Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az intézmények pedagógiai programjaikban vállaljak a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számukra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítanak. Kiemelt figyelmet fordítanak a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését az intézmények közötti együttműködés is segíti. A pedagógiai tevékenység során megvalósul a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tehetségfejlesztése, hátrányos helyzetű tanulók bevonása a tehetséggondozó programokba. Az intézmények a sajátos nevelési igény típusa és a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok alapján egyéni fejlesztési terveket készítenek, amelyek kiterjednek a fejlesztés és a beillesztés feladataira, a tanuló értékelésére vonatkozó előírásokra és a kontrollvizsgálatokra. Fontos az elfogadtatás folyamata, a befogadó közösség kialakítása, és a szülővel való együttműködés is.

Az iskolákban több típusú szakkör megtartása és tehetséggondozó foglalkozások megtartása is történik. A leggyakoribb a magyar nyelv, a matematika, az informatika, az angol nyelv, a tánc, de különféle sporttal kapcsolatos foglalkozásokon is részt vehetnek a gyermekek. A leggyakoribb tehetséggondozó foglalkozások a matematika, a magyar nyelv, az angol nyelv, a vizuális kultúra, a zeneoktatás és a földrajz. 2019 óta a Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Akkreditált Tehetségpontként működik[18].

[18] A **tehetségpontok** alapfeladata a tehetségek felismerése, az optimális fejlődésük segítéséhez szükséges állapotfelmérés (személyes és környezeti erősségek, gyengeségek). A tehetségpontok további feladata a különböző adottságaikból és tapasztalataikból adódó eltérésekre épülő, hálózatban való együttműködés. A tehetségpontok célja, hogy hatékony segítséget adjanak az érdeklődő fiataloknak, valamint az érintett pedagógusoknak és szülőknek a fiatal tehetségének felismeréséhez és kibontakoztatásához.

A Tiszaújvárosban kettő középfokú oktatási intézmény működik, a Tiszaújvárosi Eötvös József Gimnázium és Kollégium a Mezőkövesdi Tankerületi Központ fenntartásában, a Szerencsi SZC Tiszaújvárosi Brassai Sámuel Technikum és Szakképző Iskola a Szerencsi Szakképzési Centrum fenntartásában. A Tiszaújvárosi Eötvös József Gimnázium és Kollégium a tanulási és magatartási nehézségeket kezelő egyéni készség- és képességfejlesztő, valamint személyre szabott pedagógiai módszerekkel a tantárgyi előrehaladás támogatása érdekében valósít meg fejlesztő programokat. A tanulmányi eredmények javítását célzó, kulcskompetenciákat fejlesztő szakkörök és érettségi felkészítők is segítik a tanulókat. Az intézmény Akkreditált Kiváló Tehetségpont, valamint részt vesz az Útravaló ösztöndíjprogramban is.

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	fő	%	fő	%	fő	%
2015	8	1,50%	n.a.	n.a.	n.a.	-
2016	6	1,11%	n.a.	52,57%	86	21,39%
2017	7	1,24%	n.a.	9,57%	18	4,47%
2018	6	1,07%	n.a.	27,92%	45	12,97%
2019	3	0,53%	n.a.	9,38%	17	5,04%
2020	4	0,68%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

46. táblázat hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban
Forrás: TeIR, KSh-TSTAR

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2015	122	30
2016	66	63
2017	71	67
2018	66	54
2019	50	42
2020	53	40

47. táblázat Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatok adatai alapján megállapítható, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2020-ban a 2019-es évhez képest ismét emelkedést mutat (44-47. táblázat). Az okok között – ahogy korábban említésre került – a koronavírus járvány okozta változások (munkahelyek elvesztése miatti bizonytalanság a családok körében, többletfeladatok megszervezése, digitális oktatás nehézségei) állhatnak.

b) a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások köre és jellemzői a tanulólétszámhoz viszonyítva

Az óvodák és a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye együttműködése szakmai alapokon nyugvó, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó együttműködés. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézményénél 1 fő pszichológus, 2 fő fejlesztő pedagógus, 7 fő gyógypedagógus (közülük 3 fő logopédus, 1 fő korai fejlesztő) 1 fő gyógytestnevelő munkatárs végzi a gyermekek fejlesztésével kapcsolatos feladatokat. Az ellátotti létszám magas arányához képest pedagógusi létszámbővítésre lenne szükség, tekintettel arra, hogy egyre több 0-5 éves korú gyermek szorul segítségre a gyógypedagógiai tanácsadás, a korai fejlesztés, a logopédiai ellátás és a nevelési tanácsadás korai intervenció területén.

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	n.a.	28	765	5	581	n.a.	n.a.	21
2016	n.a.	28	765	5	573	n.a.	n.a.	20
2017	n.a.	27	765	5	551	n.a.	n.a.	20
2018	n.a.	27	765	5	572	n.a.	n.a.	21
2019	n.a.	27	765	5	571	n.a.	n.a.	21
2020	n.a.	26	765	5	512	n.a.	n.a.	20

48. táblázat Óvodai nevelés adatai
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lelki egészségfejlesztésről egy óvodapszichológus gondoskodott. Az óvodai gyermekcsoportok száma csökkenő tendenciát mutat, az egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma pedig évek óta 20-21 fő között alakul (48. táblázat).

Az alapfokú iskolák közül több intézmény is foglalkoztat iskolapszichológust, fejlesztő pedagógust, gyógypedagógust és pedagógiai asszisztenst. Az általános tendencia az, hogy nehéz szakembert találni, ha megüresedik egy álláshely.

Az óvodákhoz hasonló a tendencia az általános iskolák esetében is, ahol 80-82 db átlagban az iskolai osztályok száma, az egy főre jutó tanulók száma pedig 20-21 fő körül mozog. Az általános iskola esetén megfigyelhető a más településről bejáró tanulók arányának folyamatos emelkedése. Ennek oka, hogy a családok a környező, családi házas településekre költöznek, de a gyermekeiket a lakóhelyükön lévő iskola helyett tiszaújvárosi iskolába íratják be (49. táblázat).

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2014/2015	4	80	5	20	23,88%
2015/2016	15	92	5	18	26,74%
2016/2017	4	81	5	20	27,49%
2017/2018	4	82	5	21	32,96%
2018/2019	5	82	5	21	35,94%
2019/2020	5	81	5	21	39,16%

49. táblázat Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	fő
2014/2015	229
2015/2016	199
2016/2017	222
2017/2018	179
2018/2019	230
2019/2020	219

50. táblázat A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről nincs tudomásunk, az intézmények elkötelezettek, hogy biztosítsák az esélyegyenlőséget az oktatás és nevelés területén.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Tiszaújváros oktatási intézményeire magas színvonalú pedagógiai tevékenység jellemző, mely fontos szerepet tölt be az esélyegyenlőség biztosításában. A tiszaújvárosi általános iskolák 6. és 8. osztályos kompetencia mérésének eredménye intézményre lebontva megtalálható az Oktatási Hivatal honlapján, amely alapján megállapítható, hogy a tanulók eredményességi mutatói az országos átlag körüliek, illetve kis mértékben magasabbak is annál (2018/2019-es tanév).

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Tiszaújváros Város Önkormányzata munkája során kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a településen élők koruknak, képességüknek, egészségi állapotuknak megfelelő, más, hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú oktatásban, egészségügyi és szociális ellátásban, lakáshoz való hozzájutásban, közügyekhez való hozzáférésben részesüljenek, valamint törekszik arra, hogy polgárainak esélyegyenlőséget biztosítson. A fenti törekvésnek történő megfelelés érdekében működik a Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által létrehozott Tiszaújvárosi Mecénás Közalapítvány is.
Az önkormányzat – a lehetőségekhez mérten – továbbra is támogatja az általa létrehozott **Tiszaújvárosi Mecénás Közalapítványt**, melynek célja Tiszaújváros művészeti és kulturális életében a hagyományok megalapozása, elindítása, továbbélésének segítése, valamint a tehetséges, jó képességű, tiszaújvárosi lakhellyel rendelkező fiatalok alap-, közép- és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

	2017		2018		2019		2020		2021	
	adat (fő)	támogatás összege (E Ft)	adat (fő)	támogatás összege (E Ft)	adat (fő)	támogatás összege (E Ft)	adat (fő)	támogatás összege (E Ft)	adat (fő)	támogatás összege (E Ft)
Tiszaújvárosi Mecénás Közalapítvány ösztöndíj támogatásában részesülő, felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma	161	7 224	137	6 152	136	6 042	163	7 366	186	8 512
Tiszaújvárosi Mecénás Közalapítvány tanulmányi ösztöndíj támogatásban részesülő általános és középiskolai tanulók száma	173	4 325	176	4 840	184	5 520	185	5 550	178	5 340
általános iskolai tanuló	76	1 900	78	2 145	80	2 400	80	2 400	78	2 340
középiskolai tanuló	97	2 425	98	2 696	104	3 120	105	3 150	100	3 000
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjban részesülők száma	36	1 270	16	480	9	425	10	450	8	400

51. táblázat Ösztöndíjban részesülők száma
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A **Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer** települési önkormányzatok által nyújtott támogatás célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára a felsőoktatásban való részvétel támogatása. Fontos, hogy a szociális rendszerben azon a szinten történjen a döntéshozatal, ahol a legtöbb ismerettel rendelkeznek a rászorultság elbírálásához. Ennek megfelelően az önkormányzat által évente kiírt Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat helyben kerül elbírálásra. A támogatás havi fix összegét pályázónként állapítja meg az önkormányzat. Az önkormányzatok számára a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben való részvétel önkéntes.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ tanulást segítő tevékenységével az oktatási intézményben tanuló gyermekeknek nyújt segítséget a házi feladatok megoldásában és a tananyagok elsajátításában. A szolgáltatás kiterjesztésre került a pótvizsgára készülő gyermekek körére is. Sem Biztos Kezdet Gyerekház, sem Tanoda típusú program nem működik Tiszaújvárosban.

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	fő	fő	fő	fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	65
2017	n.a.	n.a.	n.a.	31
2018	n.a.	n.a.	n.a.	24
2019	n.a.	n.a.	n.a.	24
2020	n.a.	n.a.	n.a.	11

52. táblázat Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A gyermekétkeztetés a *4.3. i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)* pontban került kifejtésre.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A bölcsőde épülete külső-belső felújításra szorul.	A bölcsőde épületének korszerűsítése.
Már óvodás korban jelen vannak a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, akiknél az elmaradás oka családi támogatás hiányából, a rendszertelen életmódból és megélhetési nehézségekből adódik.	Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az óvodákban a különböző hátránykompenzáló, felzárkóztató tevékenységekre.
A gyermekek száma alacsony.	Gyermekvállalást ösztönző, családbarát intézkedések és támogatási rendszer kidolgozása.
A megkésett beszédfejlődéssel, atipikus idegrendszeri fejlődéssel (tanulási zavar, kontroll zavar, aktivitási zavar stb.) rendelkező gyermekek száma emelkedik.	A megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek fejlesztése, atipikus idegrendszeri fejlődéssel rendelkező gyermekek szakszerű ellátása, ehhez kapcsolódóan pedagógusok ezirányú továbbképzésének biztosítása.
Az iskolai lemorzsolódás, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának segítése.	Hátránykompenzáló programok működtetése, iskolán kívüli tehetséggondozás megteremtése, programok szervezése.
Szenvedélybetegség, mentális problémák, konfliktusok a családon belül, amely a gyermekek elhanyagolásához vezet.	Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolat szorosabbá tétele, kapcsolatfelvétel egyéb szervezetekkel a krízishelyzetek megoldásában.
A szabadidő hasznos eltöltésének hiánya a fiatalok körében.	A fiatalokat érdeklődési körének megfelelő rendezvények és programok szervezése.
Ifjúsági szervezetek támogatása.	A településen ifjúsági civil szervezetek létrehozásának elősegítése és támogatása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők családban és társadalomban betöltött szerepe, valamint munkaerőpiaci helyzete jelentősen megváltozott. A kétkeresős családmodell elterjedése után a nők a hagyományos szerepeiken túl kénytelenek megfelelni a munka világában is, ami hatással van a háztartási munkamegosztásra, a munkaerőpiac nyújtotta lehetőségekre, az esélyegyenlőségre és a rugalmas foglalkoztatási formákra. Még napjainkban is jellemző, hogy a munkáltatók a nőket a kiválasztás és bérezés tekintetében hátrányban részesítik a munkaerőpiacon.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A statisztikai adatok alapján a lakónépesség körében magasabb a nők száma, mint a férfiaké, ugyanakkor a nyilvántartott álláskeresők száma tekintetében a nők száma a magasabb (53. táblázat). Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha részletesebb adatok állnának rendelkezésre (iskolai végzettség, családi állapot, hány gyereket nevelnek, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hányan egyedülállóként nevelik gyermekeiket stb.). A munkanélküliség a nők esetében tartósnak mondható, mivel a 180 napnál túli nyilvántartott álláskeresők között is magasabb arányban vannak a női, mint a férfi munkavállalók (54. táblázat). A pályakezdő álláskeresők között szintén meghatározó a nők szerepe (55. táblázat). A női munkanélküliség egyik oka, hogy a Tiszaújvárosban működő vállalatok mind „férfias" jellegűek, a vállalatok között meghatározó az ipar, vegyipar túlsúlya, sok nő pedig a többműszakos munkarendet a család és a gyermekek ellátása mellett nem tudja vállalni.

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2015	4,74%	5,62%	5,18%
2016	4,01%	4,99%	4,50%
2017	3,45%	4,75%	4,10%
2018	3,45%	4,36%	3,91%
2019	3,40%	4,34%	3,87%
2020	4,08%	5,68%	4,88%

53. táblázat Munkanélküliségi ráta nemek szerint
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	54,21%	58,05%
2016	49,54%	59,26%
2017	52,16%	62,99%
2018	50,23%	56,50%
2019	56,94%	65,70%
2020	63,13%	60,86%

54. táblázat A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma, férfi	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma, nő
	fő	fő	fő	fő
2015	642	58	33	25
2016	545	45	20	25
2017	487	34	14	20
2018	444	28	10	18
2019	425	25	10	15
2020	518	28	13	15

55. táblázat Pályakezdő álláskeresők száma
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tiszaújvárosban a 15–64 éves korosztályon belül továbbra is magasabb a nők aránya a munkanélküliek között, valamint a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek körében is felülreprezentáltak. E tekintetben a 2026. évi felülvizsgálatig nem történt érdemi változás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyermekes nőknek, hanem fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése is. Foglalkoztatást segítő és képzési programokat a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya szervez. Tiszaújvárosban az utóbbi években intézménytakarító, szociális segítő, irodai titkár, eladó és raktáros-targoncavezető tanfolyam valósult meg.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nőknek kevesebb az elhelyezkedési lehetőségük. Foglalkoztatásuk elsősorban olyan munkahelyeken történhet, ahol a munkavégzés nem igényel szakképzettséget. A nyílt munkaerőpiacon ez a betanított munkát igénylő álláshelyeket jelenti. Az önkormányzat főleg közfoglalkoztatás keretében tud munkalehetőséget biztosítani az alacsony iskolai végzettségű nők számára. Esélyeiket növelheti egy piacképes végzettség megszerzése. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán többféle képzési, átképzési program áll a nők rendelkezésére.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. I. törvény (továbbiakban Mt.) kimondja, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetés a versenyszférában a nők és a férfiak bérezésében, a munkavállalók előmenetelében, valamint már a munkára való jelentkezéskor is megmutatkozhat. A nők kereseti lemaradását nagyban befolyásolja a gyermekvállalás és a gyermekvállalás következtében a munkaerőpiactól távolt töltött idő.

Az Önkormányzat nem rendelkezik kimutatással a nők és férfiak bérezését illetően. A közszférában az egyenlő bérezés megvalósul az itt dolgozó nők esetében, amelyet a kötelezően alkalmazandó bértábla biztosít. A kisgyermekes anyák visszatérése is biztosított az önkormányzati munkahelyeken.

5.2 A munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetését a város az intézményi infrastruktúra fejlesztésével tudja támogatni. A városban működő „Napsugár Bölcsőde" kapacitáskihasználtsága nem teljes (56. táblázat).

A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda 4 óvodai feladatellátási hellyel működik, kihasználtsága a csökkenő gyereklétszám miatt nem teljes. A Tiszaújvárosi Református Egyházközség fenntartásában működik a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda. A férőhelyek száma itt is meghaladja az óvodába beíratott gyermekek számát (57. táblázat). Az óvodák gyakorlatilag egész évben fogadják a gyermekeket, a heti és éves nyitva tartást, valamint a nyári zárva tartást is úgy szervezik, hogy valamelyik tagintézmény mindig nyitva legyen.

A városban több családi bölcsőde és napközi is működik, lehetővé téve a nők GYES-ről való visszatérését. A családi napközi alternatív lehetőséget kínál a bölcsődék mellett a gyerekek teljes körű napközbeni ellátására.

Az iskolákban a délutáni felügyelet biztosított.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beíratott gyerekek száma
	db	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	108	106
2018	108	102
2019	108	80
2020	108	84

56. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	n.a.	28	765	5	581	n.a.	n.a.	21
2016	n.a.	28	765	5	573	n.a.	n.a.	20
2017	n.a.	27	765	5	551	n.a.	n.a.	20
2018	n.a.	27	765	5	572	n.a.	n.a.	21
2019	n.a.	27	765	5	571	n.a.	n.a.	21
2020	n.a.	26	765	5	512	n.a.	n.a.	20

57. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A közszférában a 8:00 és 16:00 óra közötti munkaidő jellemző, ám a versenyszférában ettől eltérő munkarend is lehetséges, amely már problémát okozhat a gyermekes családok számára.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	10	663	n.a.
2016	10	615	n.a.
2017	10	590	n.a.
2018	9	590	n.a.
2019	9	547	n.a.
2020	9	506	n.a.

58. táblázat Védőnői álláshelyek száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet 3. § szerint a védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakatossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyakrákszűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban a segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

2023. július 1. napjától a védőnői ellátásról – a települési önkormányzattal együttműködésben – az állam gondoskodik. Az állam a védőnői ellátás biztosításért Tiszaújváros tekintetében a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktató Kórház útján felelős. A 6 területi védőnő tekintetében a munkáltatói jogokat ettől a naptól az irányító vármegyei intézmény gyakorolja.

Az iskola- és ifjúságügyi ellátás, gondozás tevékenység ellátását továbbra is 3 fő védőnő végzi el a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet felügyelete alatt. Munkájuk során közegészségügyi és járványügyi feladatok ellátása mellett egészségneveléssel kapcsolatos feladatokat is végeznek.

A védőnői szolgálaton kívül a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői is segítik a mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást. Az intézmény által szervezett **Baba Mama Klub** a 0-3 éves korú kisgyermekeket nevelő szülők – elsősorban édesanyák – preventív célzatú, a szabadidő hasznos és informatív eltöltését, valamint a kisgyermekek közösségbe történő beilleszkedését szolgáló, nyitott foglalkozás. A programok során a családsegítőktől, illetve a meghívott vendégektől kaphattak hasznos tanácsokat a résztvevők. A klub a szabadidő hasznos eltöltése mellett segíti a kisgyermekek szocializációját, közösségi beilleszkedését. 2018-ban 8 alkalommal került sor a foglalkozásra, ahol 85 fő, ebből 41 gyermek vett részt. 2019. évben 6 alkalommal összesen 82 fő, ebből 42 gyermek vett részt a foglalkozáson. A Baba Mama Klub foglalkozásaira 2020-ban csak 2 alkalommal került sor.

Annak ellenére, hogy a terhesség megszakítások száma viszonylag alacsony, fontos feladat a tinédzserek korai felvilágosítása és a hatékony egészségfejlesztési módszerek bevezetése ezen a területen, hogy a nők a terhesség megelőzését válasszák annak megszakítása helyett (59. táblázat).

Év	Terhességmegszakítások száma (fő)
2015	49
2016	45
2017	22
2018	25
2019	31
2020	32

59. táblázat Terhességmegszakítások száma
Forrás: KSH-TSTAR

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszak nagyobb részt a családon belül fordul elő, ami az otthon falai mögött a privát szféra sérthetetlensége miatt gyakran láthatatlan. Az áldozat számára mindez jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

A Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság annak érdekében, hogy a családon belüli erőszak visszaszoruljon, illetve súlyosabb következményekkel ne járjon, évek óta következetesen alkalmazza az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének jogintézményét. Talán ennek tulajdonítható, hogy kiemelt tárgyi súlyú, élet elleni bűncselekmény nem következett be. A Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központtal együttműködve végzi az áldozatvédelemmel kapcsolatban felmerült feladatokat. Családon belüli erőszak esetén az áldozatokat, sértetteket minden esetben megfelelő felvilágosításban, tanácsadásban részesítik annak érdekében, hogy ne váljanak ismételten áldozattá.

A Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság a közbiztonság javításához a közterületeken végzett ellenőrzésével is hozzájárul.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Anyaotthon városunkban nem működik. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ a szociális és lelki problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok számára nyújt szolgáltatásokat. Tiszaújvároshoz legközelebb anyaotthon Miskolcon található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 2024. évi, helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választását követően Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületében 11 fő képviselő közül 2 fő nő. A három működő bizottságban összesen 6 nő található képviselői és külső bizottsági tag minősítésben.

A Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal szerkezetében vezető beosztásban leginkább nők szerepelnek (osztályvezetők, osztályvezető-helyettesek, csoportvezetők). Tiszaújváros Város Önkormányzat intézményeinél és gazdasági társaságainak is többségében női alkalmazottak dolgoznak. A városban számos civil szervezet működik megfelelő teret és lehetőséget biztosítva arra, hogy a nők helyi társadalomban szerepet vállaljanak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem történt még településünkön kifejezetten a nőket érintő társadalmi problémák feltérképezése és ezek felszámolására irányuló kezdeményezés sem.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Az önkormányzat kevés adattal rendelkezik a nők helyzetét illetően.	Adatgyűjtés. Kapcsolatfelvétel a helyi és térségi civil szervezetekkel.
Nők körében tapasztalható munkanélküliség	Foglalkoztatás elősegítése, támogatása. Alternatív foglalkoztatási formák bevezetése, népszerűsítése. Nők részére képző, átképző programok szervezése.
Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunka, otthoni munka).	Családi szerepeket megerősítő és támogató programok megvalósítása. Igények felmérése, ilyen típusú munkahelyteremtés ösztönzése.
Családbarát munkahelyek hiánya, valamint nincs kellő információ, hogy a munkahelyek milyen mértékben teljesítik ezt a kritériumot	Családbarát munkahely cím kritériumrendszerének népszerűsítése, a közintézményekben családbarát támogatói rendszer kiépítése. A gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Tiszaújváros Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban élő időskorú lakosságra. Az Önkormányzat célja, hogy minden idős ember korától, nemétől, egészségi állapotától függetlenül biztonságban és méltóságban tudja megélni az időskort és aktív tagja legyen a közösségnek.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma	0-14 éves korú állandó lakosok száma	Öregedési index
	fő	fő	%
2015	2 627	2 494	105,33%
2016	2 708	2 400	112,83%
2017	2 836	2 349	120,73%
2018	2 993	2 265	132,14%
2019	3 100	2 197	141,10%
2020	3 226	2 062	156,45%
2021	***3 301***	***1 882***	***175,40%***
2022	***3 365***	***1 750***	***192,29%***
2023	***3 455***	***1 691***	***204,32%***
2024	***3 514***	***1 631***	***215,45%***

60. táblázat Öregedési index
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index az idős korú (65 év feletti) népesség arányát mutatja meg a gyermeknépességéhez (15 év alattiak) viszonyítva. Az adatokat megvizsgálva elmondható, hogy az öregedés index évről-évre jelentősen nő Tiszaújvárosban (60. táblázat). Ez az érték a 2020. évi megyei (119,7%) a regionális (132,6%) és országos átlagot (136,6%) is meghaladja, azaz településünkön a népesség öregedése súlyosabb mértékű társadalmi problémát jelent, mint térségünkben, vagy országos szinten.

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2015	1 542	2 668	4 210
2016	1 491	2 669	4 160
2017	1 453	2 657	4 110
2018	1 487	2 699	4 186
2019	1 509	2 748	4 257
2020	1 498	2 705	4 203

61. táblázat Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A társadalombiztosítási nyugdíjellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) értelmében a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó nyugellátások:

1.saját jogú és
2.hozzátartozói nyugdíjellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1.az öregségi nyugdíj[19];

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1.az özvegyi nyugdíj[20];
2.az árvaellátás;
3.a szülői nyugdíj[21];
4.a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
5.az özvegyi járadék.

Év	Életkoron alapuló ellátásban[22] részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában[23] részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	68	45	1 173	2 127	8	95	1,08
2016	30	0	1 202	2 226	7	76	1,64
2017	31	1	1 187	2 238	5	66	2,18
2018	29	1	1 215	2 300	10	68	3,67
2019	25	0	1 262	2 374	8	63	2,84
2020	28	0	1 250	2 357	5	54	4,00

62. táblázat Nyugdíjszerű ellátások
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

[19] **öregségi nyugdíj:** meghatározott életkor elérése és meghatározott szolgálati idő megszerzése esetén járó nyugellátás.
[20] **özvegyi nyugdíj:** az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy házastársának, meghatározott feltételek mellett élettársának, valamint elvált házastársának járó nyugellátás.
[21] **szülői nyugdíj:** az elhunyt biztosított (nyugdíjas) szülőjének, nagyszülőjének, meghatározott feltételek fennállása esetén nevelőszülőjének járó ellátás.
[22] **életkoron alapuló ellátás**: a nyugdíjkorhatárt be nem töltött személyek részére folyósított ellátások, melyek a 2012 előtti különféle korai öregségi nyugdíjakat váltották fel.
[23] **időskorúak járadéka**: a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott havi rendszeres szociális ellátás. Az időskorúak járadékára azok az idős személyek jogosultak, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Bár a 65 év felettiek száma és aránya emelkedik az utóbbi években, a nyugdíjasok száma 2017-ig csökkent - ami lehet a nyugdíjkorhatár emelkedésének következménye is - majd ismét megemelkedett. Megfigyelhető, hogy a nők nagyobb arányban részesülnek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásokban, amely részben annak köszönhető, hogy 40 éves munkaviszony után lehetőségük van a nyugdíjba vonulásra (62. táblázat).
Igen magas az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma a férfiakéhoz képest. Ez leginkább a férfiak rosszabb mortalitási mutatói miatt lehetséges. Megállapítható továbbá, hogy évről évre csökken a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak és nők száma (62. táblázat).

6.2 Idősek munkaerőpiaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, illetve a nyugdíjas foglalkoztatottak munkaerőpiaci elhelyezkedését nehezíti, hogy nem ismerik a modern elektronikus álláskeresési lehetőségeket, a számítógéphez és az elektronikus ügyintézéshez is kevesebben értenek, ugyanakkor jelentős mértékű munkatapasztalattal rendelkeznek és kedvezőbb is ezt a korosztályt foglalkoztatni, mint az aktív korú munkavállalókat.

A Tny. 83/C. §-ában foglaltak nem teszik lehetővé a közszférában történő munkavállalást nyugdíjasként, ugyanakkor a versenyszférában számos intézkedés járul hozzá a nyugdíjasokok foglalkoztatásának bővítéséhez (pl.: nyugdíjas munkavállaló keresetét kizárólag 15%-os személyi jövedelemadó terheli, a jövedelem mentesül minden járulékfizetési kötelezettség alól).

A nyilvántartott álláskeresők adataiból láthatjuk, hogy az 56-60 éves és a 61 éves, vagy a feletti korosztálynál a munkanélküliek aránya 2020-ban 12,74 %, illetve 12,36% (63. táblázat). Az idősek foglalkoztatottsága csökkenő tendenciát mutat, melyhez a jogszabályi környezet megváltozása is hozzájárult (megváltozott nyugdíjkorhatárok).

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
	fő összesen	**642**	**545**	**487**	**444**	**425**	**518**
41-45 év	Fő	61	61	61	45	52	49
	%	9,50%	11,19%	12,53%	10,14%	12,24%	9,46%
46-50 év	Fő	69	51	43	48	50	51
	%	10,75%	9,36%	8,83%	10,81%	11,76%	9,85%
51-55 év	Fő	70	46	44	50	49	47
	%	10,90%	8,44%	9,03%	11,26%	11,53%	9,07%
56-60 év	Fő	88	72	54	49	50	66
	%	13,71%	13,21%	11,09%	11,04%	11,76%	12,74%
61 éves, vagy afeletti	Fő	31	40	51	51	45	64
	%	4,83%	7,34%	10,47%	11,49%	10,59%	12,36%

63. táblázat Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Tiszaújváros Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy a településen jellemző-e az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása. Országszerte kevés az olyan kép-

zés, amely kifejezetten az idősödő korosztályt célozza meg. A nyugdíjasok foglalkoztatásának egyik alternatív lehetősége az önkéntes tevékenység végzésébe való bekapcsolódás.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály sokkal kiszolgáltatottabb munkaerőpiaci helyzetét tekintve, mint a fiatalabb. Az Mt. rendelkezése szerint a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül minősül védett munkavállalónak. Ez azt jelenti, hogy akit megillet ez a védelem, azt a munkáltató szigorúbb feltételekkel bocsáthatja el. A védett kor tehát az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt évet jelenti. A munkanélküliség csökkentéséhez a „védett korhoz" kötődő intézkedések tudnak enyhíteni.
A nyilvántartott álláskeresők számának adatai alapján nem jellemző az időskorúak diszkriminációja a foglalkoztatás terén, mert megközelítőleg ugyanolyan értéket mutat, mint más, fiatalabb korosztálynál.

Tiszaújváros Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal a nyugdíjas lakosságot ért hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén. Az Önkormányzat, mint foglalkoztató fokozottan figyel a nyugdíj előtt álló dolgozók pozitív megkülönböztetésére.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorúak egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorúak az alapellátást 8 felnőtt háziorvosi körzetben vehetik igénybe. Ennek keretében történik vizsgálatuk, gyógykezelésük, egészségügyi állapotuk ellenőrzése, orvosi rehabilitációjuk, szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalásuk. Az ellátásoknak helyet adó Tiszaújváros Városi Rendelőintézet a városban élő idősek számára jól megközelíthető, az épület akadálymentesített. A városban több gyógyszertár is található, egy közvetlenül a Tiszaújváros Városi Rendelőintézet mellett. A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által nyújtott szolgáltatások a *3.6 a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés* pontban került részletezésre.

Az alapellátáson túl az önkormányzat az időskorúak egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, az ellátáshoz való hozzájutás segítése érdekében otthoni szakápolási szolgálat működtetésével segítséget nyújt a kórházi ellátásból kikerülő, de továbbra is szakszerű ápolást igénylő időskorúak részére.

2024-ben hozta létre a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az online és személyes formában is működő demencia tanácsadó pontot. A kezdeményezés szakmai együttműködésekre építve, a leggyakrabban felmerülő problémákra reagálva jött létre, és folyamatosan frissülő tartalmakkal, valamint egyre bővülő közösségi eléréssel működik. A közösségi médiában megosztott edukációs anyagok és hasznos információk révén az érdeklődők rendszeresen friss, naprakész tájékoztatáshoz juthatnak.

Az időskorúak szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A **nappali ellátás** elsősorban a saját otthonukban élő, 18. életévet betöltött, egészségügyi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentálisan támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ nappali ellátás keretében három idősek klubját működtet 95 férőhellyel. A „Tiszavirág" Idősek Klubja és a „Tiszaszederkény" Idősek Klubja fo-

lyamatosan maximális kihasználtsággal működik, az „Őszirózsa” Idősek Klubjában viszont az ellátotti létszám folyamatosan csökken. Ennek oka, hogy az egyre idősödő klubtagok más ellátási formát vesznek igénybe, sokan kerülnek bentlakásos intézménybe vagy házi gondozásba. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az időskorú lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások körében nagy figyelmet fordít az időskorúak életminőségének megőrzésére, betegségeinek megelőzésére, mentális állapotuk javítására. Az intézmény által működtetett klubokban rendszeres gyógytorna és jóga foglalkozások kerülnek megtartásra, továbbá rendszeres a vérnyomás- és testsúlymérés, valamint a csoportos egészségügyi előadás. A háztartást segítő tevékenységek körében a gondozónők segítséget nyújtanak a személyi higiénia megtartásában, ruhák tisztításában, mosásában. Mentális gondozás keretében csoportfoglalkozásokra, egyéni beszélgetésekre, tanácsadásra kerül sor. A klubok fontos szerepet játszanak az idős emberek egészségének megőrzésében. Rendszeresen szerveznek kulturális és szabadidős rendezvényeket, megemlékezést a nemzeti ünnepekről, szavalóversenyeket, felolvasásokat, szalonnasütéseket, kirándulásokat.

Az intézmény nagy sikerrel rendezte meg a „Mentakör” nyílt csoportos foglalkozást, mely az idősek részére szervezett célorientált tevékenység és a szocioemocionális igények kielégítésére, a készségek és képességek alakítására és szinten tartására, valamint élettapasztalat- és információcserére helyezi a hangsúlyt. A „Tiszaszederkényi” Idősek Klubjában szervezett „Mentakör” havi egy alkalommal másfél óra időtartamban valósult meg.

A klubok helyben, a koronavírus járvány ideje alatt több esetben nem fogadtak látogatókat, ezalatt az idő alatt a gondozók telefonon tartották a kapcsolatot a klubtagokkal, így nyújtottak lelki támogatást. Ha szükség volt rá, akkor a járványügyi szabályok betartása mellett személyesen nyújtottak segítséget az ellátottak lakásán.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ a Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesületével együttműködési megállapodás keretében működtetett szolgáltatása a „Ne felejts klub”. Tiszaújváros településen élő lakosságot érintő klub 2019 szeptemberében kezdte meg működését. A csoport célja a minőségi időskor elősegítése a városban élő lakosság körében, az esetlegesen kialakuló demencia késleltetése preventív eszközökkel. A klub csatlakozott az „Alzheimer cafe” országos hálózathoz is. A városban működő civil szervezetek több egészségmegőrzéssel kapcsolatos programot is szerveznek a nyugdíjas korosztály részére.

A Tiszaújvárosi Református Egyházközség fenntartásában 2004. óta működik a **Nikodémus Idősek Otthona.** A több, mint 40 férőhelyes, bentlakásos intézmény a szolgáltatást igénybe vevők részére teljes körű ápolást, gondozást, fizikai, mentális, életvezetési és egészségügyi ellátást biztosít. Az intézmény rendszeres orvosi felügyeletet nyújt az ellátottak egészségügyi állapotának folyamatos ellenőrzésére, egészségmegőrző programokkal, mentálhigiénés ellátással személyre szóló tervek alapján gondozzák az ellátottakat.

Tiszaújváros Város Önkormányzata az időskorúak részére a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központon keresztül teszi elérhetővé. A gondozóház és az idősek otthona az önálló életvitelt időlegesen vagy véglegesen folytatni már nem tudó, időskorú lakosság segítését célzó bentlakásos, átmeneti és tartós elhelyezést nyújtó intézmény.

2017-ben került átadásra a helyi lakosság igényeit kiszolgáló korszerű idősek otthona, ahol a demens igénybe vevők elhelyezése már saját részlegen történik. A stratégia elsősorban az volt, hogy Tiszaújváros szociális szolgáltatást nyújtó intézményrendszerének bővülésével teljes mértékben megvalósuljon az idősek ellátását célzó alapellátás és a szakosított ellátás egymásra épülése a lakosság számára. Másodsorban lehetőséget biztosít az ellátások közötti átjárhatóságra annak érdekében, hogy minden igénybe vevő számára állapotának és szükségleteinek legmegfelelőbb ellátáshoz jusson a lakóhelyén és a megszokott társadalmi és családi kapcsolatainak megtartásával tudjon idősotthoni ellátásban részesülni. Az intézmény belső adottságaihoz alkalmazkodva az idősek otthona önálló szakmai egységként, ugyanakkor szoros együttműködésben funkcionál az átmeneti elhelyezést nyújtó intézménnyel. Az „Ezüsthíd” Idősek Otthonában az elhelyezést az vehe-

ti igénybe, aki a kérelem benyújtását megelőzően legalább 10 éves folyamatos tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkezik és ezidő alatt tiszaújvárosi lakóhelyén élt, valamint a kérelem benyújtásakor is életvitelszerűen tiszaújvárosi lakóhelyén él. Az Idősek Otthona hiánypótló szociális szolgáltatásként indult és a hozzá fűzött remények alapján 2019. évben már folyamatosan telt házzal működött. A szakápolás elindítása újabb nagy lépést jelentett a szolgáltatás színvonalának emelésében, a szakápolási tevékenység bevezetése növelte az intézmény komfortját és a humánus ellátást. A gondozóház 44 férőhellyel, az Idősek Otthona 20 férőhellyel üzemel.

Az **„Ezüsthíd" Gondozóházban** az átmeneti ellátást igénybe vevők tiszaújvárosi állandó lakcímmel rendelkező, öregségi nyugdíj kor feletti, halmozott egészségügyi problémával rendelkező idős személyek, akik önálló életvitel folytatására saját otthonukban időszakosan nem képesek, vagy önellátásukhoz segítséget az elsődleges erőforrásaikból időszakosan meríteni nem tudtak. Érzékelhetően növekszik azoknak a leromlott egészségügyi és mentális állapotú időseknek a száma is, akik esetében már az intézménybe történő beköltözésekor látszik, hogy a továbbiakban, otthoni környezetükben, a szükséges erőforrások mozgósításának ellenére sem képesek önálló életvitelt folytatni. Az ellátást igénybe vevők jelentős többsége nő. A gondozóházi ellátást igénybe vevők átlagéletkora 80 év feletti.

	2018	2019	2020
engedélyezett férőhelyek száma (fő)	44	44	44
tárgyév folyamán felvételt nyertek (fő)	50	45	22
tárgyév folyamán az ellátásból kikerültek (fő)	47	45	43
tárgyév december 31-én ellátásban részesültek száma (fő)	42	42	21
tárgyév folyamán az ellátást igénybe vevők száma összesen (fő)	89	87	64
tárgyév 12. 31-én ellátásra várakozók száma	6	7	8

64. táblázat Kimutatás az "Ezüsthíd" Gondozóház igénybevételéről

Forrás: Beszámoló a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ tevékenységéről 2018.; 2019,; 2020.

Az átmeneti ellátást 2018-ban 89, 2019-ben 87, 2020-ban pedig 64 fő vette igénybe összesen (64. táblázat). A csökkenés oka mögött a lakók távozása és elhalálozása áll, valamint a járvány miatt elrendelt felvételi zárlat miatt a férőhelyek betöltetlenül maradtak. A második járványhullám alatt az intézmény nem töltötte be a megüresedő férőhelyeket, amely lehetővé tette a koronavírus gyanús esetek elkülönítését. Az ellátásra várakozók száma évről évre emelkedik.

Az **„Ezüsthíd" Idősek Otthona** szolgáltatásait 2020-ban 21 fő vette igénybe, amelyből 6 fő demens ellátásban részesült (65. táblázat). Az otthon lakóinak átlagéletkora 84 év, a gondozottak 80%-a nő. Itt is megfigyelhető az ellátásra várakozók számának emelkedése.

	2018	2019	2020
engedélyezett férőhelyek száma (fő)	20	20	20
tárgyév folyamán felvételt nyertek (fő)	27	10	1
tárgyév folyamán az ellátásból kikerültek (fő)	7	10	1
tárgyév december 31-én ellátásban részesültek száma (fő)	20	20	20
tárgyév folyamán az ellátást igénybe vevők száma összesen (fő)	27	30	21
tárgyév 12. 31-én ellátásra várakozók száma	11	21	26

65. táblázat Kimutatás az "Ezüsthíd" Idősek Otthona igénybevételéről

Forrás: Beszámoló a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ tevékenységéről 2018.; 2019.; 2020.

A gondozóház és idősek otthona az alábbi módon gondoskodik az ellátást igénybe vevők mentálhigiéniás ellátásáról:

- személyre szabott bánásmód,
- egyéni és csoportos beszélgetések, foglalkozások,
- szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges feltételek megteremtése (TV, DVD, zenehallgatás eszközei, társasjátékok, könyvek, fejlesztő eszközök),
- a családi és társadalmi kapcsolatok fenntartásának támogatása,
- gondozási tervben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítása egyéni esetkezeléssel,
- a hitgyakorlás feltételeinek megteremtése,
- gyógytorna.

A gondozási tevékenység keretében nagy hangsúlyt kap a fizikai ellátás, a mentális problémák és életvezetési nehézségek kezelésében való segítségnyújtás, a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkciók helyreállítása és szinten tartása.

A demens ellátásban minden munkanapon, következetesen 9-10 óra között kerül sor csoportos foglalkozásokra, az egyéni esetkezelések a délutáni órákban történnek. Egészségügyi ellátás biztosítása keretében az intézmény gondoskodik az orvosi ellátásról, az egészségmegőrzést szolgáló rendszeres tanácsadásról, szükség szerinti alapápolásról, gyógyszerellátásról, valamint szakorvosi, sürgősségi és kórházi kezeléshez való hozzájutásról. Az intézmény az ellátást igénybe vevők részére napi ötszöri étkezést biztosít, egyes betegek részére speciális diétát is.

A koronavírus járvány miatt elrendelt intézményi elhagyási és látogatási tilalom mentálisan nagyon megterhelte mindkét intézményegység lakóit. A járvány időszaka alatt a covid gyanús megbetegedés esetén szükség volt az izolációra, csoportos programok felfüggesztésére. Ebben az időszakban a szociális munkások nagy hangsúlyt fektettek az egyéni elbeszélgetésekre. Nagy segítséget jelentett a „Tiszaújváros jövőjéért" Alapítvány támogatásával kiépített WIFI rendszer és laptop beszerzése, amellyel lehetővé vált a lakók és a hozzátartozóik közötti online kapcsolattartás. A járvány alatt folyamatos volt a fertőtlenítés, az izolációs szobákba történő belépés előtti és utáni fertőtlenítés, beöltözés. A lakók számára a bevásárlást sok esetben az intézmény dolgozói végezték. Az intézmény különös hangsúlyt fektetett a pandémia alatt a bentlakók és a dolgozók biztonsága érdekében a covid fertőzés kimutatására szolgáló folyamatos tesztelés elvégzésére.

Szociális étkeztetésre jogosult életkora miatt az a 65 év alatti személy, aki öregségi nyugdíjban, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesül és önmaga ellátására időlegesen vagy véglegesen nem képes, vagy az a 65 év feletti személy, aki öregségi nyugdíjban részesül.

Az étkeztetés igénybevételére lehetőség van helyben fogyasztással és elvitellel. Az idős, beteg, mozgásképtelen emberek számára az intézmény szállítja ki hétköznapokon az ebédet. Az étkeztetést igénybe vevők mintegy 85 %-a (2020) azonban saját maga viszi el a különböző szolgáltató helyekről az ételt az otthonába, melyet a Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ készít el.

Az étkeztetést igénylők száma évről évre folyamatosan emelkedik (66. táblázat). A városban egyre több az idős, mozgásában korlátozott, beteg ember, akik étkezésüket csak intézményi segítséggel tudják megoldani. Az igények nagymértékű növekedésében valószínűleg szerepet játszott a koronavírus járvány is, mely miatt kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt az étkeztetést csak kiszállítással biztosíthatta az intézmény. A járvány idején mindazon idős korú számára ki kellett szállítani az ételt, akik ezt igényelték. Az ebédcsomagok kiszállításában a város valamennyi intézménye és gazdasági társasága részt vállalt.

A **házi segítségnyújtás szolgáltatás** keretében a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ azok számára nyújt az otthonukban segítséget, akik koruk vagy egészségügyi állapotuk miatt saját

ellátásukról csak részben, vagy támogatással képesek gondoskodni. A szolgáltatás során szociális segítés és személyi gondoskodás nyújtható. A szociális segítés körébe tartozik a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés, a háztartási tevékenység segítése, a veszélyhelyzet megelőzése vagy a kialakult veszélyhelyzet megszüntetése. A személyes gondozás a szociális segítésen túl magában foglalja a gondozási-ápolási feladatokat is.

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	fő	fő	fő	fő
2015	2 627	91	142	910
2016	2 708	92	147	894
2017	2 836	85	155	879
2018	2 993	86	149	873
2019	3 100	85	145	904
2020	3 226	84	134	949

66. táblázat 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A házi segítségnyújtás folyamatosan jó színvonalon működik a városban. Továbbra is emelkedik a gondozási órák száma, amely azt tükrözi, hogy az ellátottak egészségügyi állapota egyre súlyosabb, több törődést, gondozást igényelnek. Az ápolást igénylők nagyrésze egyedülálló, nő és 80 év feletti korú.

Az elkövetkező időszak jelentős feladatok elé állítja az intézményt. A város ellátórendszerében egyre nagyobb szerepe van a házi segítségnyújtásnak, amely az elkövetkező időszakban egyre fontosabb lesz, hiszen nem lehet minden rászoruló számára bentlakásos ellátást biztosítani. A vírusidőszak alatt bizonyítást nyert, hogy egyre nagyobb szerepe van a rászoruló saját lakásán történő ellátásának.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú, vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A segélyhívó készülék kétoldalú kommunikációra képes, ezért a központban dolgozó ügyeletes azonnal tud intézkedni, amennyiben szükséges. Ha nem tud beszélni az ellátottal, akkor riasztja a gondozónőt, aki haladéktalanul a helyszínre megy és intézkedik a felmerülő problémák megoldása érdekében. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a nem kötelező önkormányzati feladatok közé tartozik. A szolgáltatást Tiszaújváros közigazgatási területen kívül, a járás települései részére is biztosítja az intézmény. 140 készülék kihelyezésére van működési engedély, amelyből 83 db készülék működik Tiszaújvárosban. A segélykérés okai között a hirtelen rosszullét, krízishelyzet, pszichés probléma, gondozási tevékenység szerepelt. A jelzőrendszer professzionális működtetése érdekében a már meglévő szoros együttműködést tovább kell erősíteni, rendszeres tréningeket és képzéseket szervezni.

Tiszaújváros Város Önkormányzata **pénzbeli és természetbeni támogatásokkal** is igyekszik segíteni az időskorú lakosságot. A települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás (gyógyszerkiadások viseléséhez, gyógyászati segédeszköz beszerzése miatt) mellett egyszeri év végi támogatás, kábel TV előfizetési díjtámogatás és hulladékszállítási díjtámogatás is igényelhető az időskorú lakosok részére. (67. táblázat).

Megnevezés	2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)	adat	támogatás összege (E Ft)
egyszeri év végi támogatásban részesülők száma	1.429 fő	28.298	1.308 fő	26.096	1.185 fő	23.340	1.104	24.024	926 fő	20.053
kábel TV előfizetési díjtámogatásában részesülők száma	1.768 fő	35.190	1.831 fő	36.419	1.884 fő	37.752	1.935 fő	38.532	1.978 fő	39.487
hulladékszállítási díjtámogatásban részesülők száma	1.847 fő	35.190	1.914 fő	33.628	1.964 fő	37.894	2.012 fő	37.972	2.066 fő	41.923

67. táblázat Önkormányzati támogatásban részesülők száma
Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Tiszaújváros közművelődési, múzeumi és könyvtári szolgáltatásait a Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár biztosítja. A fenntartó által előírt és rögzített, valamint önként vállalt közművelődési tevékenység keretében hivatásos és amatőr művészek közreműködésével rendez műsorokat és bemutatókat. A rendezvények sokrétűek, minden korosztály megtalálhatja az érdeklődésének megfelelő eseményt.

Az idősebb korosztály körében nagy népszerűségnek örvend az intézmény keretében működő Tiszavirág Foltvarrókör, a Szederke Díszítőművészeti Szakkör vagy a Guzsalyas Díszítőművészeti szakkör. Az önkormányzat a Tiszaújvárosban működő Nyugdíjas Egyesület munkáját is segíti, programok, közös rendezvények szervezéséhez szakmai és pénzbeli támogatást nyújt.

Az idősebb korosztály számára az információhoz való hozzájutást biztosítja:
-az önkormányzat által megjelentetett Tiszaújvárosi Krónika heti újság,
-a Tisza TV műsorai,
-a település honlapja,
-éves rendezvénynaptár,
-a Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár honlapja és havi program füzetei.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztályban is egyre többen vannak olyanok, akik a számítógépet már napi szinten használják. A Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Hamvas Béla Városi Könyvtárban lehetőség van számítógép használatra, ahol az intézmény munkatársai segítséget is nyújtanak az eszközök működésével kapcsolatban.

A Hamvas Béla Városi Könyvtár a Digitális Jólét Programhoz való csatlakozással magasabb színvonalú szolgáltatásokat és segítséget kíván nyújtani mentorai segítségével a lakosság online ügyeinek intézésében, okos eszközök használatával kapcsolatban, valamint a digitális kompetenciafejlesztő ismeretek elsajátításában csoportos foglalkozások keretében. A Digitális Jólét Program keretében megvalósuló PC Klub foglalkozásain az okostelefon használatával vagy az online munkakeresési technikákkal ismertetik meg az érdeklődőket.

Az önkormányzati fenntartású, idősek ellátásával foglalkozó intézményekben az ellátottak részére biztosított az internet elérés, amely lehetőséget nyújt a korosztálytól független, széleskörű információk megismeréséhez, családtagokkal történő kapcsolattartáshoz.

d) generációk közötti programok

Tiszaújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének a város közművelődési feladatairól és ellátásának feltételeiről szóló 13/2020. (VI.30.) rendeletének 3. § (3) bekezdés c) pontja értelmében az Önkormányzat a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása érdekében feladatának tekinti a gyermek, az ifjúsági, az idősek művelődését segítő, családbarát, generációk közötti programok szervezésének támogatását. Tiszaújváros Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a gyermekek, a felnőttek és a szépkorúak közötti pozitív és tiszteletteljes kapcsolat kialakítására. Nagy sikerrel került megrendezésre a Tiszaújváros Nyugdíjasok Egyesület által pályázati támogatásból szervezet nagyszülő-unoka nyárbúcsóztató party.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A városban több, az időseket tömörítő civil szervezet és önszerveződő nyugdíjas kör is működik, amelyek aktívan részt vesznek az idősebb korosztály számára szervezett programok előkészítésében, lebonyolításában. Jó kapcsolat alakult ki a nyugdíjas szervezetek és az Önkormányzat között. Az Önkormányzat minden évben pályázatot hirdet egyesületek, civil szervezetek tevékenységének támogatására, melynek keretén belül működésre, programok megvalósítására pályázhatnak a szervezetek.

Az Önkormányzat a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ intézményén keresztül biztosítja és finanszírozza az idősek számára szervezett, hagyományos rendezvényeit, mint a Kocsonya bál, a Szépkorúak Karácsonyi Ünnepét, vagy az Idősek Hete rendezvénysorozatot. Az Idősek Napja kapcsán megrendezett Idősek Hete programsorozat több száz nyugdíjasnak nyújt felejthetetlen élményeket. Számtalan kulturális, gasztronómiai és sporttal kapcsolatos rendezvényen való részvételre van lehetősége az idős korosztálynak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozóan az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.	Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásával kapcsolatos adatgyűjtés.
Egyre nagyobb az igény az idősek ellátására, viszont kevés a férőhelyek száma.	Az idősek számára ápolást, gondozást nyújtó intézményi férőhelyek, illetve a nappali ellátás bővítése.
Megnövekedett házi- és jelzőrendszeres segítségnyújtást igénybevevők száma.	Házi segítségnyújtás, illetve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás komplex alkalmazása a tartós elhelyezést igénylők körében.
A jelentősen megnőtt a szociális szolgáltatások iránti igény.	A személyi és tárgyi feltételek bővítésének lehetősége.
Időskorúak egészségi állapota az életkor növekedésével erőteljesen romlik. A demencia népbetegség lesz.	Fokozni kell a felvilágosítást. Egészségmegőrző programok és szűrővizsgálatok biztosítása.
Elmagányosodás problémája.	Az érintettek bevonása a városban szervezett programokba, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Idősek számára programok szervezése, szolgáltatások elérhetővé tétele.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.) 4. § a) pontja értelmében **fogyatékos személy** az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke értelmében **fogyatékossággal élő személy** minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élő személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. A 2011-es népszámlálás során Magyarországon 490.578 ember jelezte, hogy valamilyen fogyatékossággal él, a 2016-os mikrocenzus szerint az érintettek száma 408.021 főre csökkent. Közöttük minimális többségben vannak a nők, arányuk 2011-ben és 2016-ban is 53%. Az előző évekhez hasonlóan 2016-ban is a fogyatékos népesség csaknem felét a mozgássérültek tették ki. Jelentős csoportot képeznek a gyengénlátók, az értelmi fogyatékosok, a nagyothallók, a súlyos belszervi fogyatékosok és a mentális sérültek.

Fontos feladat olyan biztonságos és akadálymentes környezet kialakítása, amely a hétköznapi életfeltételeket elérhetővé teszik számukra, egyenlő hozzáférést biztosítva a közszolgáltatás, a tanulás, a munkavállalás, az egészségügyi szolgáltatások, a közlekedés, a kommunikáció és a szórakozás területén.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Az Európai Bizottság a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 800/2008/EK Rendelet 2. cikk 20. pontja értelmében **„fogyatékkal élő munkavállaló" bármely** olyan személy

- aki a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert; vagy
- aki elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

A fogyatékkal élő emberek a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerőpiaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a társadalom nem fogyatékos tagjaié. Nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve, ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékossá, nagyon kicsi az esélye annak, hogy a korábbi munkahelyén továbbfoglalkoztatják. További probléma, hogy kevés a fogyatékkal élő személyek számára a foglalkoztatási lehetőség, sok munkahelyen nem megoldott az akadálymentesítés és nem biztosított a fogyatékkal élő emberek speciális igényeihez igazodó munkakörülmény és munkafeltétel sem. Pedig a fogyatékkal élő személyek számára a munka segít a személyiségfejlődésében, segíti a társadalmi kapcsolatok kialakulását, a társadalomba való beilleszkedést, valamint elismertséget is biztosít.

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Az **integrált foglalkoztatás** alatt azt értjük, ha a fogyatékos munkavállaló fogyatékossága jellegétől és mértékéről függetlenül olyan munkahelyen dolgozik, ahol munkatársai döntő többsége nem fogyatékos. A fogyatékos munkavállaló azonos munkáért az ép munkavállalókkal azonos juttatásokra és bérre jogosult. **Védett foglalkoztatás** esetén a

munkáltató a piacon értékesíthető tevékenységet végez és ehhez a tevékenységhez jelentős részben (legalább 50%-ban) fogyatékos embereket alkalmaz, a munkakörülményeket és a munkafeltételeket is a fogyatékos emberek speciális igényeihez igazodva alakítja ki.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának érdekében – a felvételi eljárás során – köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogot lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti. Statisztikák alapján a védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Magyarországon 2005 novemberétől bevezetésre került a munkáltatók akkreditálásának rendszere. Ennek lényege, hogy a fogyatékos, illetve a megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztató gazdálkodó szervezetek, civil szervezetek, egyéni vállalkozók csak akkor kaphatnak e foglalkoztatáshoz költségvetési támogatást, ha akkreditáltatják magukat. Az akkreditációs eljárás célja annak tanúsítása, hogy a munkáltató teljesíti azokat a meghatározott személyi, szakmai és tárgyi feltételeket, amely szükségesek a megváltozott munkaképességű személyek egészségi állapotának, fogyatékosságának, betegségének megfelelő munkahelyi környezetben megvalósuló foglalkoztatáshoz és megfelelően biztosítják azt. Tiszaújváros közigazgatási területén nincs akkreditált foglalkoztató.

A munkaadók motiváltak abban, hogy a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációját elősegítsék, hiszen a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 23. §-a alapján az a munkaadó, ahol az általa foglalkoztatottak létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát, rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles. Amennyiben egy foglalkoztató ezt az összeget nem az államnak fizeti be, hanem megváltozott munkaképességű személyek alkalmazásához használja fel, azzal kiemelt segítséget tud nyújtani a Tiszaújvárosban élő, a foglalkoztatás szempontjából is nehéz helyzetben lévő emberek számára. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élők vagy megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását biztosítsa.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő személyek számára a megfelelő munkahely megtalálása nagyon nehéz. Valószínűsíthető, hogy hátrányos megkülönböztetés miatt a fogyatékkal élő személy nem tud képzettségének, végzettségének megfelelő állást találni, egyes esetekben foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a munkahelyre való eljutás során a fogyatékos személy nehézségekbe ütközik.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 21. §-a értelmében az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen

- ***a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;***
- ***a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;***

- *a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;*
- *a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;*
- *a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;*
- *a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen az Mt. 12. § (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;*
- *a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;*
- *az előmeneteli rendszerben;*
- *a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során,*
- *a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő apasági szabadság, szülői szabadság és a gyermek gondozása céljából a gyermek hároméves koráig igénybe vehető fizetés nélküli szabadság kérelmezésével, vagy igénybevételével összefüggésben,*
- *a gondozói munkaidő-kedvezmény kérelmezésével vagy igénybevételével összefüggésben.*

Tiszaújváros Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal a fogyatékkal élők vagy megváltozott munkaképességű emberek hátrányos megkülönböztetésére vonatkozóan a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A városban működik a Mozgáskorlátozottak, Egészségkárosodottak Tiszaújvárosi Egyesülete, mely szervezet célja a fogyatékossággal élő emberek részére mentális segítség, jogi és információs tanácsadás, rehabilitációs segítség nyújtása, szabadidős programok szervezése, eszközök, segédeszközök kölcsönzése.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátásáról, annak jogosultsági feltételeiről a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. A fogyatékkal élő személyeknek, az egészségügyi állapotuk miatt akadályozottaknak a károsodás jellegétől és mértékétől függően többletkiadásaik lehetnek a mindennapokban, ugyanakkor a munkaerőpiaci részvétel – ahogy a korábbi fejezetekben bemutatásra került – számukra gyakran korlátozott. Ezen személyeknek, családoknak szükségük van olyan ellátásra, amely kompenzálja az esetleges keresetkiesét és a többletköltségeket. A szociális ellátórendszer a fogyatékkal élő személyek költségeinek mérséklésére különféle támogatási formákat, pénzügyi juttatásokat nyújt. Egy részük alanyi jogon, más részük az igénylő jövedelmi helyzetétől függően jár.

A fogyatékkal élő személyek egészségügyi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez többféle támogatások vehetőek igénybe:

- magasabb összegű családi pótlék,
- aktív korúak ellátása,
- ápolási díj,
- baleseti járadék,
- rokkantsági járadék,
- rehabilitációs járadék,
- gyermek otthongondozási díja,
- fogyatékossági támogatás,

- utazási kedvezmény,
- parkolási igazolvány,
- gépjárműszerzési és átalakítási támogatás,
- utazási kedvezmény a közösségi közlekedésben,
- lakás átalakítási támogatás,
- közgyógyellátás,
- önálló életet biztosító támogató eszközök,
- személyi adókedvezmény.

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
	fő	fő	fő
2015	212	323	535
2016	183	294	477
2017	164	282	446
2018	150	254	404
2019	138	237	375
2020	137	224	361

68. táblázat Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tiszaújvárosban évről évre csökken a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma. Továbbá a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma magasabb a férfiakénál (68. táblázat).

Szociális étkeztetés igénybevételére is van lehetősége annak a személynek, aki az egészségi állapota miatt rászorult, súlyosan mozgáskorlátozott, rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásban részesül, akut vagy krónikus betegsége miatt önmagát ellátni időlegesen vagy véglegesen nem képes. Fogyatékossága miatt rászorulónak kell tekinteni azt a személyt, aki a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény alapján fogyatékossági támogatásban részesül, vagy a fogyatékossággal élők nappali ellátását veszi igénybe. Helyben fogyasztásra az „Esély” Napközi Otthonban van lehetőség.

Tiszaújváros Város Önkormányzata a gyógyszerkiadások viseléséhez, gyógyászati segédeszköz beszerzése eseti jelleggel megállapított rendkívüli települési támogatást nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember speciális szükségleteinek figyelembevételével kell az akadálymentesítést elvégezni. Az ember teljesítőképességének korlátozottsága szempontjából **4 fő fogyatékossági csoportot különböztetünk meg: a mozgásukban-, a látásukban-, a hallásukban és beszédképességeikben,** valamint az **értelmi képességeikben akadályozott személyek** csoportját.

A **mozgásukban korlátozott** emberek épített környezethez és a benne található szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférhetősége érdekében elsősorban az épített környezet fizikai akadályait kell megszüntetni. A **látásukban korlátozott** emberek számára az épített környezetben való tájékozódás és az információszerzés jelenti a legnagyobb problémát. A gyengénlátó emberek számára valamennyi írott információt megfelelő méretű és kontrasztos megjelenítéssel

kell kialakítani, a vak emberek számára pedig hallható, illetve tapintható jelek kialakítása szükséges. A **hallás- és beszédképességeikben korlátozott** emberek számára is nehézséget jelent az épületekben és azok környezetében történő tájékozódás, az információszerzés, de legfőképpen a kommunikáció. Segítséget jelenthet számukra, ha az épített környezetben található valamennyi hangos információ látható formában is megjelenítésére kerül. A kommunikációjukat segítheti továbbá indukciós hurokrendszer beépítése is. Az **értelmileg akadályozott emberek** számára is a tájékozódás, az információszerzés és a kommunikáció okozhat nehézséget. Jól áttekinthető alaprajzú épületek tervezésével, egyszerű, szimbólumokkal kiegészített feliratok, információs táblák tervezésével, illetve elhelyezésével lehet segíteni őket.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékosságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás elősegítse a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. Gyógytorna és mozgásszervi rehabilitáció elérhető a Fiziko- és Balneoterápiás részlegen.

b) települési önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése

A Fot. 7/A. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy – figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit - számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%-os. A közszolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott.

Pályázati és saját forrásoknak köszönhetően a közintézmények akadálymentesítése folyamatos. Az akadálymentesség nemcsak a fizikai akadálymentességet jelenti, hanem infokommunikációs akadálymentesítést is indukciós hurkok elhelyezésével, Braille-feliratok készítésével, vezetősávok felfestésével stb. a látássérültek, hallássérültek, értelmi sérültek életének megkönnyítésére. Az elkezdett folyamatokat továbbra is szükséges folytatni minél több önkormányzati épület akadálymentesítésével. Az átalakított, kialakított közterek létrehozásakor szintén figyelmet fordít az Önkormányzat az akadálymentességre, illetve arra, hogy legalább új akadályok ne képződjenek.

Intézmény neve	*Lift*	*Vakvezető sáv*	*Mozgáskorlátozott WC*	*Rámpa*	*Hangos tájékoztatás*	*Indukciós hurok*	*Tapintható Információ*	*Jelnyelvi segítség*
Tiszaújváros Városi Rendelőintézet	*van*	*van*	*van*	*van*	*van*	*„A” épületben*	*„A” épületben*	*állandó nincs, ha igény van rá, telefonos elérhetőség van*
Kazinczy Közösségi Ház	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal	*van*	*nincs*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Derkovits Kulturális Központ	*korlátlift*	*nincs*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Hamvas Béla Városi Könyvtár	*van*	*nincs*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda Bóbita Óvoda	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda Szederinda Óvoda	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda Szivárvány Óvoda	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*

Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda Tündérkert Óvoda	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
„Napsugár” Bölcsőde	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
„Ezüsthíd Gondozóház” és „Ezüsthíd” Idősek Otthona	*van*	*van*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
„Őszirózsa” Idősek Klubja	*nincs*	*nincs*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaparti Szabadidőház	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
Tiszaszederkényi Idősek Klubja	*nincs*	*nincs*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*
„Esély” Napközi Otthon	*nincs*	*nincs*	*van*	*van*	*nincs*	*nincs*	*nincs*	*nincs*

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A hazai jogszabályi környezet szerint 1998. január 1-jét követően minden új építésű vagy felújítandó, átalakítandó közhasználatú építmény tervezésekor és a kivitelezés során is kötelezően figyelembe kell venni és érvényesíteni kell az akadálymentesítés szempontjait. Meglévő épület utólagos akadálymentesítéséről a jogszabály kimondja, hogy a közszolgáltatás legalább az ügyfél által igénybe vehető részét – de javasoltan alkalmazotti oldalát is – akadálymentesen használhatóvá kell tenni minden fogyatékossági csoportra vonatkozóan. A meglévő épületek esetében ezért a lehető legnagyobb mértékű akadálymentesítésre kell törekedni, figyelembe véve az esetleges kompromisszumos megoldásokat és az épület adottságait. Az egészségügyi szolgáltatások, a köznevelési intézmények, a sport- és kulturális programok többnyire akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A lakóépületek és a szolgáltató épületek akadálymentesítettségére vonatkozóan nincs adatunk. A tapasztalatok azt mutatják, hogy azoknál a lakóépületeknél található rámpa a bejárati ajtóknál, ahol kisgyermekes, vagy mozgásukban akadályozott személyek, családok laknak. Egyre több személy számára az elektromos kerekesszék az egyetlen eszköz, amivel csökkenthető az izoláció.

Az önkormányzat, az önkormányzati intézmények és gazdasági társaságok a gyengén látók számára akadálymentes honlapot üzemeltetnek.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat épületeinek – melyek egyben munkahelyet nyújtó intézmények is – akadálymentesítése az *b) települési önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése* pontban került bemutatásra.

Arra vonatkozóan, hogy a városban működő egyéb munkahelyek akadálymentesítése milyen mértékben valósul meg, az önkormányzat nem rendelkezik információkkal.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A helyi személyszállítási feladatok ellátását a Volánbusz Közlekedési Zrt. végzi. Az autóbusz-állomáson az esélyegyenlőség biztosítása érdekében kialakításra került egy illemhely a mozgáskorlátozottak részére, valamint akadálymentesítésre került az autóbusz-állomás peron járdaszegélye. A fogyatékkal élők utazásának, kiszolgálásának megkönnyítését egy úgynevezett SOS-oszlop segíti, melynek használatával lehetőség van közvetlen segítség kérésére a forgalmi szolgálattól az arra rászoruló személyeknek.

Az utak esetében alkalmazott gyakorlathoz hasonlóan fontos a járdák karbantartása mellett a teljes felületen történő felújítás. Az előző években a város több pontján megtörtént az aszfaltozott járdaszakaszok díszburkolattal történő felújítása. Fontos az út-járda kapcsolatok esztétikus, akadálymentes kialakítása, ezeket több ponton a gyalogátkelőhelyek kiemelésével oldották meg. A városban lévő parkok rendezettek, fogyatékkal élők részére megközelíthetőek és igénybe vehetőek. Az utak, járdák és parkok kialakításáról, felújításáról Tiszaújváros Város Önkormányzata gondoskodik, a karbantartás a Tiszaújváros Városgazda Nonprofit Kft. feladata.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
	fő
2015	8
2016	11
2017	11
2018	12
2019	13
2020	14

69. táblázat Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ szolgáltatási körében került megszervezésre a fogyatékosok nappali ellátása az „**Esély" Napközi Otthon** keretein belül. A napközi otthon nappali ellátás az Szt.-ben foglaltak alapján a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését, segíti a készségek fejlesztését, háztartási vagy háztartáspótló segítségnyújtást, tanácsadást, esetkezelést, felügyeletet, közösségi fejlesztést nyújt. Leggyakrabban a napi rutin körébe tartozó önellátási feladatok – mint az öltözködés, közlekedés, táplálkozás, folyadékfogyasztás, betegségmegelőzés, személyi higiénia, mosdóhasználat, társas kapcsolatok bonyolítása, eszközök, tárgyak használata, konfliktuskezelés, kommunikáció segítése – esetén volt szükség tanácsadás biztosítására. A felnőttek számára kialakított szakmai egység 16 férőhellyel, két csoport kialakításával működik a Tiszaszederkény városrészben. 2017-ben és 2018-ban 11 fő, 2019-ben 13 fő, 2020-ban pedig 14 fő vette igénybe a szolgáltatást.

Az intézményben zenei- és tánckultúrát fejlesztő foglalkozások megtartására kerül sor a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével. Heti rendszerességgel tornatermi és szabadtéri mozgást fejlesztő, valamint háztartást pótló segítségnyújtáshoz tartozó foglalkozásokra is sor kerül. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését segítő Napraforgó Alapítvány és az intézmény közösen biztosította, hogy kutya asszisztált terápián a közösség minden tagja részt vehessen. A háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtáshoz tartozik a szükség szerinti mosás, tisztálkodási lehetőség biztosítása, valamint a rendszeres konyhai foglalkozások. Gyakori program a szülőkkel és hozzátartozókkal megtartott közös főzés. Autista gyermeket nevelő szülők csoportja segített abban, hogy a mindennapi konfliktusokat feldolgozzák a szülők, szembe tudjanak nézni a pozitív és negatív érzéseikkel, továbbá ötleteket, technikákat, praktikákat és megoldásokat sajátítsanak el. 2019-ben az intézmény megállapodást kötött a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. Információs és Koordinációs Központtal, melynek keretében a napközi felvette a kapcsolatot a területi fogyatékossági tanácsadókkal. A közösségfejlesztés keretében az intézmény részt vett a Központ által szervezett intézményi és városi rendezvényeken.

A koronavírus járvány időszaka alatt – az időszakos nyitavatartás miatt – teljes körű szakmai munkára nem volt lehetőség. A szokásos ünnepek és rendezvények zárt körben, külső résztvevők nélkül kerültek megtartásra. A fennmaradó időszakban az intézmény biztosította a szolgál-

tatást igénybe vevők számára a folyamatos felügyeletet, a napi rendszeres foglalkozásokat, valamint az egészségi és mentális állapottól függő fejlesztést, tanácsadást.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Tiszaújváros Város Önkormányzata is próbál segíteni és támogatni minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4 Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nincsenek Tiszaújvárosban, azonban az Önkormányzat támogatást nyújt minden ilyen típusú program megvalósításához.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem tudunk olyan esetről, amikor egy fogyatékossággal élő személyt attrocitás ért volna Tiszaújvárosban, azonban itt is biztosan jelen vannak azok a problémák, amellyel máshol is szembesülhetnek a fogyatékkal élő személyek. Ilyen probléma, hogy az emberek többsége nem tudja, miként közelítsen egy fogyatékkal élő személyhez, valamint milyen nehézségekkel szembesülnek a mindennapjaik során. Ezért szükséges a társadalmi szemléletformálás, valamint érzékenyítő programok szervezése már a gyermekkorban, melyen megtapasztalhatják a gyermekek milyen az, ha tevékenységükben korlátozottá válnak. Ezek a programok valós találkozási lehetőséget is teremtenek az emberek között.

Az Önkormányzat szoros kapcsolatot tart fenn és segíti a Mozgáskorlátozottak, Egészségkárosodottak Tiszaújvárosi Egyesületének munkáját, mely szervezet képviseli a fogyatékkal élők érdekeit, valamint tanácsadást és támogatást nyújt a mindennapi élethez.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a fogyatékkal élőkről (számuk, fogyatékosság mértéke, foglalkoztatottságuk stb.).	Fogyatékkal élőkkel foglalkozó saját adatbázis létrehozása, igényeik feltárása. Együttműködés érdekvédelmi szervezetekkel.
Fogyatékkal élők foglalkoztatására kevés lehetőség van.	A helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása. Kapcsolódás fogyatékkal élők foglalkoztatását elősegítő programokhoz. Lehetőség szerint fogyatékkal élő munkavállaló alkalmazása az önkormányzatnál, az önkormányzati fenntartású intézményeknél, gazdasági társaságoknál.
Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása.	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása, meglévők fenntartása.
Az óvodás és iskolás gyerekek körében szükséges az érzékenyítés.	Társadalmi befogadás elősegítése pályázati programokon keresztül. Érzékenyítés, közös foglalkozások.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Tiszaújváros Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban működő társadalmi (civil) szervezetekre. Az önkormányzat évről évre saját költségvetése terhére pályáztatási formában kívánja elősegíteni a civil társadalom megerősödését, fejlődését, a szervezetek társadalmi szerepvállalását. Célja továbbá azon szervezetek támogatása, melyek tevékenységükkel a Tiszaújvárosban élők érdekeit szélesebb körben is szolgálják, illetve olyan programokat valósítanak meg, melyek a város hírnevét öregbítik.

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Tiszaújvárosban a civil szervezetek névjegyzéke alapján 78 db bejegyzett alapítvány, közalapítvány vagy egyesület működik. Ebből számos szervezet lát el valamilyen formában esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységet is.

Tiszaújváros Város Önkormányzata és a civil szervezetek között partnerségi megállapodás kötése kevésbé jellemző. A szervezeteknél dolgozó önkéntesek számáról nincs információ. A helyi civil szervezetek aktivitása tevékenységüktől függően változó. Az aktívabb szervezetek közé tartoznak az egészség, a sport, a mentálhigiénés, a kulturális és az érdekvédelmi feladatokat ellátó szervezetek.

- Alapítvány Tiszaújváros Gyermekeinek Egészségéért
- Rákbetegek Országos Szervezete 106. Remény Klub Tiszaújváros
- Lisztérzékenyek Érdekképviseletének Országos Egyesülete
- Cukorbetegek Tiszaújvárosi Egyesülete
- ÉLETFESTŐ Alapítvány
- Kisherceg Alapítvány a beteg gyermekekért
- "Tiszaújváros és Térsége Egészségügyi Ellátásáért"
- Tiszaújvárosi Esélyegyenlőségért Ifjúságért és Gyermekekért Civil Szervezet
- Napsugár Kulturális Egyesület
- Mozgáskorlátozottak, Egészségkárosodottak Tiszaújváros Egyesülete
- Tiszaújvárosi Roma Polgárjogi Mozgalom
- Tiszaújvárosi Cigány Nagycsaládosok Szervezete
- Tehetséges Gyermekeinkért Alapítvány
- Tiszaújvárosi „Katica” Alapítvány
- Tiszaújvárosi Bóbita Alapítvány
- Tiszaújvárosi Tündérkert Alapítvány
- "TISZA-SZIVÁRVÁNY" Alapítvány
- Napraforgó Alapítvány, a sajátos nevelést igénylő gyermekekért
- Eötvös József – Alapítvány
- Tiszaújvárosi Eötvös Gimnáziumért
- Tiszaújvárosi GIMI Diáksport Egyesület
- Hunyadi Mátyás Iskola Gyermekeinkért Alapítvány
- Széchenyi István Alapítvány
- "Tiszaújvárosi Brassai Sámuel Szakközépiskola- és Szakmunkásképző diákjainak oktatásáért, neveléséért, és kultúrájáért " Alapítvány
- Kazinczy Gyermekei Alapítvány
- Tiszaújvárosi Református Diáksport Egyesület
- Tiszaújvárosi Széchenyi Diáksport Egyesület
- TISZI Diáksport Egyesület
- XXI. Század Ifjúságáért Alapítvány
- Della Lavanda Kreatív Fiatalokért Alapítvány
- Club 96. Fiatalok Egyesülete
- "KARAKTER" Alapítvány
- KreAktív Szabadidős és Kulturális Egyesület
- Tiszaújvárosi Fitness Sportklub
- Magyar Kempo Jujitsu Egyesület Közhasznú Szervezetének

- Tiszaújvárosi Sport Club
- Tiszaújvárosi Gimnasztrádáért Alapítvány
- KARAKTER Mozgás és Tánc Sportegyesület
- Tiszaújvárosi Kajak-Kenu és Sárkányhajó Egyesület
- Tiszaújvárosi Phoenix Kosárlabda Klub
- GAMER'S ARTS Sportegyesület
- Feketekese Íjász Egyesület
- Kilátópont Egyesület
- Brass-Fitt Diáksport Egyesület
- Zabos Géza Horgász Egyesület
- Tisza Repülő Klub
- PeppeR Akrobatikus rock and Roll Sportegyesület
- Football Club Tiszaújváros
- Tiszaújvárosi Tenisz Club
- Tiszaújvárosi Triatlon Klub
- Ifjú Márkus Gábor Alapítvány a magyar Triatlonsportért
- Száraz Old-boys SE
- Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete
- "Nikodémus Alapítvány"
- Tiszaújvárosi Református Énekkar
- Tiszaújváros Zenei Életéért Alapítvány
- KreAktív Szabadidős és Kulturális Közhasznú Egyesület
- Wass Albert Kulturális Egyesület
- Tiszaszederkény Kultúrájáért Egyesület
- RIVALDA Kulturális Egyesület
- "Együtt Tiszaújváros Védelmében" Alapítvány
- Tűzoltók a lakosság biztonságáért Alapítvány
- Dél-borsodi Polgári Együttműködés Egyesület
- Tiszaújvárosi Polgárőr Egyesület
- "Tiszaújvárosi Katolikusok Jövőjéért" Alapítvány
- Tiszaújvárosi Reformátusokért Alapítvány
- Petrolkémiában, Műanyagfeldolgozásban és Szolgáltatásban Dolgozók Szakszervezete

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A Képviselő-testület a lakosság megelégedésének egyik zálogát abban látja, hogy a városban működő civil szervezetekkel, egyházakkal, szakmai és lakossági érdekképviseleti és érdekvédelmi szervezetekkel, vármegyei és országos intézményekkel, a gazdasági élet szereplőivel folyamatos párbeszédet folytat és törekszik a meglévő kapcsolatok fejlesztésére, valamint új kapcsolatok kialakítására. A Képviselő-testület támogat minden olyan kezdeményezést, amely az önkormányzati feladatok hatékonyabb, eredményesebb ellátását és a lakosság igényeinek magasabb színvonalon történő kielégítését segítik elő.

Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a **civil szervezetek** számára minden évben - pályázat útján - támogatást nyújt a Tiszaújvárosban élők érdekeit szélesebb körben szolgáló, tiszaújvárosi lakosok érdeklődési körének megfelelő programokat megvalósító, a város hírnevét öregbítő, a városlakók és ezen belül az ifjúság tartalmas szabadidő eltöltését szolgáló vagy az egészségtudatos magatartás formálását célozó civil szervezetek részére. Tiszaújváros Város Önkormányzata a civil szervezeteket tiszteletben tartja és az évek során jó partneri viszonyt alakított ki, melynek alapja a felek közötti rendszeres kommunikáció.

A Szociálpolitikai Kerekasztal tagjai az önkormányzat működési területén szociális intézményt működtető fenntartók képviselői: a polgármester, vagy az általa felkért személy, az illetékes szakbizottság elnöke, az önkormányzat jegyzője, vagy az általa megbízott személy, a Nikodémus Idősek Otthonának képviselője, továbbá az intézmények és társadalmi szervezetek képviselői: a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ vezetője, a Római Katolikus Egyházközség, a Görög Katolikus Egyházközség képviselői, a szolgáltatástervezésben és annak végrehajtásában partnerséget vállaló civil szervezetek képviselői. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülésezik. Feladata a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának értékelése, a feladatok végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése, vizs-

gálja az intézményi ellátás hatását a szociális ellátórendszer vonatkozásában és véleményezi az éves szociális költségvetést.

Az önkormányzat hatékony együttműködési rendszert alakított ki a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, melyet igyekszik a jövőben is fenntartani és támogatni őket identitásuk megőrzésében. Az együttműködés területei elsősorban az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy és a kulturális értékek megőrzése.

Az önkormányzat nemzetközi kapcsolatai területén fejleszti **testvérvárosi**, illetve partnerségi kapcsolatait, melynek célja a partnerek közötti kölcsönös tapasztalatcsere, a gazdasági, kulturális, közigazgatási együttműködés elősegítése.

A Tiszaújváros életében jelen lévő történelmi **egyházak, keresztény közösségek** támogatását a már kialakult gyakorlat szerint kívánja folytatni az Önkormányzat a jövőben is, hiszen abban, hogy a város közösségként tud működni, elévülhetetlen érdeme van a Tiszaújváros Római Katolikus Plébániának, a Tiszaújvárosi Református Egyházközségnek, a Tiszaújvárosi Görögkatolikus Parókiának, illetve ezen közösségek vallási vezetőinek. A keresztény közösségek támogatása egyfelől közvetlenül az egyházközségek felé, másfelől a civil szervezeti formájában működő egyesületek, alapítványok programjainak megvalósításán keresztül történik.

Az Önkormányzat jó kapcsolatot ápol a Tiszaújvárosban működő gazdasági szereplőkkel, amelyek támogatások, hozzájárulások formájában szintén hozzájárulnak a Tiszaújvárosban élők életminőségének javításához.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Tiszaújváros Város Önkormányzata tagja az érdekvédelmi feladatokat ellátó Magyar Fürdővárosok Szövetségének és a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének. A hulladékgazdálkodási feladatok elvégzésére vonatkozóan együttműködési megállapodás van érvényben a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulással és a Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulással.

Három másik Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei településsel, Enccsel, Kazincbarcikával és Ózddal együtt Tiszaújváros összefogott, hogy B4-ekként segítsék egymást a jövőben. A találkozók során településüzemeltetéssel kapcsolatos tapasztalatokról, jól bevált gyakorlatokról, várospolitikai kérdésekről egyeztetnek a polgármesterek. Az együttműködés, a lobbi és a várospolitika a B4 alapelve.

Tiszaújváros, mint a járás székhelye egészségügyi szakellátást, középfokú oktatási, közigazgatási, hatósági, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújt a járás települései számára. Tiszaújváros Város Önkormányzata és a környező önkormányzatok kapcsolatát a kölcsönös partnerség jellemzi.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A 2024. évi nemzetiségi önkormányzati választásokat követően már csak egy nemzetiségi önkormányzat kezdte meg működését Tiszaújvárosban. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat anyagi lehetőségeit figyelembe véve a roma családokat élelmiszercsomaggal és programok szervezésével segítik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szerveződések jelentős része lát el olyan tevékenységeket, melyek kapcsolódnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hátrányainak kompenzálásához, esélyegyenlőségük előmozdításához. A *Tiszaújvárosi Roma Polgárjogi Mozgalom* és a *Tiszaújvárosi Cigány Nagycsaládosok Szervezete* élelmiszercsomag osztásával, gyereknapi rendezvény megtartásával, szeretetvendégséggel és kulturális programok szervezésével segít a rászoruló családokon.

A civil szervezetek továbbá

- **tehetségfejlesztő** (*Tisza-Szivárvány Alapítvány* „Komplex óvodai tehetségfejlesztő program megvalósítása a Szivárvány Óvodában; *Kazinczy Gyermekei Alapítvány* idegen nyelvi tehetséghét megvalósítása; *Tiszaújvárosi Tündérkert Alapítvány* „Élménynyújtás, élményszerzés, irodalmi nevelés" program),
- **prevenciós** (*Alapítvány Tiszaújváros Gyermekeinek Egészségéért* „Életmód tábor túlsúlyos gyerekeknek Bükkszentkereszten", „Testi-lelki egészségünk" előadássorozat; *Lisztérzékenyek Érdekképviseletének Országos Egyesülete* lisztérzékeny betegek segítése és tájékoztatása; *Cukorbetegek Tiszaújvárosi Egyesülete* egészséges életmód felhívására ösztönző programok; *Tehetséges Gyermekeinkért Alapítvány* „Egészségünkért" napközis tábor megvalósítása),
- **ifjúsági** (*XXI. század Ifjúságáért Alapítvány* Tiszai cserkészcsapat működése; *Hunyadi Mátyás Általános Iskola Gyermekeiért Alapítvány* „Közösségépítés a közösen átélt élmények segítségével"; *Karakter Alapítvány* „Festő leszek" rajzverseny és alkotótábor, „Táncos-Sportos Talentum" nyári napközis tábor; *Tiszaújvárosi Kajak-Kenu és Sárkányhajó Egyesület* Suli Sárkányok),
- **sporttal kapcsolatos** (*Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete* „Miénk a Pálya! Sportvetélkedő szépkorúaknak!; *Football Club Tiszaújváros* napközis tábor),
- **fogyatékkal élőkkel kapcsolatos** (*Napraforgó Alapítvány, a sajátos nevelést igénylő gyermekekért* „Makk Marci egészség-megőrzési programsorozat" „Séta az autizmus világnapja és az Au-Team Kulturális találkozó"; *Tiszaújváros Zenei Életéért Alapítvány* „Az értelmi fogyatékos, autista, Down-szindrómás gyerekek zenei nevelése" program)

programokat és rendezvényeket valósítanak meg.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők leginkább a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. A cégek az új munkahelyek teremtése mellett hozzájárulásaikkal, adományaikkal hozzájárulnak a Tiszaújvárosban élők életminőségének javításához, valamint bekapcsolódnak Tiszaújváros kulturális és sport életébe is.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ fontos feladatának tekinti az anyagi nehézségekkel küzdő egyének és családok számára élelmiszeradományokhoz való hozzájutás megszervezését és lebonyolítását. Az Élelmiszerbankkal közösen működtetett **„TESCO" élelmiszerosztás** célja, hogy az áruház az el nem adott kenyér és pékáru, valamint zöldség és gyümölcs készletét napi rendszerességgel, hétfőtől péntekig munkanapokon kiosztja a rászoruló tiszaújvárosi családok részére. Karácsony közeledtével az adventi műsorok mellett szeretetvendégséggel is fogadják az érkezőket.

A **Jabil Circuit Magyarország Kft.** azon for-profit szereplő, amely nemcsak a munkavállalói, hanem a társadalom irányába is jelentős támogatási tevékenységet folytat. Foglalkoztatási politikájában egyenlő esélyeket biztosít és támogatja a sokféleséget, emellett kötelességének érzi, hogy adományozás útján a közösségeket és az oktatási-nevelési intézményeket is támogassa. A Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola részére munkaasztalokat ajánlott fel a cég, részt vettek a városi fásítási programban, valamint a koronavírus járvány ideje alatt 10 ezer darab egyszer használatos maszkot ajánlottak fel Tiszaújváros Városi Rendelőintézet részére.

Az **INNO-COMP Kft.** a társadalmi felelősségvállalás területén is értéket kíván teremteni. Az Éltes Mátyás Iskola udvarára új játékelemek telepítéséhez a cég is hozzájárult támogatásával.

„Tiszaújváros jövőjéért" Alapítvány (TJA)

A MOL Petrolkémia Zrt. a helyi önkormányzattal közösen támogatja a város életét és hírnevét meghatározó, kiemelkedő programokat és személyiségeket. A TJA-t 2000-ben alapította a társa-

ság. Még ugyanabban az évben csatlakozott hozzá Tiszaújváros Önkormányzata, az alapítványt azóta a vállalat és az önkormányzat működteti, hozzájárulva az alapítvány anyagi forrásaihoz. Működésének ideje alatt a TJA összességében közel egymilliárd forint körüli összeggel támogatta a városban működő programokat, intézményeket, civil szervezeteket, hátrányos helyzetű rászorulókat, utánpótlás-neveléssel foglalkozó egyesületeket. Az alapítvány céljai között fontos szerepet kapott az értékteremtésre való törekvés és a fenntarthatóság, szeretnének olyan ügyeket támogatni, amelyek hosszú távon is pozitív hatással vannak a közösség életére.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Tiszaújváros Város önkormányzata a helyi esélyegyenlőségi program megalkotását a jogszabályi előírásoknak megfelelően végezte el. A helyzetelemzési folyamatot az önkormányzat „látóterében" lévő szervezetek, intézmények beszámolóira, elkészült koncepciókra, tervekre építettük, illetve a Polgármesteri Hivatal saját adatgyűjtésére. Adatszolgáltatásuk révén részt vettek az állami és egyházi intézmények is, akik adatszolgáltatás mellett a problémák beazonosítása és megfogalmazása kapcsán is segítségünkre voltak. A települési önkormányzatok (roma, ruszin) a jogszabálynak megfelelően véleményezték a HEP-et.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtete HEP Fórumot

Tiszaújváros Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja elérhető Tiszaújváros honlapján (www.tiszaujvaros.hu), valamint a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság honlapján (https://tef.gov.hu/). A magánszemélyek, valamint a különböző szervezetek észrevételeiket elektronikus úton a Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal honlapján keresztül elérhető elektronikus űrlap kitöltésével, valamint a CityApp mobilalkalmazás segítségével tehetik meg. A program véghajtásának aktuális helyzetéről a kétévente elvégzett felülvizsgálatok nyilvánosság elé tárásával jutnak információhoz a településen élők.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adathiány a roma nemzetiségűek számáról, iskolázottsági szintjükről.	A romákkal kapcsolatos adatbázis elkészítése becsült adatokkal. Mélyszegénységben élőkkel foglalkozó adatbázis létrehozása.
	Adathiány a mélyszegénységben élők számáról, az eladósodottság mértékéről.	Mélyszegénységben élőkkel foglalkozó adatbázis létrehozása.
	Munkanélküliség	Új munkahelyek létrejöttéhez szükséges feltételek megteremtése. A munkavállalók képzésének, átképzésének segítése. A pályakezdő fiatalok segítése új szakmák elsajátításában, átképzésekben.
	A munkaerőpiaci felzárkózást, szolgáltatásokat nyújtó civil szervezetek hiánya.	A munkaerőpiaci szolgáltatásokat nyújtó civil szerveztek felkutatása a térségben. A helyi civil szervezetek által nyújtott szolgáltatások bővítése.
Gyermekek	A bölcsőde épülete külső-belső felújításra szorul.	A bölcsőde épületének korszerűsítése.
	Már óvodás korban jelen vannak a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, akiknél az elmaradás oka családi támogatás hiányából, a rendszertelen életmódból és megélhetési nehézségekből adódik.	Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az óvodákban a különböző hátránykompenzáló, felzárkóztató tevékenységekre.
	A gyermekek száma alacsony.	Gyermekvállalást ösztönző, családbarát intézkedések és támogatási rendszer kidolgozása
	A megkésett beszédfejlődéssel, atipikus idegrendszeri fejlődéssel (tanulási zavar, kontroll zavar, aktivitási zavar stb.) rendelkező gyermekek száma emelkedik.	A megkésett beszédfejlődéssel érintett gyermekek fejlesztése, atipikus idegrendszeri fejlődéssel rendelkező gyermekek szakszerű ellátása, ehhez kapcsolódóan pedagógusok ezirányú továbbképzésének biztosítása.

	Az iskolai lemorzsolódás, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának segítése.	Hátránykompenzáló programok működtetése, iskolán kívüli tehetséggondozás megteremtése, programok szervezése.
	Szenvedélybetegség, mentális problémák, konfliktusok a családon belül, amely a gyermekek elhanyagolásához vezet.	Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolat szorosabbá tétele, kapcsolatfelvétel egyéb szervezetekkel a krízishelyzetek megoldásában.
	A szabadidő hasznos eltöltésének hiánya a fiatalok körében.	A fiatalokat érdeklődési körének megfelelő rendezvények és programok szervezése.
	Ifjúsági szervezetek támogatása.	A településen ifjúsági civil szervezetek létrehozásának elősegítése és támogatása.
Idősek	Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozóan az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.	Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásával kapcsolatos adatgyűjtés.
	Egyre nagyobb az igény az idősek ellátására, viszont kevés a férőhelyek száma.	Az idősek számára ápolást, gondozást nyújtó intézményi férőhelyek, illetve a nappali ellátás bővítése.
	Megnövekedett házi- és jelzőrendszeres segítségnyújtást igénybevevők száma.	Házi segítségnyújtás, illetve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás komplex alkalmazása a tartós elhelyezést igénylők körében.
	A jelentősen megnőtt szociális szolgáltatások iránti igény.	A személyi és tárgyi feltételek bővítésének lehetősége.
	Időskorúak egészségi állapota az életkor növekedésével erőteljesen romlik. A demencia népbetegség lesz.	Fokozni kell a felvilágosítást. Egészségmegőrző programok és szűrővizsgálatok biztosítása.
	Elmagányosodás problémája.	Az érintettek bevonása a városban szervezett programokba, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Idősek számára programok szervezése, szolgáltatások elérhetővé tétele.
Nők	Az önkormányzat kevés adattal rendelkezik a nők helyzetét illetően.	Adatgyűjtés. Kapcsolatfelvétel a helyi és térségi civil szervezetekkel.
	Nők körében tapasztalható munkanélküliség.	Foglalkoztatás elősegítése, támogatása. Alternatív foglalkoztatási formák bevezetése, népszerűsítése. Nők részére képző, átképző programok szervezése.
	Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunka, otthoni munka).	Családi szerepeket megerősítő és támogató programok megvalósítása. Igények felmérése, ilyen típusú munkahelyteremtés ösztönzése.
	Családbarát munkahelyek hiánya, valamint nincs kellő információ, hogy a munkahelyek milyen mértékben teljesítik ezt a kritériumot	Családbarát munkahely cím kritériumrendszerének népszerűsítése, a közintézményekben családbarát támogatói rendszer kiépítése. A gyermeknevelés

		értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is.
Fogyatékkal élők	A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a fogyatékkal élőkről (számuk, fogyatékosság mértéke, foglalkoztatottságuk stb.).	Fogyatékkal élőkkel foglalkozó saját adatbázis létrehozása, igényeik feltárása. Együttműködés érdekvédelmi szervezetekkel.
	Fogyatékkal élők foglalkoztatására kevés lehetőség van.	A helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása. Kapcsolódás fogyatékkal élők foglalkoztatását elősegítő programokhoz. Lehetőség szerint fogyatékkal élő munkavállaló alkalmazása az önkormányzatnál, az önkormányzati fenntartású intézményeknél, gazdasági társaságoknál.
	Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása.	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása, meglévők fenntartása.
	Az óvodás és iskolás gyerekek körében szükséges az érzékenyítés.	Társadalmi befogadás elősegítése pályázati programokon keresztül. Érzékenyítés, közös foglalkozások.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Valamennyi célcsoportra vonatkozóan kevés adattal rendelkezik az önkormányzat.	Adatgyűjtés.

A megkésett beszédfejlődéssel, atipikus idegrendszeri fejlődéssel (tanulási zavar, kontroll zavar, aktivitási zavar stb.) rendelkező gyermekek száma emelkedik.	A megkésett beszédfejlődéssel, atipikus idegrendszeri fejlődéssel rendelkező gyermekek szakszerű ellátása, ehhez kapcsolódóan pedagógusok ezirányú továbbképzésének biztosítása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem kirekesztettek és értékteremtő munkával jövedelmet szereznek.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak és életszínvonaluk emelkedjen.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét és esélyegyenlőségét. A nevelésük-oktatásuk korszerű, igényekhez kapcsolódó módszerekkel történjen. A szabadidejük eltöltését hasznosan, élményekkel gazdagon töltsék. Nélkülöző, éhező gyermek ne legyen a városban.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségének és életminőségének megőrzésére, foglalkoztatásuk segítésére, az egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférésükre és arra, hogy a rászorulók részére elérhetőek legyenek a szükséges ellátási formák.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód elvét, valamint a munkaerőpiaci és a családi feladatok összeegyeztetésének elősegítését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők társadalmi integrációjára, foglalkoztatottságuk növelésére, valamint a fogyatékkal élők életét megkönnyítő segítségnyújtásra.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
Településszintű probléma													
1.	**Valamennyi célcsoportra vonatkozó adatgyűjtés rendszeresítése önállóan, illetve más szervezetekkel együttműködésben.**	A célcsoportokkal kapcsolatos adatbázisokok, nyilvántartások hiányosak, illetve nem rendezettek.	A célcsoportokkal kapcsolatos minél részletesebb információk a lehetséges beavatkozások tervezénél segítséget nyújtanak.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029.***, ***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.,*** Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Esélyegyenlőségi nyilvántartás, problématérkép készítése.	Jegyző	2027.12.31.	Adatbázis létrejötte.	Szociálpolitikai kerekasztal; Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Önkormányzati költségvetési támogatás, illetve pályázati források.	Személyi feltétel biztosítása mellett fenntartható.		Az adatgyűjtés folyamatos. Tiszaújváros Város Önkormányzata minden évben Esélyegyenlőségi konferenciát tart, a Szociálpolitikai kerekasztal pedig évente ülésezik. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1.	**Foglalkoztatás erősítése, kapcsolódás helyi, illetve térségi kezdeményezésekhez.**	A nyilvántartott munkanélküliek száma emelkedik.	Munkanélküliség csökkentése, foglalkoztatottság növelése.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029.*, *Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.*,** Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015, Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027.	Új Roma Stratégia (2019-2030), Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja 2021-2027.	Az alacsony képzettségűek, a mélyszegénységben élők és pályakezdő fiatalok programokba vagy képzésekbe történő bevonása. Új munkahelyek létrejöttéhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése. Vállalkozások támogatása a munkahelyek teremtéséhez. Munkaerőpiaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel együttműködés.	Polgármester	2027.12.31.	Megvalósult programok száma, szakképzettséget megszerzők száma, munkanélküliek számának csökkenése.	Önkormányzat; a Borsod-Abaúj Zemplén Megyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, vállalkozások, civil szervezetek bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás, központi	Az intézkedésfenntarthatósága anyagi erőforrás meglététől, a térség gazdasági helyzetétől, az Önkormányzat adóerőképességétől, valamint a pályázati támogatások kiírásától függ.	Több önkormányzat bevonásával és együttműködésével a munkaerőpiaci programok hatékonyabban valósulhatnak meg.	A LIDL Magyarország Kft. - tekintettel arra, hogy Tiszaújváros közúthálózati szempontból könnyen megközelíthető, valamint az ipari környezete jól kiépített - közel 28 hektár területű ingatlant vásárolt meg az ipari parkban logisztikai központ létrehozásának céljából, melynek következtében közel 300 új munkahely teremtődik Tiszaújvárosban. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály koordinálásával a GINOP 5.2.1. Ifjúsági

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
										költségvetési támogatás, illetve pályázati források.			Garancia programba, a GINOP 5.1.1. Út a munkaerőpiacra című kiemelt programba, a GINOP 6.1.1. Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése kiemelt projektbe és a TOP-5.1.1. Vármegyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések programba sikeresen kerültek bevonásra a tiszaújvárosi álláskeresők. ***A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály koordinálásával a GINOP_Plusz-3.1.1-23-2024-00001 A munkaerő-kínálat***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													bővítése és fejlesztése projekt és a GINOP Plusz-4.1.1-23 Ifjúsági Garancia Plusz projektbe sikeresen kerültek bevonásra a tiszaújvárosi álláskeresők. ***Az MVM Tisza Erőmű Kft. Tiszaújvárosban új erőművet létesít, amely a munkahelyteremtés szempontjából is kiemelt fontosságú.*** ***2025-ben átadásra került a MOL-csoport tiszaújvárosi poliol komplexuma. A termelési tevékenység megkezdése várhatóan új munkahelyek létrejöttét eredményezi a városban és a térség munkaerőpiacán.***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1.	**A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ „Napsugár” Bölcsőde épületének energetikai korszerűsítése.**	A bölcsőde épülete felújításra szorul.	A szolgáltatás jövőbeli magas színvonalú biztosítása érdekében az épületegyüttes komplex felújítása.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029.***, ***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.,*** Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015	„Legyen jobb a Gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az épület külső és belső felújítása.	Polgármester	2027.12.31.	Korszerűbb, egészségesebb körülménnyel rendelkező bölcsődei férőhelyek jönnek létre.	Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati források.	Az Önkormányzat az intézmény fenntartását anyagi szempontból biztosítani tudja.		***Az intézkedés még nem valósult meg.***
2.	**Gyermekvállalás ösztönzése**	Gyermekek számának csökkenése a lakosság arányain belül	Gyermekek számának, arányának emelkedése a város népességén belül.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029.***, ***Tiszaúj-***	Nemzeti Fejlesztés 2030	A gyermekvállalási kedv növelését célzó támogatási rendszer kialakítása.	Polgármester	2027.12.31.	A családbarát intézkedések száma.	Önkormányzati költségvetési támogatás	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi erőforrás meglététől függ.		Tiszaújváros Város Önkormányzata ingyenes „Babamama csomaggal" segíti a gyermeket vállaló tiszaújvárosi családokat. Az önkormányzat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
				város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.									1.750.000 Ft összeggel csatlakozott a programhoz, melyből kb. 50 db dobozt lehet beszerezni. Az ajándékcsomagban jó minőségű babaápolási termékek, pólya, cumisüveg és hipoallergén mosógél is található. ***2024-ben 42, 2025-ben 47 csomag átadására került sor.*** A születési támogatás összegét 2022-ben 15.000 Ft-ról 30.000 Ft-ra emelte a Képviselő-testület. 2022-ben és 2023-ban 79 fő összesen 2.250.000 Ft értékű támogatásban részesült. ***2024-ben és 2025-ben 82 fő összesen 2.460.000 Ft támogatásban részesült.*** ***A gyermekvállalás***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													ösztönzése érdekében az Önkormányzat támogatja a gyermek születésével járó költségek enyhítését Az életkezdési támogatásban 2022-2025. között 424 fő részesült összesen 21.200.000 Ft értékben. ***A gyermekes családok iskolakezdését az önkormányzat segíti iskolakezdési támogatással is, 2022-2025. között 492 fő részesült összesen 5.560.000 Ft támogatásban.*** ***2025-ben a Képviselő-testület által elfogadott rendeletmódosítás során megemelésre került a gyermekes családok év végi támogatásához és az iskolakezdési támogatáshoz***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													kapcsolódó jogosultsági jövedelemhatár, így kibővült a támogatásra jogosultak köre. Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.
3.	**Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása. Gyermekek célzott fejlesztése.**	A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és SNI-s gyermekek óvodai, iskolai teljesítménye elmarad az átlaghoz képest. A megkésett beszédfejlődéssel, atipikus idegrendszeri fejlődéssel rendelkező gyermekek száma emelkedik.	A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférésének biztosítása. Gyermekek fejlesztő nevelése.	***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.,***	„Legyen jobb a Gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Hátránykompenzáló programok, felzárkóztató tevékenységek szervezése a gyermekek részére. Családi programok szervezése. A megkésett beszédfejlődéssel, atipikus idegrendszeri fejlődéssel rendelkező gyermekek számának mérséklése, ehhez kapcsolódóan pedagógusok ezirányú	Polgármester	2027.12.31.	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fejlesztéseken résztvevők száma csökken.	Önkormányzat; családsegítő, szociális asszisztens, az egyház, a civil szervezetek, és az oktatási-nevelési intézmények bevonása. Önkormányzati költségvetési támo-	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi és humán erőforrás meglététől függ.		A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszaújvárosi Tagintézménye a 2022-es és a 2023-as évben is csatlakozott a Szakszolgálatok Hetek rendezvénysorozathoz, amely során fejlesztő pedagógus, logopédus és gyógytestnevelő kollégák nyílt órákat tartottak az érdeklődő szülőknek, valamint előadások, konzultációs beszélgetések, érzékenyítő foglalkozások keretében igyekeztek

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
						továbbképzésének biztosítása. Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek számának növelése. A szolgáltatások növelése. Pedagógusok szakmai továbbképzéseken történő részvétele.				gatás, központi költségvetési támogatás, pályázati források. Kulturális intézményekben a programokhoz a helyiségek és technikai berendezések kedvezményes biztosítása.			ismereteket is megosztani különféle aktuális témákban. A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda óvodapedagógusai több szakmai megújulást segítő programon is részt vettek. 2022-ben 12 fő óvodapedagógus vett részt a Makovecz Campus Alapítvány által szervezett „Nyelvi és matematikai képességek fejlesztése az okoskocka eszközökkel óvodában és kisiskolás korban” megnevezésű továbbképzésen, mely képzésen szerzett ismeretekkel lehetőség nyílik arra, hogy a pedagógusok hatékonyan felmérjék, majd fejleszteni tudják a gyerekek nyelvi és matematikai képessé-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
													geit. A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda az „Autizmus-specifikus nevelés és oktatás támogatása” pályázaton 800.000 Ft-os támogatást nyert, melyet fejlesztő játékokra, továbbképzésre és mentorálásra fordított. 2 fő az Autizmus Alapítvány által szervezett „Az autizmussal élő gyermekek célzott pedagógiai ellátásának elméleti és gyakorlati alapjai” megnevezésű továbbképzésen vett részt. A Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár szervezésében múzeumpedagógiai és könyvtárpedagógiai

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													foglalkozásokon, olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértést segítő nem formális képzéseken vehettek részt a gyerekek. ***A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda óvodapedagógusai 2023. és 2024. között további szakmai megújulást segítő programon is részt vettek. A Tiszaújvárosi Napközi Otthonos Óvoda a 2023-2024-es nevelési évben az ELTE TÓK Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék egyetemi adjunktusát hívta meg a szakmai napjára. Az előadás „A gyermeki kommunikáció fejlesztése játékokkal” címet viselte. A 2024-2025-ös nevelési évben A Nép-***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
													mesekincstár mesepedagógia eszközei a természettel való kapcsolatteremtés és a környezeti nevelés szolgálatában című előadáson vehettek részt a dolgozók. ***Tiszaújváros Város Önkormányzata csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2026. évi pályázatához, egyben megemelte a jogosultsági jövedelemhatárt is. Ennek eredményeként szélesebb körben válik elérhetővé a támogatás és több hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatal számára biztosít a felsőoktatási tanulmányok megkezdéséhez vagy***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													folytatásához anyagi támogatást. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***
4.	**Gyermekek védelme**	A család szétéséből, a nevelés, gondozás, törődés és a szeretet hiánya, a szenvedélybetegség, a mentális problémák és konfliktusok a gyermek veszélyezettségéhez, elhanyagolásához vezetnek.	Gyermekelhanyagolások száma és a veszélyeztetett gyermekek száma csökkenjen.	***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030., Tiszaújváros Egészségterve (2024)***	„Legyen jobb a Gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032),	A családsegítés területén az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolat szorosabbá tétele a krízis helyzetek megoldására.	Polgármester	2027.12.31.	Elhanyagolt, veszélyeztetett gyermekek száma csökken.	Önkormányzat; családsegítő, szociális asszisztens, védőnők, oktatási-nevelési intézmények, rendőrség bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás.	Az Önkormányzat az intézkedés teljesülését a helyi ellátórendszeren keresztül biztosítja.		A jogszabályi előírásoknak megfelelően működik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által működtetett veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer. 2022-ben 6 db szakmaközi megbeszélésére került sor. A Tiszaújvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2022-ben együttműködési megállapodást kötött az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló pályázattal kapcsolatban a Tiszaújvárosi

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolával. Tiszaújváros Város Önkormányzata a kedvezőtlen gazdasági hatásokat figyelembe véve felülvizsgálta Tiszaújváros szociális ellátórendszerét. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatások csökkentik a megélhetési problémákkal küzdő családok anyagi gondjait. ***A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ által nyújtott család- és gyermekvédelmi szolgáltatások színvonalas biztosításához szükséges feltételek rendelkezésre***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													állnak. Tiszaújváros Város Önkormányzata a településen élő gyermekek védelme érdekében a pénzbeli és természetbeni ellátok széleskörű rendszerét biztosítja. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***
5.	**Szabadidő hasznos eltöltése.**	Nincsenek kifejezetten fiataloknak szóló közösségi terek, helyek.	Olyan közösségi épületek és programok legyenek a városban, ahol a fiatalok kulturáltan tudnak szórakozni.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029., Tiszaújváros Kulturális Stratégiája 2026-2030.***	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); ***Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024-2034)***	Közösségi épületek és terek kialakítása. A fiatalokat érdeklő rendezvények és programok szervezése. Ifjúsági civil szervezetek támogatása.	Polgármester	2027.12.31.	Létrehozott közösségi épületek, terek. Megrendezett programok.	Önkormányzat; civil szervezetek, önkéntesek bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati	Tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.		Ifjúsági klubhelyiség kialakítására 10 millió forintot szavazott meg 2023-ban a Képviselő-testület. A klubhelyiség amatőr zenekarok számára próbatermet biztosít, lehetőség lesz koncertek megtartására, valamint a kulturált szórakozási lehetőségek és egyéb szabadidős tevékenységek szervezésére is a helyi lakosság zavarása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
										források.			nélkül. A Tiszaújvárosban működő köznevelési intézmények nyári táborai, valamint a Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár napközis nyári táborai és foglalkozásai változatos programokat kínálnak a fiatalok részére. (pl.: Hazatérő mesetábor, Családi barkácsdélután, szabadidős sportnapközi, társasjáték délután, nyári szabadtéri mozi-est, „Kreatív nyár” – kézműves foglalkozás). A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, a nyári szünidőt felügyelet nélkül töltő gyermekek számára napközis tábort

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													szervezett, ahol szabadiős, ismeret és élményszerző programokat nyújtottak a gyermekek számára. A Képviselő-testület több civil szervezet által szervezett program megvalósításához járult hozzá rendezvényenként 150.000-350.000 Ft értékben (pl.: Football Club Tiszaújváros – Labdarúgó napközis tábor, Tehetséges Gyermekeinkért Alapítvány – Napközis tábor szervezése, Tiszaszederkény Kultúrájáért Egyesület – Sodráska gyermek napközis tábor; Tiszaújvárosi Reformátusokért Alapítvány – Az ifjúság számára koncert és közösségi délután

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													szervezése). Az Ifjúsági park területén pump track (kerékpáros pumpapálya) került átadásra pályázati és önkormányzati forrásból, mely bővítette az ifjúság sportolási lehetőségeit Tiszaújvárosban. ***2025-ben megkezdte működését az Ifjúsági Klub. Zártkörű rendezvények kivételével a nyitvatartási időben minden érdeklődő látogathatja és igénybe veheti a klub szolgáltatásait. A klub megnyitása óta születésnapi rendezvényeknek és koncerteknek adott otthont, emellett különböző sportklubok is rendszeresen igénybe***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													vették szolgáltatásait. ***A Tiszaújvárosban működő köznevelési intézmények nyári táborai, valamint a Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár foglalkozásai változatos programokat kínálnak a fiatalok részére. (pl.: Manga – Anime klub; Rajzolj és alkoss velünk!; K-pop táncbemutató).*** ***A Képviselő-testület több civil szervezet által szervezett program megvalósításához járult hozzá rendezvényenként 150.000-400.000 Ft értékben (pl.: Tiszaújvárosi Fiatalokért és Zenéért Egyesület – Zenei rendezvények szervezése; KreAktív Szabad-***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													idős és Kulturális Egyesület – KreAktív - természetvédelmi és zene tábor megvalósítása; A Tehetséges Gyermekeinkért Alapítvány – Napközi tábor szervezése; Karakter Alapítvány – Nyári napközi szervezése tiszaújvárosi általános iskolás korú gyermekek számára; ÉLETFESTŐ Alapítvány – BOGYÓK és VIRÁGOK nyári napközis életmódtábor gyerekeknek). ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
6.	**„Tiszaújváros Visszavár”**	A városban felnövő fiatalok tanulmányaik elvégzése után gyakran nem térnek vissza Tiszaújvárosba.	A városból elszármazott, képzett fiatalok hazatelepülésének ösztönzése. A városban élő tehetséges tanulók megtartása.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029.***	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Önkormányzati munkaerő gazdálkodási program kidolgozása. Ösztöndíjrendszer.	Polgármester	2027.12.31.	Ösztöndíjrendszerben résztvevők száma.	Önkormányzat. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati források.	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi erőforrás meglététől függ.		A Képviselő-testület által elfogadott rendeletek értelmében 2022-2023-ban önkormányzati tulajdonú lakótelkek megvásárlásának, valamint lakóépülettel történő beépítésének támogatásában 9 fő részesült. A kamatmentes visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatás összege összesen 36 millió Forint volt. 2022-2023-ban a fiatalok lakás, valamint lakóház támogatásban 92 fő részesült. A kamatmentes visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatás összege összesen 514.360.000 Ft volt. A Jabil Circuit Magyarország Kft. a Sze-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
													rencsi Szakképzési Centrum Tiszaújvárosi Brassai Sámuel Technikum és Szakképző Iskola együttműködésével nyolc munkaállomásos tanműhelyet hozott létre. Az együttműködés célja a jó szakemberek helyben tartása. A MOL Petrolkémia felsőfokú duális program célja többek között az is, hogy a tanulók a tanulmányi idő leteltével dolgozókként is elhelyezkedhetnek a MOL Petrolkémiai Zrt.-nél. ***2024-2025-ben önkormányzati tulajdonú lakótelkek megvásárlásának, valamint lakóépülettel történő beépítésének támogatásában 8 fő részesült. A kamatmentes vissza-***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													térítendő és vissza nem térítendő támogatás összege összesen 32 millió Forint volt. ***2023-2024-ben a fiatalok lakás, valamint lakóház támogatásban 88 fő részesült. A kamatmentes visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatás összege összesen 480.160.000 Ft volt.*** Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
III. A nők esélyegyenlősége													
1.	**A nők foglalkoztatási helyzetének javítása.**	Magasabb a nők körében a munkanélküliség. Hiányoznak az atipikus és a családbarátmunkahelyek	Magasabb foglalkoztatottság a nők körében. A kisgyermekes munkavállalók részére gyermekneveléssel összeegyeztethető foglalkoztatási keretek kialakítása.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029.***,, Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája; ***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.***	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Állásbörzék szervezésében közreműködés, ahol előtérbe kerülnek a kisgyerekes nők foglalkoztatási lehetőségei. Vállalkozások állami támogatásával ösztönözni a nők foglalkoztatását. Munkáltatók ösztönzése a részmunkaidő feltételeinek megteremtésére. Családbarát munkahelyek kialakításának ösztönzése.	Polgármester	2027.12.31.	Nők foglalkoztatottságának emelkedése. Családbarát munkahelyek számának növekedése.	Önkormányzat, a Borsod-Abaúj Zemplén Megyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya; vállalkozások Központi költségvetési és pályázati források.	Az intézkedés fenntarthatósága függ a központi költségvetési források és pályázati források meglététől.	Több önkormányzat bevonásával és együttműködésével a munkaerőpiaci programok hatékonyabban valósulhatnak meg.	Családbarát Munkahely tanúsító védjegyet kapott 2022-ben a Jabil Circuit Magyarország Kft., mivel lehetőséget biztosit a családok életét is megkönnyítő rugalmas munkavégzésre, különböző kedvezményekre, közösségi programokra. ***2025-ben ismételten Családbarát Munkahely tanúsító védjegyet kapott a Jabil Circuit Magyarország Kft. A város legnagyobb foglalkoztatójának családbarát tanúsítványa elősegíti a munkavállalók megtartását és toborzását, támogatja a nők foglalkoztatását, erősíti a vállalat társa-***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													dalmi felelősségvállalását, és hosszú távon hozzájárul a város gazdasági stabilitásához. ***2025. január 1-jétől az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek mellett a tiszaújvárosi lakó vagy tartózkodási hellyel rendelkezők mellett a Tiszaújvároson kívüli lakcímmel rendelkezők is igénybe vehetik a „Napsugár Bölcsőde” által biztosított gyermekek napközbeni ellátását.*** ***A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az alapellátáson túl nyújtott szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet is biztosít a bölcsőde***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													keretein belül. A rendelkezés elősegíti a gyermekfelügyelet és a munkavállalás összeegyeztetését, ezáltal közvetlenül támogatva a nők foglalkoztatottságának növekedését. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1.	**Szociális ellátórendszer fejlesztése.**	Egyre nagyobb az igény az idősek ellátására, viszont kevés a férőhelyek száma. Családon belül sokszor nincs lehetőség az idős emberek ápolására. Megnövekedett a házi- és jelzőrendszeres segítségnyújtást igénybevevők száma.	Szakmai elvárásoknak megfelelő, az időskorúakat kiszolgáló szociális ellátórendszer.	***Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2024-2029., Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.***	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009	Bővíteni szükséges a személyi és tárgyi feltételeket. A házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás komplex alkalmazása szükséges a tartós elhelyezést igénylők körében.	Polgármester	2027.12.31.	Ellátott időskorú személyek száma.	Önkormányzat; szociális munkás, ápoló-gondozó bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati források.	Az Önkormányzat a szolgáltatások fenntarthatóságát anyagi szempontból biztosítani tudja, a férőhely igények folyamatos monitorozása szükséges. A szolgáltatások ellátása függ attól, hogy a szükséges szakképzett humán erőforrás rendelkezésre áll e.		A lakossági igények monitorozása folyamatos és rendszeres. Az ellátottak szükségleteinek figyelembevételével a szolgáltatások szervezése során a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ törekszik arra, hogy az idősek számára nyújtott szolgáltatások minél szélesebb köre lehetőség szerint az idősek saját otthonában biztosított legyen. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
2.	**Az időskorúak romló egészségi állapotának megelőzése és javítása.**	Az időskorúak egészségi állapota az életkoruk emelkedésével erőteljesen romlik. Az idős emberek mozgási korlátozottsága, rossz fizikai állapota sokszor vezet kiszolgáltatottsághoz. A demencia népbetegség lesz.	Fokozni kell a felvilágosítást az idősek körében. Ösztönözni kell őket az egészségtudatos magatartásra.	***Tiszaújváros Egészségterve (2024), Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.***	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009	Egészségügyi és felvilágosító szűrőprogramok gyakoriságának növelése. Sport és kulturális programok megszervezése, azokban való részvétel elősegítése.	Polgármester	2027.12.31.	Megvalósult programok.	Önkormányzat; szociális munkás, ápoló-gondozó, egészségügyi szakemberek, civil szervezetek bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati források.	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi és humán erőforrás meglététől függ. A civil szervezetek és az önkormányzat együttműködésével a célok fenntarthatók.		A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ együttműködési megállapodás keretében a Tiszaújvárosi Nyugdíjas Egyesülettel minden hónapban Nefelejcs klubfoglalkozást működtet. 2024. áprilisában indul a Tiszaújváros Városi Rendelőintézetben az új prevenciós szakrendelés. A szakrendelés célja az állapotfelmérés és azt ezt követő szakorvosi tanácsadás, irányított életmódváltás. Három betegségcsoportra koncentrálnak a vizsgálatok során, a csonttöréseket megelőzendően a menopauzára és a csontritkulásra, illetve a túlsúlyos férfiakra és nőkre, akiknél nagyobb

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
													az infarktus és a sztrók kockázata. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az időskorúak nappali ellátása során gyógytornát, jóga foglalkozásokat és egyéb felvilágosító előadásokat tart. A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet 2022-ben megrendezett Egészség mindenekelőtt program során több helyszínen szűrővizsgálatokat, 3 helyen pedig előadásokat tartott. Tiszaújváros Város Önkormányzata több civil szervezet által szervezett életesély növelését támogató és egészséges életmód elterjesztését ösztönző

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													program megvalósításához járult hozzá 2022-2023-ban több, mint 2 millió forint értékben (pl.: Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete – Miénk a pálya! V. Sportvetélkedő Szépkorúaknak; Bowling sportdélelőttök szervezése; „Hegyaljai barangolások” című kirándulás. ***A 2024. áprilisában induló prevenciós szakrendelés célja az irányított életmódváltás dietetikus, gyógytornász, illetve személyi edző közreműködésével. A prevenciós szakrendeléseken résztvevők száma minden várakozást felülmúlt, 2025-re megtriplázódott, közel 300 fő vette igénybe az***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													ellátást. ***2024-ben hozta létre a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az online és személyes formában is működő demencia tanácsadó pontot. A közösségi médiában megosztott edukációs anyagok és hasznos információk révén az érdeklődők rendszeresen friss, naprakész tájékoztatáshoz juthatnak.*** ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***
3.	**Az időskorúak elmagányosodásának visszaszorítása.**	Az idősek száma, aránya folyamatosan nő. Az idős emberek egye-	Az idősek számára programok szervezése, és bevonásuk progra-	***Tiszaújváros Egészségterve (2024), Tiszaúj-***	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009	Civilek és fiatalok bevonásával programok megvalósítása, önkéntesség	Polgármester	2027.12.31.	Megvalósult programok.	Önkormányzat; szociális munkás, ápoló-	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi és humán erő-		A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ által végzett időskorúak nappali ellátása során működő klubok

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
		dülléte, elmagányosodása sokszor vezet az pszichikai állapotuk romlásához. Az elmagányosodás veszélyezteti az idősek mentális egészségét.	mokba. Generációk közötti kapcsolatok erősítése.	***város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030***		erősítése.				gondozó, egészségügyi szakemberek, civil szervezetek, önkéntesek bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati források.	forrás meglététől függ.		2022-2023-ban is változatos, tartalmas szabadidős programokat biztosítanak az időskorúak részére (pl. névnapok közös megünneplése, szalonnasütések). Tiszaújváros Város Önkormányzata támogatásával továbbra is több, nyugdíjasoknak szánt program került megszervezésre (pl. Kocsonyabál, Szépkorúak karácsonya, Idősek Hete programsorozat) A Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete szervezésében valósult meg a nagyszülő-unoka nyárbúcsúztató rendezvény. A Képviselő-testület

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													több civil szervezet által szervezett, nyugdíjasoknak szánt program megvalósításához járult hozzá rendezvényenként 150.000-350.000 Ft értékben támogatásával (pl.: „A Dunakanyar (Vác és Szentendre) kulturális, vallási, történelmi értékeinek megismerése”; Retro- és aranylakodalom; „Szépkorúak Nemzetközi (Baráti) találkozója program) ***A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ által végzett időskorúak nappali ellátása során működő klubok 2024-2025-ben is változatos, tartalmas szabadidős programokat biztosítanak az időskorúak részére (pl. névnapok közös meg-***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
													ünneplése, szalonnasütések). ***Tiszaújváros Város Önkormányzata támogatásával továbbra is több, nyugdíjasoknak szánt program került megszervezésre (pl. Kocsonyabál, Szépkorúak karácsonya, Szépkorúak majálisa, Újvárosi Piknik, Idősek Hete programsorozat)*** ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége													
1.	**Fogyatékossággal élők foglalkoztatásának elősegítése.**	Kevés lehetőség van a fogyatékossággal élők foglalkoztatására.	Foglalkoztatási lehetőségek növelése a fogyatékkal élők részére.	***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.***	***Országos Fogyatékosságügyi Program (2026–2036.)***	Foglalkoztatási programok és pályázati lehetőségek keresése. A vállalkozások állami támogatásával ösztönözni a fogyatékosok foglalkoztatását. Állásbörzék megrendezésének támogatása, ahol megjelennek a fogyatékossággal élők munkalehetőségei is. Fogyatékkal élő munkavállaló beilleszkedését segítő munkahelyi programok megismertetése.	Polgármester	2027.12.31.	Foglalkoztatott fogyatékossággal élő személyek száma.	Önkormányzat, a Borsod-Abaúj Zemplén Megyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya; vállalkozások Központi költségvetési és pályázati források.	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi erőforrás meglététől függ.		Fogyatékosságügyi tanácsadói szolgáltatás indult 2022-ben Tiszaújvárosban. A Miskolci Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (MESZEGYI) tanácsadója havonta egy alkalommal nyújt tanácsadást. Feladata, hogy informálja a fogyatékkal élő és egészségkárosodott személyeket a számukra elérhető foglalkoztatási lehetőségekről, a részükre igényelhető pénzbeli és természetbeni ellátásokról, valamint az ezekhez kapcsolódó ügyintézés folyamatáról is. A Jabil Circuit Ma-

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													gyarország Kft. közel kétszázezer forint értékben projektort, vetítővásznat és fejlesztőjátékokat ajándékozott az „Esély” Napközi Otthonnak. Az adományok a lakók mindennapi életében és foglalkoztatásukban nyújtanak segítséget. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***
2.	**Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.**	A fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés még nem teljes.	Akadálymentes fizikai környezet biztosítása, a meglévő állapot fenntartása.	***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.***	***Országos Fogyatékosságügyi Program (2026–2036.)***	Intézmények és közterületek akadálymentesítése. Ügyfélbarát, modern infokommunikációs elérés biztosítása.	Polgármester	2027.12.31.	Akadálymentesített épületek száma. Széleskörű infokommunikációs akadálymentesí-	Önkormányzat. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati	A beruházások fenntarthatósága biztosított.		2022-2023-ban újabb járdák és parkolók akadálymentesítése történt meg Tiszaújvárosban. A Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal, az önkormányzati fenntartású intézmények és a gazdasági társaságok

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Felülvizsgálat
									tés.	források.			honlapjainak akadálymentesítése folyamatosan történik. A már elkészült honlapokon tetszőleges beállítások közül lehet választani (szövegméret növelése, csökkentése, invertált színek, hivatkozások aláhúzása, nagyobb kurzor, olvasási mutató, szöveg beszéddé alakítása). A Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár Hamvas Béla Városi Könyvtárban a látássérültek számára videónagyítót adtak át, mely segíti a nyomtatott dokumentumok könnyebb olvashatóságát, továbbá felolvasó szoftvert, mely az interneten való eligazodásban segít.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Intézkedés sorszáma	**Az intézkedés címe, megnevezése**	**A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése**	**Az intézkedéssel elérni kívánt cél**	**A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal**	**A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz**	**Az intézkedés tartalma**	**Az intézkedés felelőse**	**Az intézkedés megvalósításának határideje**	**Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)**	**Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)**	**Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága**	**Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása**	**Felülvizsgálat**
													Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.
3.	**A fogyatékossággal élők elfogadásának elérése a megfelelő érzékenyítésen keresztül.**	A fogyatékosság nélkül élők nem ismerik a fogyatékossággal élők világát.	A fogyatékosság nélkül élők minél szélesebb körben ismerjék meg a fogyatékkal élők világát. Fogyatékossággal élő emberek integrációja.	***Tiszaújváros Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója 2026-2030.***	***Országos Fogyatékosságügyi Program (2026–2036.)***	Az óvodások és az iskolások körében érzékenyítő programok szervezése. Közös rendezvények, programok, felvilágosítás. A fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezeteinek támogatása. A fogyatékkal élők világát bemutató tájékoztatók a sajtóban.	Polgármester	2027.12.31.	Programokon résztvevők száma.	Önkormányzat, gondozók, terápiás munkatársak, civil szervezetek, fogyatékossággal élők bevonása. Önkormányzati költségvetési támogatás, pályázati források.	Az intézkedés fenntarthatósága anyagi erőforrás meglététől függ. A civil szervezetek és az önkormányzat hatékony együttműködésével a célok fenntarthatók.		Több százan nézték meg a 2022. évi Tavaszi Fesztiválon a Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár szervezésében megvalósuló Láthatatlan kiállítást, mint érzékenyítő programot. ***Az intézkedés egyelőre részlegesen valósult meg.***

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

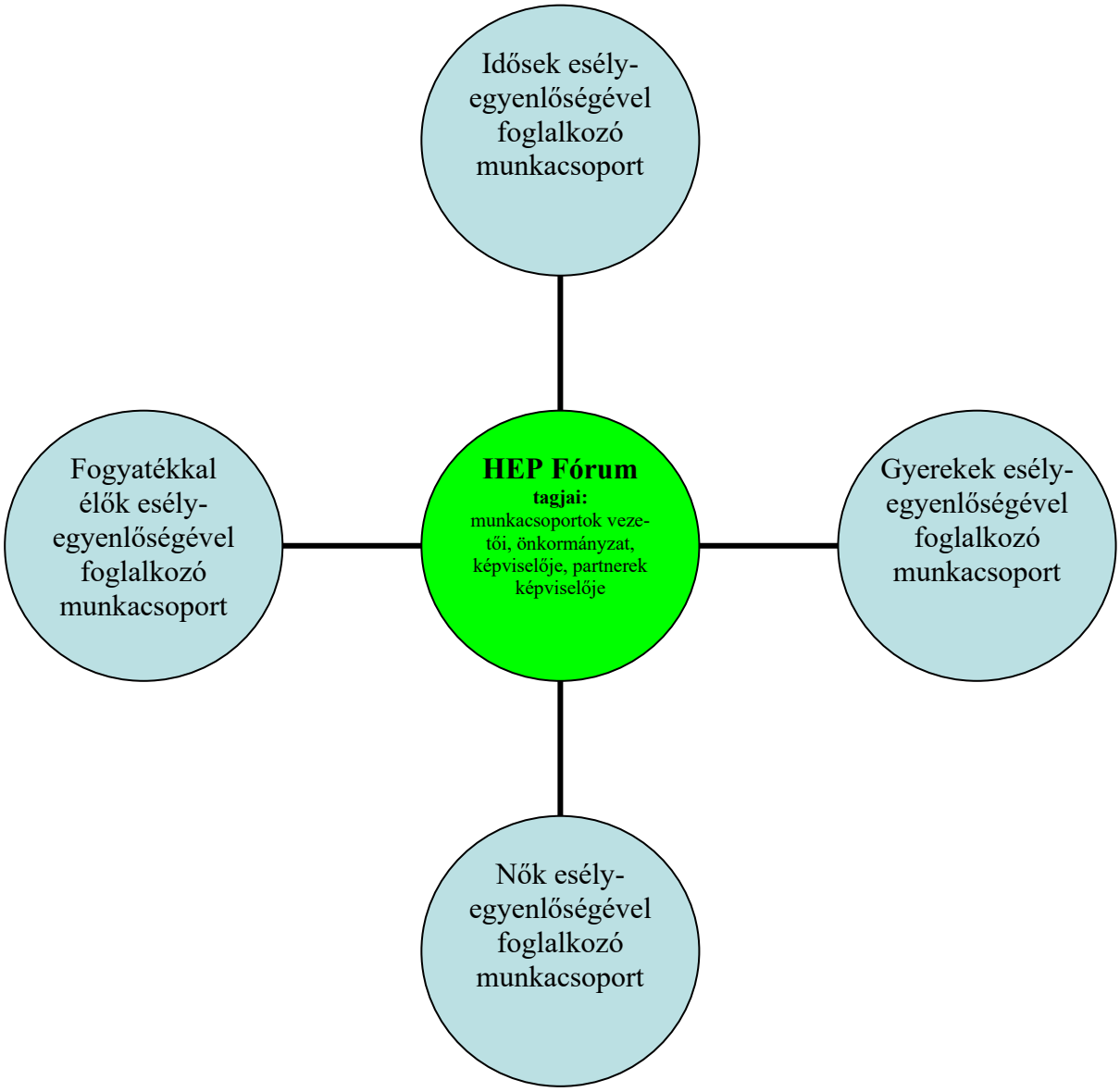

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének minél hamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- -Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- -Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- -Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - oFelel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - oFigyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - oTámogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - oKötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- -felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- -Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- -Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- -Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladatmegosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési terv javaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Ábrajegyzék

1. táblázat Lakónépesség száma az év végén 5
2. táblázat Az állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint a 2020. évben 6
3. táblázat Öregedési index 8
4. táblázat Belföldi vándorlások 8
5. táblázat Belföldi állandó odavándorlások és elvándorlások száma 9
6. táblázat Természetes szaporodás 10
7. táblázat Élveszületések és halálozások száma 10
8. táblázat Jövedelmi helyzet 24
9. táblázat Munkanélküliségi ráta nemek szerint 26
10. táblázat Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint 26
11. táblázat A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya 27
12. táblázat Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint 28
13. táblázat Foglalkoztatáspolitika 29
14. táblázat A megyei TOP 100 – a foglalkoztatottak száma alapján, 2021. 30
15. táblázat A megyei TOP 100 - a nettó árbevétel alapján, 2021. 30
16. táblázat Pályakezdő álláskeresők száma 31
17. táblázat Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I. 33
18. táblázat Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II. 34
19. táblázat Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás 34
20. táblázat Lakásállomány 36
21. táblázat Lakhatást segítő támogatások 40
22. táblázat Pénzbeli és természetbeni ellátások 41
23. táblázat Adóságcsökkentési települési támogatásban és adósságkezelési tanácsadásban részesülők száma 42
24. táblázat Egészségügyi ellátás 44
25. táblázat A háziorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak száma 44
26. táblázat A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet által biztosított ellátások 46
27. táblázat Intézményi ellátottság 2020 51
28. táblázat Állandó népességből a kiskorúak aránya 54
29. táblázat Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint a 2020. évben 54
30. táblázat Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek 55
31. táblázat Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók kimutatása 57
32. táblázat Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók száma fogyatékosság szerinti bontásban 58
33. táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 59
34. táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek 60
35. táblázat Árvaellátás 60
36. táblázat Pénzbeli és természetbeni támogatásban részesülők száma 61
37. táblázat Gyermekétkeztetési kedvezményben részesülők 62
38. táblázat A Tiszaújvárosi Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Éltes Mátyás tagiskola tanulói létszáma 64
39. táblázat Védőnői álláshelyek száma 64
40. táblázat Gyermekorvosi ellátás 65
41. táblázat A házi gyermekorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak száma 66
42. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma 70

43. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma 70
44. táblázat Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek 74
45. táblázat Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók 75
46. táblázat hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban 76
47. táblázat Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet 76
48. táblázat Óvodai nevelés adatai 77
49. táblázat Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek 78
50. táblázat A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban 78
51. táblázat Ösztöndíjban részesülők száma 79
52. táblázat Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások 80
53. táblázat Munkanélküliségi ráta nemek szerint 82
54. táblázat A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők 82
55. táblázat Pályakezdő álláskeresők száma 83
56. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma 84
57. táblázat Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma 84
58. táblázat Védőnői álláshelyek száma 85
59. táblázat Terhességmegszakítások száma 86
60. táblázat Öregedési index 88
61. táblázat Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma 89
62. táblázat Nyugdíjszerű ellátások 89
63. táblázat Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén 90
64. táblázat Kimutatás az "Ezüsthíd" Gondozóház igénybevételéről 93
65. táblázat Kimutatás az "Ezüsthíd" Idősek Otthona igénybevételéről 93
66. táblázat 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma 95
67. táblázat Önkormányzati támogatásban részesülők száma 96
68. táblázat Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként 102
69. táblázat Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma 107

1. ábra Tiszaújváros elhelyezkedése 5
2. ábra Lakónépesség száma az év végén 6
3. ábra Az állandó népességen belül a nők aránya korcsoportok szerint a 2020. évben 7
4. ábra Az állandó népességen belül a férfiak aránya korcsoportok szerint a 2020. évben 7
5. ábra SZJA alapot képező jövedelemmel rendelkezők száz állandó lakosra vetített száma 24
6. ábra SZJA alapot képező nettó jövedelem egy állandó lakosra vetített összege 25
7. ábra Kimutatás a bántalmazás és az elhanyagolás számáról 56
8. ábra Gyermekétkeztetési adagszám alakulása 72

4. Elfogadás módja és dátuma

Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Tiszaújváros Helyi Esély-egyenlőségi Programját áttekintette, felülvizsgálatát elvégezte és a módosított Helyi Esély-egyenlőségi Programot elfogadta

dr. Fülöp György
polgármester

Tiszaújváros, 2026. április 30.